

ΠΑΝΔΩΡΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΑΠΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1865 ΜΕΧΡΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1866.

ΔΟΗΘΗΣΕΝ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ.

(Ὅδος Πειραιῶς.)

— 0 —

1866.

Π Ι Ν Α Ξ

Τ Ω Ν

ΕΝ ΤΩ ΙΣΤΟΡΙΚΩ ΤΟΜΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΠΙΝΑΞ ΚΑΘ' ὙΛΗΝ.

Α'. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

- Αούξ Μορνύ. Φυλ. 362. Σελ. 39.
Ἀλεξίου Κομνηνοῦ Χρυσόβουλον. 362—365, σ. 47,
• 83, 116, 137 καὶ 144.
Χρονικὸν Ἠπείρου 364, σ. 89.
Ἀνέκδοτον Βερναρδότου 367, σ. 190.
Ἀντώνιος Κριεζῆς 370, 371, σ. 246, 288.
Ἀβραάμ Λίγκολν 372, σ. 300.
Γεώργιος Σαχίνης 373, σ. 324.
Ἀλέξανδ. Κοντόσταυλος 373, 382, 383, σ. 333,
499, 522.
Ν. Νομικός 373, σ. 334.
Μ. Μαυρος 373, σ. 334.
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος 374, σ. 337.
Περὶ τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων, ἐν παραρτήματι.
Αὐγούστ. Ίτουρβίδης 377, σ. 407.
Γρ. Κωνσταντᾶς 377, σ. 413.
Ἄλ. Πέσαρ αὐτ.
Παναγ. Παλαμᾶς 378, σ. 427.
Συνωμοσία Κουβρίνων 381, σ. 482.
Περὶ τῆς στάσεως τοῦ Νίκα, καὶ περὶ τῆς Ἀγ. Σο-
φίας 382, σ. 501.
Φιρμάνιον Μεχμέτ Β'. 384, σ. 329.

Β'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

- Περὶ τῆς νήσου Ἀλιούσσης ἢ Σπέτσας. Φυλ. 361,
362, 381, 382, 383. Σελ. 1, 25, 479, 489,
513.
Χρονικὸν Γαλαξειδίου 361, σ. 11.
Περὶ προφορᾶς τῆς Ἑλλ. γλώσσης 363, σ. 57.
Μετάφρασις Ἑλλ. συγγραφέων 363, σ. 71.
Ἰταλοελληνικά 364, σ. 98.
Φωτίου ἐπιστολαὶ 365, σ. 132.
Ἱστορία Γερβίνου 365, σ. 135.
Νημίσματα Ρόδου 365, σ. 136.
Ἐπιστήμη ἐμπορίου 366, σ. 161.
Οὐαλ. Κατούλου ἐλεγεία 367, 370, σ. 169, 250.

- Ἐσφαλμ. κρίσεως ἐλεγχος 367, σ. 179.
Σημείωσις 368, σ. 216.
Τρία μαθήματα περὶ Ὀμήρου 371, 372, 373, σ.
265, 289, 314.
Σαρδανάπαλος κλ. 371, σ. 285.
Συλλογὴ συνθηκῶν 371, σ. 287.
Αἰνίγματα καὶ γρίφοι 371, σ. 288.
Ἐκκλησιαστικά συγγράμματα Οἰκονόμου 373, 374,
σ. 335, 353.
Τὰ κατὰ Γρηγόριον τὸν Ε'. 373, σ. 335.
Les Serbes de Turquie 378, σ. 425.
Περὶ τοῦ Μαζῆ 378, σ. 429.
Βιβλία 378, σ. 431.
Αἰώνιος ζωὴ 384, σ. 536.

Γ'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.

- Ἀρχαιολογικὰ Σύρας. Φυλ. 365, 384 Σελ. 121, 537.
Ἦρος ὁ Ἐπαμύνων 368, 369, σ. 193, 217.
Ἀρχαῖοι ἐπιγράμ. διόρθ. 371, σ. 284.
Ἀρχαιολογικὰ Ἠπείρου 371, σ. 287.
Ἀρχαιολογικὰ Προύσσης 373, σ. 333.
Ἀρχαιολογικὰ Βιθυνίας 375, σ. 372.
Νομίσματα Μαγίστρων Ρόδου 377, σ. 401.
Ἀρχαιολογικὰ Φιλιππουπόλεως 378, 384 σ. 424, 537.
Σφαῖρα ἀρχαία 379, σ. 454.
Ἀρχαιολογικὰ Ἀθηνῶν 382, σ. 511.

Δ'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ.

- Φωτογραφία. Φυλ. 361. Σελ. 13.
Ναὸς Ἀργενταράντου 363, σ. 79.
Ἑλληνικὸν πῦρ 366, σ. 167.
Διάγνωσις λύσσης 368, σ. 212.
Ἐρμογλύφος Κόσιος 369, σ. 240.
Καλλιτεχν. ἐξέτασις τοῦ Πανεπιστημίου 370, σ. 259.
Χρυσία τοῦ καθ' ἡμέραν βίου 371, 372, σ. 277, 295.
Περὶ γάλακτος 373, σ. 336.
Περὶ τεχνικῆς ἐκπαίδευστος 376, 379, σ. 395, 439.

Ἰθώγειον πανεπιστήμιον 380, 381, σ. 468, 473.
Ἡ περὶ ποιῆς θεωρία τοῦ Πλάτωνος 381, 382.
σ. 476, 495.

Ε΄. ΠΟΙΗΣΙΣ.

Εἰς θάνατον κορασίου. Φυλ. 361. Σελ. 21.
Δημοτικὴ ποίησις. αὐτ.
Ἐπικρατείας συμβούλιον 361, σ. 23.
Στίχοι 366, σ. 145.
Εἰς τὴν μνήμην Τελεσφόρου 375, σ. 381.
Δάκρυον ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Α. Σ. 378, σ. 430.
Νέον ἔτος 381, σ. 486.
Ἐρινύες. αὐτ.
Ἄσματα δημοτ. Μάνης 384, σ. 639.
Γ΄. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.
Συμβουλαὶ πρὸς χειρώνακτας. Φυλ. 361, 380. Σελ.
14, 73, 109, 140, 187, 210, 281, 328, 375,
422, 466.
Φιλεκπαίδ. ἐταιρία 361, σ. 20.
Νέον ἡμερολόγιον 362, σ. 28.
Περὶ ἐκπαιδεύσεως 363, 364, 366, 369, 370,
σ. 74, 110, 156, 164, 227, 241 καὶ 257.
Βάρνα 364, σ. 97.
Θεώτης Χριστοῦ 364, σ. 103.
Διοικ. διοργάν. Τουρκίας 364, σ. 106.
Ἡρῶν Βαίρον 365, 368, σ. 139, 212.
Ἑλλ. ναυτιλία 362, 365, 366, 369, 370, 372,
σ. 56, 143, 167, 240, 262, 311.
Βελιγραδίου Ἑλλ. σχολὴ 366, σ. 166.
Διδασκαλία τῆς Ἑλλ. ἐν Παρισίοις 367, σ. 176.
Σχολεῖον Σύρας 367, 369, σ. 183, 231.
Ἑλλ. ἀτμοπλ. ἐταιρία 367, σ. 189.
Ποίησις ἐμπορίας 367, σ. 191.
Ἀθηναίων 369, 378, 380, 383, σ. 235, 430,
465, 526.
Κατάργησις Τελωνείων 369, σ. 237.
Χρυσάλλις τῶν παιδῶν 370, σ. 261,
Θάνατος Α. Μαυροκορδάτου 370, σ. 264.
Χολέρα ἐν Βραΐλα 372, σ. 303.
Τουρκικὸς στόλος 372, σ. 311.
Ἀναλογία φρενοβλαβῶν 372, σ. 312.
Διδασκτορ. ἐξετάσεις ἐν Κίνα 373, σ. 331.
Αἱ γυναῖκες 374, σ. 358.
Περὶ θρησκείας 375, 376, σ. 361, 385.
Μισθοὶ δημοσ. λειτουργῶν 375, σ. 377.
Θέατρον Ἀθηνῶν 375, σ. 379.
Περὶ χολέρας 375, 378, σ. 383, 432.
Τύπος ἐν Δακίᾳ 375, σ. 324.
Οἰκονομολ. Τουρκίας 376, σ. 398.
Δημοτ. ἐκπαίδ. ἐν Ἀμερικῇ 378—380, σ. 417,
433, 457.
Ἀτέλειαι πρέσβων 379, σ. 445.

Ἐξαγωγή ἀρχαιοτήτων αὐτ.
Ἐλεήμων ἐταιρία 383, σ. 526.
Φιλολογία ἐταιρία. αὐτ.
Εἰδήσεις περὶ Πανδ: 384, σ. 541.

Ζ΄. ΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΠΘΩΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΑΙ.

Ἰσοδοπορικαὶ ἀναμνήσεις. Φυλ. 361, 363. Σελ. 5, 62.
Ἐρμούπολις 362, 363, 364, 369, σ. 52, 79,
400, 238.
Κάλαμος 363, σ. 87.
Κυπριακὰ 364, σ. 108.
Λονδίνου παράδοξα 367, σ. 192.
Hampton Court 370, σ. 255.
Σφαγεῖον Ἀράβων 372, σ. 307.
Ἑλληνικὴ περίβασις 374, σ. 355.
Κροκοδείλων πόλις 375, σ. 383.
Γαλλίδες καὶ Ἀγγλίδες 378, σ. 431.
Ναυάγιον καὶ ἀνθρωποπόροι 379, σ. 450.
Ἀρχαῖαι παραδόσεις Σύρας 381, σ. 488.
Μαριανούπολις 384, σ. 533.
Βραΐλα αὐτ.

Η΄. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.

Αἱ δύο ἐξαδέλφαι. Φυλ. 361 — 371. Σελ. 8, 36,
65, 92, 127, 152, 204, 222, 272.
Ἱστορία Σιδύλλης 361, 362, σ. 15, 41.
Μνηστὴ Λαμερμούρ ἐν παραρτήματι.
Βάνιγκα 373 — 380, σ. 320, 349, 368, 390,
449, 447, 462.

Θ΄. ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Λυκάνθρωποι. Φυλ. 364. Σελ. 115.
Φυτὰ καὶ ζῶα 368, σ. 216.
Ὅρη τῆς Γαλλίας. αὐτ.
Βάθος τῆς γῆς. αὐτ.
Ταχύτης φωτός. αὐτ.
Πίστις κυνός 372, σ. 312.
Νιαγάρας 379, σ. 444.
Λυκοκάνθαροι 379, σ. 453.
Ἡραϊστειον περὶ τὴν Θήραν 381, σ. 487.
Νῆσος Θήρα 383, 384 σ. 525, 538.

ΙΑ΄. ΒΟΤΑΝΙΚΑ.

Γιγάντεια δένδρα. Φυλ. 368. Σελ. 216.
Φυτὰ καὶ ζῶα αὐτ.
Κόρχορος Ἰαπωνικός. αὐτ.
Ἐκέραςμα κερατίων 372, σ. 308.
Σπόρος καὶ φυτὸν 372, σ. 311.

ΙΒ΄. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

Φυλλάδ. 361—384. Σελ. 22, 55, 87, 119, 142,
166, 189, 214, 239, 262, 288, 310, 335,
359, 382, 400, 415, 431, 435, 472, 487,
512, 528, 544.

Π΄. ΔΙΑΦΟΡΑ.

Δαχεῖον. Φυλ. 361. Σελ. 23.
Συμβούλιον Ἐπικρατείας. αὐτ.
Ἀρετὴ ἀμειβομένη. αὐτ.
Ἄτοπος περιέργεια 361, σ. 24.
Φιλολ. Σύλλογος 362, σ. 56.
Μακροβιότης 363, σ. 88.
Ἀνεπίγραφον 364, σ. 107.
Περιέργων ἐπιτύμβιον 364, σ. 120.
Βίος Καίσαρος 366 σ. 167.
Φιλάργυρος. αὐτ. σ. 168.
Πίκκολος. αὐτ.
Καλὸν παράδειγμα 367, σ. 190.
Περιέργος τελετὴ 367, σ. 191.
Ἀμερικανικὸς μῦθος. αὐτ.
Περιέργος κληρονομία 370, σ. 263.
Δυστυχὴ συνοικέσια 374, σ. 360.
Εὐτυχία καὶ δυστυχία 378, σ. 426.
Ἀντίπαλοι περὶ τὴν γενναιότητα 378, σ. 431.

Εὐφύης ἀπόκρισις 379, σ. 456.
Φλύαρος καὶ ἀδδηπάγος. αὐτ.
Ἀληθὴς φιλοπατρία. αὐτ.
Ἐννεοὶ καὶ κωφοὶ 380, σ. 460.
Π. Λουτράρης 380, σ. 472.
Πόλκα 382, σ. 512.
Παρθένος λήθης 383. σ. 528.
Διαφορὰ χρόνου 384, σ. 542.
Ἰωσήφ Β΄. αὐτ.
Ὡραία ιδέα 384. σ. 543.
Santeuil. αὐτ.
Φιλάργυρια. αὐτ.
Μεγαλοψυχία, σκληρότης καὶ ἐκδίκησις, αὐτ.

ΙΔ΄. ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ, ΓΡΙΦΟΙ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ.

Φυλλάδ. 361—384. Σελ. 24, 56, 88, 120, 144,
168, 192, 216, 240, 263, 288, 312, 336,
360, 384, 400, 416, 432, 456, 472, 488,
512, 528, 544.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ.

Α.

Ἀλιούσσα νῆσος, Πέτσαι. Φυλ. 361, 362, 381,
382, 383. Σελ. 4, 25, 477, 489, 513.
Ἀργεντόρατον 363, σ. 79.
Ἀναμνήσεις ὀδοπορικαὶ 361, 363, σ. 5, 62.
Ἀρετὴ ἀμειβομένη 361, σ. 23.
Αἰνίγματα 361 — 384, σ. 24, 56, 88, 120,
144, 168, 192, 216, 263, 336, 360, 384,
400, 416, 512, 432, 456, 528, 544.
Ἀνεπίγραφον 264, σ. 107.
Ἀθηναίων 369, 378, 380, 383, σ. 235, 430,
465, 526.
Ἀράβων σφαγεῖον 372, σ. 307.
Ἀθηνῶν θέατρον 375, σ. 379.
Ἀμερικῆς δημοτ. Ἐκπαιδεύσεις 378—380, σ. 417,
429, 457.
Ἀγγλίδες καὶ Γαλλίδες 378, σ. 431.
Ἀρχαιοτήτων ἐξαγωγή 379, σ. 445.
Ἀνθρωποπόροι 379, σ. 450.
Ἀπόκρισις εὐφύης 379, σ. 456.
Ἀρχαιολογικά 382, 384, σ. 511, 537.

Β.

Βάρνα. Φυλ. 364. Σελ. 97.
Βαίρον Ἡρῶν 365, 368, σ. 139, 213,
Βελιγραδίου Ἑλλ. Σχολὴ 366, σ. 166.

Βερναρδότου ἀνέκδοτον 367, σ. 190.
Βραΐλας χολέρα 372, σ. 303.
Βάνιγκα 373 — 380, σ. 320, 349, 368, 390,
449, 447, 462.
Βιθυνίας ἀρχαιολογικά 375, σ. 372.
Βιβλία 378, σ. 431.

Γ.

Γαλαξειδίου χρονικόν. Φυλ. 361. Σελ. 11.
Γλώσσης Ἑλλ. προφορά 363, σ. 57.
Γρίφοι 361—384, σ. 24, 56, 88, 120, 144,
168, 192, 216, 240, 263, 288, 312, 336,
360, 384, 400, 416, 432, 456, 488, 512,
528, 544
Γερβίνου Ἑλλ. ἱστορία 365, σ. 134.
Γῆς βάθος 368, σ. 216.
Γάλα 373, σ. 336.
Γρηγορίου πατριάρχου ἔγγραφα 373, σ. 335.
Γυναῖκες 374, σ. 358.
Γυναῖκες ἀντίπαλοι 378, σ. 431.
Γαλλίδες καὶ Ἀγγλίδες αὐτ.

Δ.

Δένδρα γιγάντεια. Φυλ. 468. Σελ. 216.
Δημοσίων λειτουργῶν μισθοὶ 375, σ. 377.
Δακίᾳ τύπος 375, σ. 384.

E.

Ἐταιρία Φιλανθρωπ. Φυλ. 361, Σελ. 20.
 Ἐκπαίδευσις δημοσία 363—370, σ. 74, 110, 156, 164, 227, 241, 257.
 Ἐρμούπολις 362, 363, 364, 369, σ. 52, 79, 100, 238.
 Ἐξαδέλφαι δύο. Φυλ. 361—371. σ. 8, 36, 65, 92, 127, 152, 204, 222, 272.
 Ἐφημερίδες 361—384, σ. 22, 55, 87, 119, 142, 166, 189, 214, 239, 262, 288, 310, 335, 359, 382, 400, 415, 431, 435, 472, 487, 512, 528, 544.
 Ἐπιτύμβιον περιέρχον 364, σ. 120.
 Ἐμπορίου ἐπιστήμη 366, σ. 161.
 Ἑλληνική διδασκαλία ἐν Παρισίοις 367, σ. 176.
 Ἐταιρία ἀτμοπλ. Σύρας 363, 367, σ. 81, 188.
 Ἐμπορίας ποίησις 367, σ. 191.
 Ἐπιγράμματος διόρθωσις 374, σ. 284.
 Ἐλεγείον 375, σ. 381.
 Ἐκπαίδευσις τεχνική 376, 379, σ. 395, 439.
 Ἑλληνες ἐν Κορσικῇ 376— ἐν παραρτήματι.
 Ἐὐτυχία καὶ δυστυχία 378, σ. 426.
 Ἐννεοὶ καὶ κωροὶ 380, σ. 460.
 Ἐτος νέον 381, σ. 486.
 Ἐρινύες, αὐτ.
 Ἐλεήμων ἐταιρία 383, σ. 526.

Z.

Ζωὴ αἰώνιος. Φυλ. 384, Σελ. 536.

H.

Ἡμερολόγιον νέον Φυλ. 362, Σελ. 28.
 Ἡπεύρου χρονικὸν 364, σ. 89.
 Hampton Court 370, σ. 254.
 Ἡπεύρου ἀρχαιολογικά 371, σ. 287.
 Ἡμερολόγιον ἔθνικόν 377, σ. 412.

Θ.

Θρησκείας (περὶ). Φυλ. 375, 376, Σελ. 361, 385.
 Θήρα 381, 383, σ. 487, 525.

I.

Ἰταλοελληνικά. Φυλ. 364, Σελ. 98.
 Ἰταθριδίδης Λύγουστ. 377, σ. 407.
 Ἰβραήλας θέατρον 384, σ. 533.

K.

Κομνηνοῦ Ἀλεξίου χρυσόβουλον Φυλ. 362—365.
 Σελ. 47, 83, 116, 136, 144.
 Κοραίου θάνατος 361, σ. 21.
 Κάλυμνος 363, σ. 87.
 Κυπριακὰ 364, σ. 100.
 Καίσαρος βίος 366, σ. 167.
 Κατούλλου ἐλεγεία 367, 370, σ. 169, 250.

Κρίσεως ἐσφαλμένης ἔλεγχος 367, σ. 479.
 Κλοπὴ περιέρχος 367, σ. 491.
 Κόρχορος Ἰαπωνικός. 368, σ. 246.
 Κριεζῆς Ἄντ. 370, σ. 246.
 Κληρονομία περιέρχος 370, σ. 263.
 Κερατίων ἐκβρασμά 372, σ. 309.
 Κυνὸς πίστις 372, σ. 312.
 Κίνας διδασκῶν. ἐξετάσεις 379, σ. 331.
 Κοντόσταυλος Ἀλέξανδρ. 373, 382, 383, σ. 333, 498, 522.
 Κροκοδείλων πόλις 375, σ. 383.
 Κωνσταντᾶς Γρηγ. 377, σ. 413.
 Κουϊρίνων συνωμοσία 381, σ. 482.

A.

Λαχεῖον. Φυλ. 364, Σελ. 23.
 Λυκάνθρωποι. Φυλ. 364, Σελ. 115.
 Λονδίνου παράδοξα 367, σ. 192.
 Λίγκολν (Ἄβρ.) 372, σ. 300.
 Λυκοκάνθαροι 379, σ. 453.
 Λουτράρης Π. 380, σ. 472.
 Λήθης παρθένος 383, σ. 528.

M.

Μορνύ. Φυλ. 362, Σελ. 39.
 Μακροβιότης 363, σ. 88.
 Μῦθος Ἀμερικανικός 367, σ. 191.
 Μαυροκορδάτος Α. 370, 374, σ. 264, 337.
 Μαῦρος Μ. 373, σ. 334.
 Μαζῆ ἢ μαζι 378, σ. 429.
 Μεχμέτ Β' φερμάνιον 384, σ. 529.
 Μαριανούπολις 384, σ. 533.
 Μάνης δημοτικὰ ἄσματα 384, σ. 539.

N.

Ναυτιλία Ἑλλ. Φυλ. 362, 365, 366, 369, 370, 372, Σελ. 56, 143, 167, 240, 262, 311.
 Νομικός (Νικόλ.) 378, σ. 334.
 Νιαγάρας 379, σ. 444.
 Ναυάγιον καὶ ἀνθρωποφάγοι 379, σ. 450.
 Νίκα στάσις 382, σ. 501.

O.

Ὀμηρικὸν ζήτημα. Φυλ. 371, 372, 373, Σελ. 265, 289, 313.
 Οἰκονόμου Ἐκκλησιαστικὸν συνταγματικὸν 373, 374, σ. 335, 353.

Π.

Ποίησις δημοτικῆ. Φυλ. 361, Σελ. 21.
 Περιέρχεια ἄτοπος 361, σ. 24.
 Πίκκολος (Ν.) 366, σ. 168.
 Παράδειγμα καλὸν 367, σ. 190.
 Πανεπιστημίου καλλιτεχν. ἐξετάσεις 370, σ. 259.
 Πρώσις ἀρχαιολογικά 373, σ. 333.

Πέσαρ Ἀλέξ. 377, σ. 413.
 Παλαμᾶς (Παναγιώτης) 378, σ. 427.
 Ποίησις 378, σ. 430.
 Πρέσβειων ἀτέλεια 379, σ. 445.
 Πανεπιστήμιον Ὁθωνος 380, 381, σ. 468, 473.
 Πλάτωνος θεωρία περὶ ποινῆς 381, 382, σ. 476, 495.
 Πέτσι νῆσος 361, 362, 381, 282, 383, σ. 1, 25, 477, 489, 513.
 Πόλκα 382, σ. 512.
 Πανδώρας συντάκται 384, σ. 544.

P.

Ῥόδου νομίσματα. Φυλ. 365, 377, Σελ. 136, 441.

S.

Συγγραφέων Ἑλλ. μετάφρασις. Φυλ. 363, Σελ. 71.
 Συμβουλαὶ πρὸς χειρὸνακτας. Φυλ. 360—380, Σελ. 14, 73, 409, 440, 487, 210, 281, 328, 375, 422, 466.
 Σιδύλλης Ἱστορία 361, 362, σ. 15, 41.
 Σύλλογος Φιλολ. 362, σ. 56.
 Σύρας ἀρχαιολογικά 365, 384, σ. 421, 537.
 Στίχοι 366, σ. 445.
 Σχολεῖον Σύρας 367, 369, σ. 183, 231.
 Σελήνης ὄρη 368, σ. 216.
 Σημείωσις αὐτ.
 Σαρδανάπαλος 371, σ. 285.
 Στόλος τουρκικὸς 372, σ. 311.
 Σπόρος καὶ φυτὸν αὐτ.
 Σαχίνης Γεώργιος 373, σ. 324.

Συνοικέσια δυστυχῆ 374, σ. 360.
 Σέρβοι Τουρκίας 378, σ. 425.
 Σφαῖρα ἀρχαία 379, σ. 454.
 Σύρας ἀρχαῖαι παραδόσεις 381, σ. 488.
 Σοφίας ἀγίας ναὸς 382, σ. 501.

T.

Τουρκίας διοικ. διοργάν. Φυλ. 364, Σελ. 106.
 Τελωνεῖον κατάργησις 369, σ. 237.
 Τουρκίας οἰκονομολογικά 376, σ. 398.

Φ.

Φωτογραφία Φυλ. 361, Σελ. 13.
 Φωτίου ἐπιστολαὶ 365, σ. 132.
 Φιλάργγυρος 366, σ. 168.
 Φυτὰ καὶ ζῶα 368, σ. 216.

Φωτὸς ταχύτης αὐτ.
 Φρενοβλαβεῖς 372, σ. 312.
 Φιλιππουπόλεως ἀρχαιολογικά 378, 384, σ. 424, 537.

Φλύαρος καὶ ἀδδηφάγος 379, σ. 456.
 Φιλοπατρία ἀληθῆς αὐτ.
 Φύλων λαοῦ ἐταιρία 383, σ. 536.

X.

Χριστοῦ Θεότης. Φυλ. 364, Σελ. 103.
 Χρυσάλλις τῶν παίδων 370, σ. 261.
 Χημεία 371, 372, σ. 277, 295.
 Χολέρα 375, 378, σ. 383, 432.

Ω.

Ὠραία ἰδέα. Φυλ. 384, Σελ. 543.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.

Φυλλάδιον.	Σελίς.	Αντικείμενον.	Φυλλάδιον.	Σελίς.	Αντικείμενον.
361.	13.	Δαγέβρος.	371.	288.	Γρίφος.
»	24.	Γρίφος.	372.	301.	Λίγκολν.
362.	40.	Μορνύ.	»	312.	Γρίφος.
»	56.	Γρίφος.	373.	328.	Γ. Σαχίνης.
363.	78.	Ἄργεντόρατον.	»	336.	Γρίφος.
»	88.	Γρίφος.	374.	344.	Α. Μαυροκορδάτος.
364.	98.	Βάρνα.	»	360.	Γρίφος.
»	120.	Γρίφος.	375.	384.	Γρίφος.
365.	125.	Ψήφος.	376.	393.	Βούλγαροι.
»	126.	Κάλπη.	»	400.	Γρίφος.
»	144.	Γρίφος.	377.	408.	Νομίσματα Ρόδου.
366.	168.	Γρίφος.	»	416.	Γρίφος.
367.	189.	Ἐργοστάσιον.	378.	432.	Γρίφος.
»	192.	Γρίφος.	379.	444.	Νιαγάρας.
368.	200.	Ἀνάγλυφον αἰγυπτιακόν.	»	456.	Γρίφος.
»	»	ὁμοιον.	380.	472.	Γρίφος.
»	204.	Πλάξ αἰγυπτία.	381.	488.	Γρίφος.
»	»	ὁμοία.	382.	491.	Πίναξ γεωγραφικός.
»	216.	Γρίφος.	»	512.	Γρίφος.
369.	240.	Γρίφος.	383.	528.	Γρίφος.
370.	248.	Α. Κριεζής.	384.	532.	Φιρμάνιον.
»	263.	Γρίφος.	»	544.	Γρίφος.

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, 1865.

ΤΟΜΟΣ ΙΣΤ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 361.

Η ΝΗΣΟΣ ΑΛΙΟΥΣΣΑ

Τό γε νῦν Σπέτσαι ἢ Πέτσαι καλουμένη.

Ἄρθρον Δεύτερον.

Ἐν τῷ προδημοσιευθέντι ἄρθρῳ (α) εἶπομεν πόθεν ὀνομασθέντες καὶ πῶς ἐξηγησάμενοι τὸ ἀμφισβητούμενον χωρίον τοῦ Πausανίου, ἐκαλέσαμεν Ἀλιούσσαν τὴν νῆσον, ἣτις Σπέτσαι ἢ Πέτσαι ὀνομάζονται σήμερον. Ἐλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὴν ἀνασκευὴν, ὡς ὑπεσχέθημεν, τῶν παρὰ τοῦ Κ. Διομήδους Κυριακοῦ πρὸςθευομένων ἐπὶ τῆς τῶν καθ' ἡμᾶς μερῶν χωρογραφίας.

Ἡ κατὰ τὸν Κ. Δ. Κυριακοῦ ἐξήγησις τῆς μνημονευθείσης περικοπῆς τοῦ Περιγητοῦ (β) συνίσταται εἰς τοῦτο· ὑποθέτει τὸν συγγραφεᾶ νοερώς ἀπὸ τῆς πόλεως Ἐρμιόνης, ὅθι προσπελάζει διὰ θαλάσσης, μεταφέροντα τὸν ἀναγνώστην πέραν τοῦ λιμένος Μάσσης, νῦν Πορτοχέλι καλουμένου, ἥτοι ἐδηγοῦντα αὐτὸν μεταρσίως ἀπὸ τῆς ἐντεῦθεν θαλάσσης πρὸς τὴν καθ' ἑσπέραν, τὴν πρὸ τῆς Ναυ-

πλίας δηλονότι. Εἶτα, ἐκλαμβάνων τὴν ἐν αὐτῇ ἀπαντωμένην ἄκρην Στρουθοῦντος (πρὸς ἣν ὁ Πausανίας λέγει ὅτι δεξιὰ ἐστὶν ὁδὸς ἀπὸ Μάσσης), ἣτις δὲ Κορακία ἦδη παρὰ τοῖς ἐγγυφίοις προσφωνεῖται διὰ τὸ παρεμφερῶς τὴν ἀποψιν παρέχεσθαι κόρακι ἐπὶ τῆς ἀνεχούσης παραλίας ὀρθῶ ἰσταμένῳ, ὡς οὖσαν τὴν ἄκρην Βουκέφαλα, ἣν περ ὅμως παρὰ τὴ πόλει τῆς Ἐρμιόνης ὁ Περιγητὴς τάττει, τό γε νῦν Μουζάκι καλούμενον, καταλήγει προσδιορίζων κατὰ βούλησιν καὶ τοποθετῶν κατὰ προκίρῃσιν τὰς τρεῖς νήσους τὰς ὑπὸ τοῦ Πausανίου μνημονευόμενας· ἥτοι ὀνομάζει Ἀλιούσσαν μὲν τὴν παρὰ τὸν λιμένα Μάσσης δεξιὰ εἰσπλέοντι χθαμαλωτάτην καὶ σμικροτάτην νησίδα Χηνίτσαν, ἣτις ὅμως συνέχεται σχεδὸν τῇ ξηρᾷ οὕτως, ὥστε ἀπῶθεν τοῖς πλωίζομένοις οὐδαμῶς ἐμφανὴς γίνεται, ἀπὸ δὲ τῆς τῶν Σπετσαῶν νήσου καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς (ἅτινα ἀφορᾷ ἢ περικοπὴ τοῦ Πausανίου) διαχωρίζεται ὑπὸ ἐπιμηκεστάτου εὐθυγράμμου καὶ παραλλήλου τῇ ἀπέναντι ἀκτῆ, πορθμοῦ Πιτυοῦσσαν δὲ τὰς Σπέτσας (διὰ τὸν λόγον ὡς φρονεῖ ὁ Κ. Δ. Κυριακοῦ ὅτι δυτικομεσημβρινῶς φέρει πολλὰς πίτυς), καὶ ἄριστερὰς τὴν Σπετσοπούλαν, οὐδόλως λαβὼν ὑπ' ὄψιν οὕτω χωρογραφῶν ὅτι ἡ τελευταία κατ' αὐτὸν ὀλίγον οὖσα κύκλωθεν πιτύων, κατὰ μεζζονα λόγον ὄφειλε νὰ ὀνομα-

(α) Ἴδε Πανδ. φυλλάδ. 359. Μαρτίου 4.

(β) Πausανίου Ἑλλάδος περιήγησις βιβλίον Β'. κεφ. ΑΔ'. § 6—10.

σθῆ φερωνύμως τῆς ιδιότητος ταύτης, ὅχι δὲ νὰ περιώσῃ ἀρχαῖον ἄλλο ὄνομα μέχρι σήμερον, καί-
τοι εἰς μικρὸν περηλλαγμένον, Ραστερῆ ἀντὶ Ἀρι-
στερῶν καλουμένη. Ταῦτα δὲ συμπληρωσάμενος, ἐξ-
αλείφει ἐπὶ τέλους ἰδιοῤῥύθμως πᾶν ἀπὸ τῆς οἰ-
κείας θέσεως, ἦτοι αἶρει ἐκ τοῦ μέσου τὴν μίαν τῶν
τριῶν Συμπληγάδων τῶν φύσει συνεχομένων ἀλλή-
λαις, διότι ἐπὶ τῆς αὐτῆς μὲν εὐθείας ἐν τῇ ἴσῃ δὲ
ἀποστάσει κείνται ὀλοσχερῶς ἐκατέρωθεν, ἦτοι τὴν
καθ' ἡμᾶς Πιτυοῦσαν (Κάνθαρον ἢ Μπρούμπιθι)
παρὰ τοῖς ἐγγυωρίοις τὸ ἀρκτικώτερον λέγομεν νη-
σίδιον, οὐχὶ δι' ἄλλο, ὡς φησὶ, παρὰ διότι περὶ ὧσθε
τις τυγχάνων βράχος ἀνάξιος ἐστὶ μνημονεύσεως,
καίτοι ὑψηλὸν νησίδιον καὶ ὀγκώδες ὑπάρχον, εἰς
τοὺς πλωζομένους δὲ γνωστότατον. Τοιαύτη ἡ τοῦ
Κ. Δ. Κυριακοῦ ὑπόθεσις (hypothèse), ἣτις, ὡς ἀπο-
δειχθήσεται, ζημιῶσὶ αὐτὴν τὴν κανονικὴν τῶν ὄντων
κατάστασιν ἐν τῇ ὑδρογραφίᾳ ἡμῶν σφαίρα.

Διὰ τὸ ἀνασκευάσωμεν τὸ ἀνυπόστατον τῶν εὐ-
χερῶς οὕτως ὑποθεθέντων μετὰ τῶν συμπερασμά-
των, ἐνοεῖται, ἅτινα αὐτόθεν πορίζεται ὁ Κ. Δ. Κυ-
ριακοῦ, ὡς καὶ διὰ τὸ ἀντικρούσωμεν τὸ ἀπαράδεκ-
τον τῆς νοερᾶς ὁδοιπορίας ἢ μᾶλλον τοῦ κατὰ
γῆν πλοῦς ἀποδιδομένου τῷ Περιηγητῇ, ἀνάγκη νὰ
διεξέλθωμεν τὰ καθέκαστα προσηκόντως· τοῦτο δὲ
πράττοντες φρονοῦμεν ὅτι ἡ τε ἐπιστήμη ὠφελη-
θήσεται κατὰ τι καὶ ἡ ἀλήθεια προκύψει εἰς φῶς
οὐχὶ μετὰ κόπου διὰ πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους
εἰς τὸν θρίαμβον αὐτῆς. Περὶ τρία τινὰ ἐδραῖωσε τὸ
σύστημα αὐτοῦ τὸ χωρογραφικὸν ὁ Κ. Δ. Κυριακοῦ,
ὡς ἕκαστος δύναται οἰκοθεῖν νὰ ἐννοήσῃ, ἐξ ὧν φθά-
σαντες εἴπομεν, ὅπως συναρμύσῃ τὴν ἰδίαν δοξα-
σίαν εἰς τὰ λεγόμενα τοῦ Πausανίου. Πρῶτον ἐξέ-
λαβεν ὅτι νοερῶς ὁ περιηγητῆς διεξέρχεται τὰ κατὰ
τὴν ἡπειρον καὶ τὰς νήσους· δεύτερον ὅτι τὰ Βου-
κέφαλα κείνται εἰς τὸ ἀντίθετον σημεῖον τῆς φυσικῆς
ὑπάρξεως τῶν, καὶ τρίτον ὅτι εὐχερῆς ἐστὶ προσ-
λαβεῖν μὲν μίαν νησίδα ἡπειρωτικὴν ἄντικρυς, πρὸς
συμπλήρωσιν τῶν κατὰ φύσιν τριῶν τῶν ἐν σειρᾷ
εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου κειμένων, ἐξ-
οβελίσαι δὲ τοῦ γεωγραφικοῦ πίνακος ἐτέραν πε-
λαγίαν οὖσαν. Αὗται εἰσὶν αἱ βάσεις τοῦ κατὰ τὸν
Κ. Δ. Κυριακοῦ χωρογραφικοῦ σχεδιάσματος. Ἰδω-
μεν δὴ ἂν ὀρθῶς ἐπενοήθησαν.

Ἐν πρώτοις, ἐσμὲν σύμφωνοι ὅτι ὁ Πausανίας
ἔωθεν κατέρχεται περιγράφων τὴν χώραν πρὸς δυ-
σμάς, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Σκυλλαίου τῆς ἄκρας πρὸς δύ-
οντα ἥλιον, διότι τὸ λέγει ὁ ἴδιος τοῦτο· ἀλλ' οὐδα-
μῶς παραδεχόμεθα ὅτι ἀμέσως μετὰ ταῦτα νοε-
ρῶς πως μεταωριζόμενος κατὰ γῆν ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς
τινος ἐκείθεν ἐπιδείκνυσιν ἡμῖν ἐκατέραν τῶν θα-
λασσῶν· τοῦτο οὐδαμῶς οὐδέποτε καλεῖται οὔτε

λέγεται περιήγησις ἢ περιγραφὴ χώρας· πολλοῦ γε
καὶ δεῖ. Ἀληθῶς δὲ, οὐδένα λανθάνει νομιζόμενον
ὅτι ὁ Πausανίας ἦν διπλοῦς τις τὴν φύσιν περιη-
γητῆς, ἦτοι χερσαῖος καὶ διαπόντιος ἐνταυτῷ· ἐπο-
μένως, κατὰ τὸ σκοπούμενον ἐκάστοτε καὶ πρὸς κα-
τάρτισιν ἀκριβῆ τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ, ποτὲ μὲν
ἐποντοπόρει ποτὲ δὲ κατὰ γῆν ἐβάδιζε· τοῦτο ἐξάγε-
ται ἀναμφισβήτητος ἐξ αὐτῶν τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομέ-
νων ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀπὸ τὸν Κ. Δ. Κυριακοῦ ἀναφερομέ-
νου χωρίου, ἐνθα λέγει. « Κατὰ ταύτην οὖν τὴν
πέτραν ἰοῦσιν ὄρεινὴν ὁδὸν κ. τ. λ. » Ἴδου ὁ χερ-
σαῖος ἀνὴρ. Κατόπιν δὲ, δηλαδὴ ὅθεν ἀρχόμεθα
ἡμεῖς ἀρχαιολογοῦντες, ἐπιφέρει· « Ἀπὸ δὲ Σκυλ-
λαίου πλέοντι ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν ἄκρα τ' ἐστὶ Βου-
κέφαλα, καὶ μετὰ τὴν ἄκραν νήσος, πρώτη μὲν Ἀ-
λιουσσα· παρέχεται δὲ αὐτῇ λιμένας ἐνορμισσασθαι
ναυσὶν ἐπιτήδειον· μετὰ δὲ Πιτυοῦσα, τρίτη δὲ
ἦν Ἀριστεράς ὀνομάζουσι· ταῦτα δὲ παραπλεύ-
σαντι ἐστὶν αὐθις ἄκρα Κωλυεργία ἀνέχουσα ἐκ τῆς
ἡπείρου κ.τ.λ. » Ἴδου ὁ διαπόντιος χωρογράφος·
τουτέστιν ὁ Πausανίας, περιγράφας τὰ κατὰ τὴν
ξηρὰν ὡς ἔδοξεν αὐτῷ, μεταβαίνει παρατυπικῶς εἰς
ὕγρον πεδίον, ἅμα βουληθεὶς νὰ περιγράψῃ τὰς πα-
ραλίαις, ἦτοι τὰς ἄκρας, τοὺς αἰγιαλοὺς καὶ αὐτὰς
τὰς παρακειμένους νήσους· τοῦτο δὲ διὰ τὸ νὰ κατορ-
θῶσιν βεβαίως ὡφείλουν οὐχὶ κολυμβῶν, ἀλλ' εἰς ἀ-
λιάδα ἢ ὀγκάδα ἐμβὰς νὰ μεταωρισθῇ ὁπωσοῦν
κατὰ θάλασσαν καὶ περιβλέψας κύκλῳ νὰ γεωγρα-
φήσῃ περὶ τῆς χώρας τῆς παραλίας· τοῦτο καὶ ἐπρα-
ξε θαυμασίως μάλιστα, τοσοῦτον δ' ἐπιτυχῶς καθ'
ἡμᾶς ὥστε τὰ γραφόμενα αὐτοῦ οὐδεμίαν ἀμφιβο-
λίαν παρέχοντι τῷ βουλομένῳ ἐπιτοπίως νὰ συμ-
βουλευθῇ πᾶν ἀντικείμενον, καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς
νηδὸς καὶ ἐκ πολλῶν σκοπιῶν ὕγρου καὶ χέρσου πεδίου
νὰ ἐποπτεύσῃ τὴν περὶ τῆς χώρας. Ὁ Πausανίας λοιπὸν
ἀπὸ τῆς Ἑρμιόνης, διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ παρ' αὐτῇ προ-
βάς εἰς τὸ πέλαγος, κατέπλευσεν εἰς τὰς πρὸ τοῦ Ἀρ-
γολικοῦ κόλπου νήσους, τοῦτο δὲ ἐκφράζεται διὰ τῆς
μετὰ προθέσεως, ἣς ποιεῖται χρῆσιν καθ' ὅλην τὴν
περικοπὴν ταύτην ἀντὶ τοῦ ἀπέναντι ἢ κατ' εὐθείαν
γραμμῆν, πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς του.
Ἡ μεγαλύτερα τούτων, ἡ Ἀλιουσσα (αἰ Σπέτσα), ἡ
ἐν τῷ μέσῳ μὲν κειμένη τῶν τριῶν, τοῖς δὲ ἐξ Ἑρ-
μιόνης διὰ θαλάσσης προσερχομένοις ἀμέσως τῇ ὀ-
ράσει προσπίπτουσα, φυσικῶ τῷ λόγῳ προσεῖλκυ-
σεν ἐκ τῶν πρώτων τὴν προσοχὴν του, διὸ τὴν ἐ-
γνώρισεν ἐπισκεψάμενος αὐτὴν καὶ τὴν ὀνομάζει
πρῶτην, ἔχουσαν ἄλλως τε καὶ ἀξιολογώτατον λι-
μένα. Μικρὸν πρὸς ἄρκτου ἐν δεξιᾷ τοῦ κατὰ πλοῦ
ἀνακύπτει ἄλλη ἦν Πιτυοῦσαν λέγει, οὐχὶ διὰ τὸ
φέρειν αὐτὴν πίτυς, διότι καὶ αἱ δύο ἄλλαι ὡς ἐπί-
σης καὶ ἡ ἀπέναντι παραλίαι ἐπιμήκιστον βρῖθουσι

τοῦ εἶδους τοῦτου τῶν δένδρων, ἐξ ὧν οἱ προπά-
τορες ἡμῶν ὑλοτόμουσαν πρὸς ναυπηγίαν, ἀλλὰ διότι
δικὴν πίτυς (κουκουναριάς ἢ πεύκης φουντωτῆς)
ἀναπηδᾷ ὀγκώδης ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσ-
σης· δὲν τὴν καταριθμῆι δὲ δευτέραν πολὺ ὀρθῶς,
ἵνα μὴ ὑποθέσῃ τις ὅτι τὰ δευτερεῖα ἔχει κατὰ μέ-
γεθος ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προεμνημόνευσεν Ἀλιουσαν
ἢ ὅτι δευτέρα ἐστὶ τὴν σειρὰν ὡς ὑπολαμβάνει ὁ Κ.
Δ. Κυριακοῦ, ἀλλὰ μετὰ δὲ, τουτέστι πέραν τῆς
πρώτης, ἐκείθεν ὀλίγον. Τριττὴν δὲ ἀναφέρει τὰς
Ἀριστεράς τὴν ἐπὶ ἀριστερᾷ τῆς μεγάλης (ἐξ οὗ
καὶ ἐκλήθη) κειμένην νήσον, διότι συμπληροῖ τὸν ἀ-
ριθμὸν τρία, οὐχὶ δι' ἄλλο τι. Ἐκείθεν ἐπανερχεται
εἰς τὴν ἐποπτεῖαν τῆς ἀπέναντι τῶν τριῶν τούτων
νήσων ἐν τῇ Ἑρμιονίδι παραλίᾳ τῆς ἀκτῆς ἦτοι Κω-
στας· τοῦτο δὲ ἐξηγεῖται διὰ τῶν λέξεων « ταῦτα
δὲ παραπλεύσαντι ἐστὶν αὐθις ἄκρα Κωλυεργία ἀ-
νέχουσα ἐκ τῆς ἡπείρου κ.τ.λ. » τουτέστιν ἀνῆλθε
καὶ κατῆλθεν ὁ Περιηγητῆς τὸν πορθμὸν τῶν Σπετ-
σῶν καὶ περιέγραψε τὰς νήσους ἃς ἐπεσκέφθη πρὸ
μικροῦ, μηδαμῶς ἐννοήσας ἀριθμητικῆν τινὰ τῆς
θέσεως τῶν κατὰ τὰς, ἐπαναλέγομεν, διὸ καὶ οὐ-
δαμῶς μεγέθους σύγκρισιν πρὸς ἀλλήλας ἀναφέρει.
Ἄρα πίπτει οἰκοθεῖν ὁ δυσχρησισμὸς τοῦ Κ. Δ. Κυρια-
κοῦ ὅτι ὁ Πausανίας μεταρσίως ἡμᾶς ἔφερεν ἀπὸ τῆς
ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Ἑρμιόνης πρὸς τὴν δυτικὴν, καὶ ἐ-
πομένως ὅτι ἐκβάλλει ἡμᾶς ν' ἀριθμώσωμεν ἀπὸ τὸ
πρῶτον ἐντυγχάνον ἀντικείμενον ἀρχόμενοι ἐκείθεν
μίαν, δύο, τρεῖς νήσους, διότι τοῦτο οὐχὶ ἀπίθανον
μόνον ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὸ κείμενον
αὐτὸ τοῦ συγγραφέως.

Δεύτερον. Συμφωνοῦμεν μετὰ τοῦ Κ. Δ. Κυρια-
κοῦ ὅτι λέγων ὁ Περιηγητῆς τὰ διαφανέστατα ταῦτα
αὐτοῦ λόγια « πλέοντι ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν », ἐνοεῖ
τὴν Ἑρμιόνην ἄριστα· ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε διαφωνοῦμεν
πρὸς αὐτὸν καὶ ἄκρως μάλιστα, ἰδου δὲ διατί. Ὁ
Πausανίας δὲν λέγει ὅτι ἀπὸ τὸ Σκύλλαιον ἐπὶ τὴν
Ἑρμιόνην ἐφέρετο, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὴν Ἑρμιόνην· δη-
λονότι ἡ ποντοπορία αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἄκρας Σκυλ-
λαίου ἀπέβαινεν ἀκτοπλοῖα τις μέχρις ἐνώπιον τῆς
πόλεως, ὡς νὰ εἶχεν αὐτὴν σημεῖον ὠρισμένον ἀ-
φίξεως· ἀλλ' ἐκείθεν ἀμέσως παρέκλινε τὴν αὐτοῦ
πορείαν, πλαγιάσας τὴν διεύθυνσιν πρὸς τὸν πορθμὸν
τὸν παρακειμένον· διὰ τοῦτο ἀμέσως προστίθησιν
« ἄκρα τ' ἐστὶ Βουκέφαλα ». Ἄν οὕτως δὲν ἐξε-
φράζετο ὡς ἐπραξεν, ἴσως ὁ εἰδήμων τῶν μερῶν ἦ-
θελεν ὑπολάβει τὸν Περιηγητὴν ὡς διὰ τοῦ ἄλλου
πορθμοῦ ἢ στενοῦ τοῦ μεταξὺ Ἀπεροπίας καὶ Ἰ-
δρέας προσελάσαντα, διότι καὶ ἐκείθεν ἐστὶ διόδος
ἄλλη εὐρύτερα ὁπωσοῦν τοῖς πρὸς νότον ἀπὸ Σκυλ-
λαίου πλέουσι. Ταῦτα ἀπέφυγεν εἰπὼν « ὅτι ἔπλεεν
ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν μὲν, πρὸς τὴν ἄκραν δὲ τὴν πα-

ρακειμένην, ὅθεν ἐπελαγίσθη πρὸς νότον. » Πρὸς
τούτους, ὁ Κ. Δ. Κυριακοῦ ἰσχυρίζομενος πρὸς εὐό-
δωσιν τῆς δοξασίας αὐτοῦ, ὅτι ἡ Ἑρμιόνη μεσό-
γειός ἐστι πόλις (Πανδώρας σελὶς 526, φυλλάδ.
357) λανθάνεται· ἂν τοῦτο, πῶς ἤθελεν εἰπεῖ ὁ Πε-
ριηγητῆς ὅτι ἔπλεεν, οὐχὶ δὲ ἐβάδιζεν ὡς ἐπὶ τὴν
πόλιν; ποῖος τὰ μεσόγεια μέρη ἀναζητῶν ποντο-
πορεῖ; πάντες δὲ ἴσασιν ὅτι ἐξ ἐναντίας μάλιστα,
παραλία ἦν ἡ ἀρχαία πόλις Ἑρμιόνη, ὡς καὶ ἡ Ἐ-
πίδαυρος, τὰ Μέγαρα, αἱ Ἀθῆναι καὶ πλείστα ἄλ-
λαι· οὕτω δὲ ἐθεωροῦντο καὶ ἐλέγοντο, διότι οὐχὶ
μακρὰν τῆς θαλάσσης ἴδρυντο ναυτικαὶ καὶ ἐμπο-
ρικαὶ τυγχάνουσαι, τινὲς δὲ αὐτῶν συνήπτοντο καὶ
διὰ μακρῶν τειχῶν ἢ σκελῶν μετὰ τοῦ οἰκείου λι-
μένος ἐπὶ μικρὸν ἀπέχοντος τοῦ ἄστεος (α). Τὰ
ἐρείπια δὲ τῆς ἀρχαίας Ἑρμιόνης σώζονται καὶ μέ-
χρι σήμερον ἐπι, ἀναφανόμενα περὶ τῆς νῦν κωμο-
πόλεως Καστρὶ (ἐξ οὗ οἱ Καστριῶται ναυτιλλόμε-
νοι ἄνδρες) ἦτις εἰς μικρὰν ἀπόστασιν καὶ αὐτὴ ἀπὸ
τῆς παραλίας ἀνορθουμένη, ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ἐν
αὐτῇ λιμένος καὶ ὄρμου ναυσι προσορμισσασθαι ἐπι-
τηδειοτάτων (β). Ἄλλως τε αὐτὸς ὁ Πausανίας, ἐν
ἀρχῇ τοῦ ἀμέσως ἐπομένου κεφαλαίου ΔΕ'. διαβρή-
δην τοῦτο πληροφορεῖ ἡμᾶς, λέγων· « Πλησίον δὲ
αὐτοῦ (ἐν τῇ πόλει) Διονύσου ναὸς Μελαναίγιδος·
τούτῳ μουσικῆς ἀγῶνα κατὰ ἔτος ἕκαστον ἄγουσι,
καὶ ἀμίλλης κολύμβου καὶ πλοίων τιθέασιν ἄλλα. »
Πῶς λοιπὸν εὐκατόρθωτον ἦν τῷ Λυδῷ Πausανίᾳ
διαποντίως ἀγομένῳ ἐντὸς ὀγκάδος νὰ διῆδῃ ἀπὸ
τοῦ μυχοῦ τῆς Ἑρμιόνης, ὅπου εὐρίσκετο, τὴν ἄκραν
Βουκέφαλα ἐκεῖ ὅπου τάττει αὐτὴν ὁ Κ. Δ. Κυρια-
κοῦ, εἰς τὸ ἔσχατον δηλονότι βορειοδυτικὸν ὄριον τῆς
Ἑρμιονίδος, ἦτοι εἰς τὴν πρὸ τῆς Ναυπλίας θάλασ-
σαν, ἐνῶ μεταξὺ οὖρα σκιάεντα ὑπάρχουσι; Τίς ἐ-
πλευσεν ἀπὸ Σκυλλαίου πρὸς τὴν Ἑρμιόνην, ποῖος
διῆλθε τὸν Βούπορθμον (νῦν στενὸν Μουζάκι) πρὸς
τὴν Ναυπλίαν ἢ τὴν Λακωνικὴν φερόμενος καὶ δὲν
ἀπήνητσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀναφανομένην
καὶ ἀντιπίπτουσαν μίαν μεγάλην ἄκραν, πελωρίαν,
δέος δ' ἐμποιοῦσαν τοῖς γε νῦν πλωζομένοις ἡρωί-
κωτέροις βεβαίως οὖσι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν, τὰ
Βουκέφαλα λέγομεν, εἰς ἃ ὁ Βούπορθμος τὸ ἕρος κα-
ταλήγει ἢ ἐπαναπαύεται; Πῶς ἦτο δυνατόν ὁ Πau-
σανίας ὁ πολὺς νὰ μὴ δώσῃ τῇ ἄκρᾳ ταύτῃ μηδε-

(α) Στράβων Γεωγρ. Βιβλίον Θ, κεφ. 4, § 4, 45. Πau-
σανίου Ἀττικά κεφ. 4, § 2.

(β) Πausανίου Ἑλλάδος περιήγησις Βιβλ. Β'. Κοριν-
θιακά κεφ. 34 § 41. « Ἡ δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλις ἀπέχει μὲν τῆς
ἄκρας (Βουκεφάλων), ἐφ' ἣ τοῦ Ποσειδῶνος τὸ ἱερόν, τῆς-
σάρας μάλιστα σταδίου, κειμένη δὲ ἐν ὀμαλῷ τὰ πρῶτα
ἡμέρα εἰς πρόσαντες ἀνεῖσι, τὸ δὲ ἐστὶν ἤδη τοῦ Πρωινῆς
κ.τ.λ. »

μίαν προσωνομίαν, ἐν ᾧ διὰ τῆς συνθησεστάτης ἦν καὶ ἐστὶ τό γε νῦν ἡ πάροδος τῶν ἀκτοπλοούντων καὶ φερομένων ἀπὸ τῆς ἐφ᾽ ἑσπερίαν θάλασσαν, τῆ ἄκρᾳ λέγομεν τῶν Βουκεφάλων, ἧτις ἐπεπρόσθη αὐτοῖς οὕτως εἶπεν τὸν περικιτέρω διάπλουον πρὸς τὸ πέλαγος; διότι μὴ λησμονήσωμεν, ἐκάλεσεν ὁ Περιηγητὴς τὸ ἐπικείμενον ὄρος εἰς τοῦτ' ἐστὶν τὸ στενὸν δι' ἰδίου ὀνόματος, μετὰ ταῦτα ὅμως, ὅτε χωρογραφεῖ τὴν ξηρὰν, ὡς παρκακτιόντες μνημονεύσομεν, ἤδη δὲ ὀρίζει μόνον τὴν ἄκρην αὐτοῦ, διότι κατὰ θάλασσαν ἐπιέγεται. Ἀληθῶς, δὲ, τί ἄλλο ἐστὶ δι' ὄντινα ἔχει τὴν προαίρεσιν θετικῶς νὰ ὀρίσῃ τ' ἀντικείμενα, αὐτὸ τὸ ὄρος ὁ Βουπόρθμος παρὰ αὐτὴν ἡ ἄκρᾳ αὐτοῦ Βουκέφαλα μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτῆς ὄγκου τῆς ξηρᾶς; Ἡ ἄκρᾳ λοιπὸν Βουκέφαλα ἐστὶν ἡ τοῦ ὄρους κατάπτωσις, ἐκ τῆς ἠπείρου δὲ ἀνέχουσα δίκην κεφαλῆς βοῆς, καὶ σχηματίζουσα αὐτὴν τὴν ἄκρην δι' ὅν δὲ λόγον, ὡς προέφημεν ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ, τῷ ἀρχαιολογικῷ, ἐκλήθη Βουπόρθμος τὸ ὄρος ἧτοι τὸ ὄλον, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὠνομάσθη καὶ τὸ μέρος Βουκέφαλα, νῦν Μουζάκι, ὅπερ ἀναμφιλέκτως παράγεται ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ *muso*, ἢ τοῦ γαλλικοῦ *museau*, σημαίνοντων ἀμφοτέρων ἐν ταῖς διαλέκτοις ταύταις (ὧν χρῆσιν ἐποιούντο μάλιστα οἱ τῆς Δύσεως κατὰ τὸν μεσαιῶνα ναυτίλοι, οἱ τῆς πατρῴας ἡμῶν χώρας κατακτηταί), τὸ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς τῶν τετραπόδων. Ἄλλως τε λέγοντος τοῦ Περιηγητοῦ, ὡς ἐν ὑποσημειώσει πρὸ ὀλίγου ἐμνημονεύσαμεν, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἀπέιχεν ἡ Ἑρμιόνη τέσσαρας μάλιστα σταδίους ἀπὸ τῆς ἄκρας, μένει ἡ ἐλαχίστη πλέον ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἄκρᾳ αὕτη ἐστὶν ἐκείνη, αὐτοτάτη, ἧς ὀλίγον ἀνωτέρω ἐποιήσατο μνεῖαν, ἧτοι τὰ Βουκέφαλα;

Ἀποδειχθέντος ἅπαξ, καθαρῶς δὲ, ὅτι ὁ Πausανίας περὶ τὴν παραλίαν περιστρέφεται, τουτέστιν ὅτι δὲν περιπλανᾷ ἡμᾶς κατὰ διάνοιαν, ἀλλὰ ποδηγετεῖ τὸν ἐντυγχάνοντα ὅπου δέον, καὶ ὅτι ἡ Ἑρμιόνη οὐκ ἐστὶ μεσόγειος πόλις ἀλλὰ παραλία, ἐπομένως δὲ ὅτι τὰ Βουκέφαλα εἰσὶν ἄκρᾳ ἐπὶ τῆς κατ' αὐτὴν θαλάσσης καὶ πλησιεστάτη αὐτῆ, ἐξάγεται, φρονοῦμεν, τὸ μὴ ἀκριβὲς τοῦ χωρογραφικοῦ σχεδιάσματος τοῦ Κ. Α. Κυριακοῦ. Ἀλλ' ἴσως, καὶ ἐπιτραπέιτω ἡμῖν μικρὰ ἐπανάληψις πρὸς ἄρσιν παντὸς δισταγμοῦ, ἐρωτήσῃ τις ἢ κατ' ἡμᾶς διάβασις τοῦ Πausανίου κατ' εὐθείαν εἰς τὰς τρεῖς νήσους τὰς πρὸ τοῦ κόλπου τοῦ ἀργολικοῦ, δὲν ἔχει τι βεβαιωσμένον, ὡς οὐχὶ μικρὸν μὲν ἀπεχουσῶν τῶν νήσων ἀπὸ τῆς ἄκρας Βουκέφαλα, δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ τῷ ἐκείθεν πελαγίζομένῳ πολλῶν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν νὰ χωρογραφῶσι παρκακτιμένων; Οὐχὶ λέγομεν, καὶ ὁ λόγος ἀπλούστατος. Ὁ Πausανίας ἀπὸ

τῆς ἠπείρου κατελθὼν εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Σκυλλαίου καὶ ἐκείθεν διὰ θαλάσσης προαιρεθεὶς νὰ ἐποπτεύσῃ τὴν δυτικομεσημβρινὴν παραλίαν τῆς Ἑρμιόνης, ὤφειλε νὰ κάμῃ ὅ,τι ἔπραξε, τὸ συντομώτερον ἐκλεξάμενος, ἧτοι νὰ εὐθυπλοῆσῃ μὲν κατὰ πρῶτον πρὸς τὸ στόμιόν τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου, μὴ παρεκκλινόμενος ὅμως τῆς παραλίας, τοῦτο δὲ κατῴρθωσε δικεῖας ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ Βουπόρθμου· εἶτα δὲ, νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς ἄκρην καὶ τ' ἀνατολικά τῆς ξηρᾶς παραλία, διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀναγράψῃ τὰ περὶ αὐτῶν λεπτομερῶς, ὅπως καὶ ἐγένετο· ἂν συγχρόνως νὰ διεξέλθῃ τὰ πάντα ἀνελάμβανεν, ἤθελε προκύψει σύγχυσις τῶν ἱστορουμένων καὶ σύγχυσις μεγίστη. Λοιπὸν μετὰ τὴν ἐκ τῶν νήσων, ἃς περιέγραψεν, ἀναστροφὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆ ἠπείρῳ, ἀμέσως προσηλώθη εἰς τὴν ἐφ᾽ ἑσπερίαν αὐτῆς ἄκρην, τὴν Κωλυεργίαν (α), ἣν παρήλλαξε πρὸ μικροῦ ἀμνημόνευτον ἀφείκει, ἀπὸ δὲ ταύτης ἐποπτεύων δεξιόθεν μὲν πρὸς τὸ πέλαγος ἀπαντᾷ κατ' εὐθείαν ἀπέναντί του νήσον ἣν Τρίκρανα (τὰ Τρίκρα) κατονομάζει, μεταχειριζόμενος καὶ ἐδῶ τὴν αὐτὴν μετὰ πρόθεσιν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀπέναντι, ἐνώπιόν του, δι' ὧν λέγει « μετὰ δὲ αὐτὴν (τὴν ἄκρην Κωλυεργίας) νήσος Τρίκρανα καλουμένη » τουτέστιν ἀντικρὺ εἰς τὸ πέλαγος· ἀριστερόθεν δὲ πρὸς τὴν ξηρὰν περιβλέψας καὶ ἔωθεν ἀρξάμενος ἀναγράφει τὰ ὑποπίπτοντα εἰς τὴν ὄρασιν αὐτοῦ ἀντικείμενα κατὰ φύσιν, ἧτοι πρῶτον τὸ Βουπόρθμον ὄρος, εἶτα δὲ τὰς ἐν τῇ σειρᾷ ἀπαντωμένας νήσους Ἀπεροπίαν (Δοκὸν) καὶ Ἰδρέαν (Ἰδραν), τουτέστι τρεῖς ὄντα ὑπαγόμενα εἰς τὴν αὐτὴν ἀποψιν διὰ τὸν Περιηγητὴν, ὅστις, ἐννοεῖται, ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως μένων ἐν τῇ γῇ ἀπὸ τῆς ἄκρας Κωλυεργίας ἢ καὶ παρ' αὐτῆ ἐπὶ τῆς νηὸς, ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ γεωγραφικοῦ σημείου τὰ περίεξ χωρογραφῶν διετέλει. Τοῦτο δὲ βεβαιοῦται ἐκ τούτου ὅτι, εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τῆς δευτέρας ταύτης περιγραφῆς, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ἀκρότατον σημεῖον τῆς ὁράσεώς του, τὴν Ἰδρέαν νήσον, ὁ Πausανίας στρέφει ἑαυτὸν, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ὀλόκληρον εἰς τὴν ξηρὰν, ἣν ἐπιέγεται νὰ περιγράψῃ, δι' ὧν λέγει « μετὰ ταύτην αἰγιαλὸς τε παρῆκει τῆς ἠπείρου μνηοειδῆς, καὶ ἀκτὴ μετὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐπὶ Ποσειδῶν κ.τ.λ. » Τῆς μετὰ προθέσεως καὶ πάλιν, τρίτην φοράν δηλαδὴ, τὸ ἀπέναντι δηλοῦσης, ἧτοι ἀπὸ τὴν δυτικὴν ἄκρην τῆς νήσου Ἰδρέας τῷ ἀτενίζοντι εἰς τὴν ξηρὰν προσπίπτει ὁ μνηοειδῆς αἰγιαλὸς κ.τ.λ. Αὕτη ἐστὶν ἡ

(α) Ἄγνοομεν πόθεν ἀρυσάμενος ὁ Κ. Α. Κυριακοῦ καλεῖ τὴν ἄκρην ταύτην Ἀνεχουσαν, ἂν δὲν ἦναι ἀπὸ κακῆς γραφῆς ἡμερτημένης ἐκδόσεως. Ὁ Πausανίας διδωσιν αὐτῇ τ' ὅποιον ἀνεφέραμεν ἡμεῖς πολλάκις ὄνομα δι' ὧν λέγει « ἔστιν αὐθις ἄκρᾳ Κωλυεργία ἀνέχουσα ἐκ τῆς ἠπείρου κ. τ. λ. »

τρίτη ἐκδρομὴ τοῦ Πausανίου εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς μέρη καὶ ἡ ἐσχάτη, ταύτην δὲ θαυμασιῶς καὶ κατὰ φύσιν ἐξεπώνησε, τὴν ὄλην παραλίαν ἀπέναντι τῶν Σπετσῶν περιγράφας, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τῆς πραγματείας ταύτης κατεδείξαμεν ἐν λεπτομερείᾳ. Καὶ σημειούσθω ἐνταῦθα, πόσον ἀκριβὲς ἐστὶν εἰς τὸ διάγραμμα τῆς ὀλικῆς χωρογραφίας τοῦ ὁ Περιηγητῆς. Ἐν μιᾷ σειρᾷ κατατάττει ὅ,τι κατὰ πρῶτον ἐπεσκέφθη, δηλαδὴ τὰς τρεῖς νήσους Ἀλιούσσαν, Πιτυοῦσσαν καὶ Ἀριστεράς, ἧτοι τὴν πρώτην ὁμάδα τῶν νήσων τῶν πρὸ τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου κειμένων. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιλαμβάνει τὸ ἄλλο σύμπλεγμα, τὸ πρὸς ἑω τοῦ Βουπόρθμου ὄρους ἐκτυλισσόμενον, τῆς Ἀπεροπίας καὶ Δοκοῦ καὶ μνημονεύει τῶν Τρικράνων ἐν τῷ διὰ μέσου καὶ κατ' ἰδίαν, διότι πελάγια εἰσὶν. Ἐν τῇ τρίτῃ δὲ σειρᾷ συμπληροῖ τὸ ὄλον, τὰ τῶν παρακειμένων ἀκτῶν μετὰ πληρεστάτης ἀκριβείας ἀναγράφων.

Τρίτον. Ἀνίσχυρός ἐστι, καθ' ἡμᾶς, καὶ ὁ τρίτος λόγος ὃν φέρει ὁ Κ. Α. Κυριακὸς πρὸς εὐδόωσιν τοῦ σχεδιάσματος αὐτοῦ, τουτέστιν ὅτι τὸ νησίδιον Χηνίτσα ὀφείλομεν νὰ ἐκλάβωμεν ὡς τὴν κατὰ τὸν Πausανίαν Ἀλιούσσαν νήσον· καὶ ἰδοὺ διὰ τί.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΟΛΟΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

(Συνέχ., Ἰδε φυλλάδ. 359—360).

Lynton, Τετάρτη.

Πραγματικῶς φωλεὰ ἀετοῦ εἶναι αὕτη ἡ μικρὰ πόλις, εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ὄρους κειμένη, ἐπὶ τοῦ ἀποτόμου τούτου κρημοῦ. Δὲν ἤξεύρω ἂν οἱ ἄνθρωποι ἐδίωξαν ἐντεῦθεν τοὺς ἀετοὺς ὅπως κτίσωσι τὰ οἰκήματά των· ἀλλ' ἂν ὄχι ἀετοὺς ἰέρακας ὅμως εἶδον σήμερον πολλοὺς ἤμην ἐξοπλωμένους ἐπὶ τῆς γλῶσσης, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς ὄρους, τὸ ὅποιον καθεῶς βυθίζεται ἐντὸς τῆς θαλάσσης· ὑποκάτω μου, πλησιέστερον τῶν κυμάτων, οἱ ἰέρακες εἶχον τὰς φωλεὰς των, καὶ μὴ ὑποπτεύομενοι ὅτι μ' ἔχουσι γείτονα, ἐπήγαινον καὶ ἤρχοντο ὑπὸ τὰ ὄμματά μου. Καὶ ἔβλεπα πότε αὐτοὺς, πότε τὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν, πότε τὰ ἤσυχα κύματα ἐκπνέοντα ἄνευ βοῆς ἐπὶ τῶν βράχων κάτωθι μου, εἰς βάθος 1300 περίπου ποδῶν.

Τὸ ὄραϊον τοῦ μέρους τούτου εἶναι ἡ μεγίστη ποικιλία τῶν ὄραϊοτήτων του. Εἰς πᾶν σχεδὸν βήμα, σκηνὴ διαφορετικὴ ἀνοίγεται ἔμπροσθέν σου. Μονοτονίαν βεβαίως οὐδεὶς θέλει εὑρεῖ ἐνταῦθα.

Χθὲς σ' ἔγραφα περὶ κοιλάδων καταφύτων μὲ ποταμούς καὶ καταβάκτας, περὶ τοπογραφικῶν θελικῶν καὶ φύσεως γελώσης. Σήμερον πάντῃ διαφοροὶ εἶναι αἱ ἐντυπώσεις μου.

Εἶδες ποτε ἐρείπια πόλεως ἐν ἐρημίᾳ; Οὐχὶ ὡς τὴν Ἀκρόπολιν, περικυκλωμένην ἀπὸ τὴν ζῶσαν καὶ φαιδρὰν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἀπὸ τὴν ὠραίαν πεδιάδα τῆς, μ' ἐλαϊώνας καὶ ἀμπέλους κεκαλυμμένην — ἀλλ' ἐν ἐρημίᾳ, ὅπου ἔγνη ἀνθρώπου νὰ μὴ ὑπάρχωσιν, ἐκτὸς τῶν ἐρειπίων αὐτῶν, μήτε οἰκῆμα, μήτε ἀγρὸς, μήτε δένδρον ἢ κἄν ποίμνιον; Καὶ δὲν σὲ κατέλαβεν εἰς τὴν θέαν τοιούτων ἐρειπίων μυστηριώδεις τι αἰσθημα μελαγχολίας καὶ φόβου, φόβου ἱεροῦ ὅστις φέρων εἰς τὸν νοῦν σου τὴν ματαιότητα τῶν ἐπὶ γῆς, σοὶ ψυχραίνει τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας; — Ἰπάρχει πολὺ πλησίον τοῦ Lynton κοιλάς τις, « Κοιλὰς τῶν βράχων » ὀνομαζομένη, ὅπου τοιοῦτόν τι αἰσθημα ἤσθάνθη σήμερον. Εἶναι μίαν λωρὴν ἀκάρπου γῆς, κλεισμένη πανταχόθεν ἐντὸς ὑψηλῶν βράχων, οἵτινες ἔχουσι τὸ σχῆμα αὐτόχρομα ἐρειπίων· νομίζεις ὅτι βλέπεις ἀληθῶς τείχη, ἐπάλλεις, πύργους, τὰ πάντα κολοσσιαῖα, καὶ σοὶ φαίνεται ὅτι πλανῶνται ἔμπροσθέν σου ἀόρατοι αἱ σκιὰ τῶν γιγάντων, οἵτινες εἰς προκατακλισμικὴν ἐποχὴν ἀνήγειραν καὶ κατέκησαν τὰ ἀπόρητα ταῦτα ὄχυράματα!

Ifracombe, Πέμπτη.

Μὲ ἀρετὴν, ὡς βλέπεις, ταχύτητα μεταβαίνω ἀπὸ μέρους εἰς μέρος εἰς τὴν περιουσίαν μου, πάντοτε δὲ πρὸς δυσμάς. Ἀλλ' ἀντὶ καθόσον μακρύνωμαι τοῦ Λονδίνου ν' ἀπομακρύνωμαι καὶ ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν, ἤρχισα πάλιν ἀπεναντίας νὰ ἐπιστρέφω πρὸς αὐτόν. Τούτου πείραν ἔλαβον ἅμα φθάσας ἐνταῦθα, διότι μετὰ μεγίστης δυσκολίας κατῴρθωσα νὰ εὑρω κοιτῶνα. Τὰ ξενοδοχεῖα πάντα ἦσαν πλήρη. Ὁ σιδηρόδρομος φθάνει μέχρι τοῦ Barnstaple, ἧτοι δύο μόνον ὥρας μακρὰν τοῦ Ifracombe καὶ φέρει πολλοὺς ξένους ἐνταῦθα. Ὁ ἀριθμὸς των θ' αὐξήσῃ πολὺ πλέον, καὶ θ' ἀναπτυχθῇ καὶ ἡ μικρὰ μὲν ἀλλ' ἀρχαία αὕτη πόλις, ἔταν ὁ σιδηρόδρομος φθάσῃ ἕως ἐνταῦθα, — πρᾶγμα τὸ ὅποιον ὅσον οὐπω θὰ γείνη.

Καλὸς ὁ σιδηρόδρομος, ἀλλὰ διὰ τὸν περιηγητὴν ἀσυγκρίτως καλλίτερα τὰ ἤττον προωδευμένα μέσα συγκοινωνίας, οἱ συνθήσεις ἀμαξῶτοί δρόμοι. Ὁ σιδηρόδρομος μὴ ἀκολουθῶν τὰς καμπὰς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἀλλὰ διερχόμενος τὰς ἐκτάσεις ὀριζοντιῶς πάντοτε, ποτὲ μὲν κρύπτεται εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, ἀλλοτε βυθίζεται ἐντὸς τάφρου, καὶ σπανίως σὲ ἀφίνει νὰ ἴδῃς τὴν χώραν, δι' ἧς σὲ φέρει κατεσκευασμένως. Διὰ τὸν μὴ βιαζόμενον νὰ

φθάση εἰς τὸ πέρασμα τοῦ δρόμου ὁδοιπόρον, ὅταν ὁ τόπος εἶναι εὐμορφος καὶ ὁ καιρὸς καλὸς, οὐδεὶς τρόπος τοῦ ταξιδεῖν πλέον εὐχάριστος ἢ ἐπὶ κορυφῆς τῆς ταχυδρομικῆς ἀμαξίας. Ἀλλ' ἡ ἀτμάμαξα πανταχόθι προχωροῦσα, εἰς ὀλίγας πλέον γωνίας τῆς Εὐρώπης περῶρισε τὴν βασιλείαν τῶν ταπεινῶν καὶ κατατροπωθέντων τούτων ἀντιπάλων τῆς, τῶν *λεωφορειῶν* ἐπὶ τὸ σχολαστικώτερον, — ἅτινα ἔμως δὲν παρομοιάζουσι ποσῶς τὰ μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν γνωστά σου. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἡ ταχυδρομικὴ αὐτὴ ἀμαξία (*Stage coach*), ἐκτὸς τοῦ μεγέθους καὶ τῆς στερεότητος, δὲν διαφέρει τῶν συνήθων ἀμαξίων, εἰ μὴ καθόσον ἔχει 4 ὑψηλά καθίσματα διὰ 15 ἢ 20 ἐπιβάτας εἰς τὸ ὑπαιθρον. Τοῦ ἀμαξηλάτου τὸ καθίσμα εἶναι διὰ 3' ἀμέσως δ' ὀπισθεν αὐτοῦ, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου στεγάσματος τῆς ἀμαξίας ἕτερον καθίσμα διὰ 4 ἢ 5. Ὄπισθεν τὸ καθίσμα, ἐφ' οὗ κάθεται εἰς τὰς συνήθεις ἀμαξίας ὁ ὑπηρέτης, εἶναι εὐρὸς διὰ 4 ἢ 5 καὶ ἄλλοι τόσοι κάθονται ἀπέναντι, εἰς ἕτερον καθίσμα ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου στεγάσματος, ἡ δ' ἀμαξία εἶναι συνήθως χρωματισμένη ἐρυθρὰ ἢ κιτρίνη, καὶ ὁ ἀμαξηλάτης φέρει σάλπιγγα δι' ἧς ἀναγγέλει τὴν προσέγγισίν σου πανταχοῦ, εἰς πόλεις καὶ εἰς χωρία καὶ τρέχουσιν εἰς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα τῶν οἰκτιρῶν, καὶ ὁ χωρικός εἰς τοὺς ἀγροὺς διακόπτει τὴν ἐργασίαν σου καὶ τὸν βραχίονα ἐπὶ τῆς σκαπάνης μένει ἀργός, ἀκολουθῶν μὲ βλέμματα περιέργου τὴν φύγουσαν ἀμαξίαν καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῆς ὁδοιπόρους. Ἡ ἀτμάμαξα τοιαύτην περιέργειαν δὲν διεγείρει, ἢ διότι συχνάκις διαβαίνει ἢ διότι, ὡς ἐκ τῆς ταχύτητος, δὲν δύναται νὰ φανῇ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, οὐδεὶς εἰς τὸν δρόμον τῆς στρέφει τὴν κεφαλὴν νὰ τὴν ἴδῃ· μήτε αἱ βόσκουσαι ἀγελάδες ἐγείρουσι τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς χλόης, ἀλλὰ μὲ κίνησιν τινα μόνον τῆς οὐρᾶς δεικνύουσιν ὅτι δὲν ταῖς ἀρέσκει ὁ κρότος καὶ ὄσφυγγός σου διαβαίνοντος *τελειωίου*.

Σημείωσε δὲ ὅτι οἱ δρόμοι εἶναι ἐξαιρετοὶ καὶ δικτηροῦνται ἐν καλλίστῃ πάντοτε καταστάσει, ἡ δὲ αὐξήσις τῶν σιδηρῶν δρόμων, ἀντὶ νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἀμέλειαν τῶν συνήθων ἀμαξιωτῶν, ἀπ' ἐναντίας συντελεῖ καὶ εἰς τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν νέων καθότι οὗτοι εἰσὶν αἱ φλέβες οὕτως εἰπεῖν τῆς μεγάλης ἀρτηρίας, τοῦ σιδηροδρόμου. Καὶ ἐκτὸς τοῦ εὐχρήστου, δὲν ἐλλείπει καὶ τὸ ὠραῖον ἀπὸ τῶν δρόμων τούτων. — Ἐκατέρωθεν χωρίζονται ἀπὸ τῶν ἀγρῶν δι' αἰμασιῶν, σχηματιζομένων ὑπὸ θάμνων καὶ βάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄνθη ἄγρια παντὸς εἶδους καὶ παντὸς χρώματος θάλλουσι. Εἰς ἐκάστου μιλίου ἀπόστασιν, ὑπάρχει στήλη μικρὰ ἐφ' ἧς εἶναι χαρακτημένος ὁ ἀριθμὸς τῶν μιλίων ἕως τῆς

πλησιεστέρως ἐκπέρωθεν πόλεως. — Εἰς ἐκάστην τοῦ δρόμου διασταύρωσιν, πάσσαλος ὑψηλὸς φέρων ἐπὶ κορυφῆς δείκτας, μὲ γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, πρὸς τὰς ὁποίας ἐκάστη τῶν διακλαδώσεων τοῦ δρόμου ἄγει, δὲν ἀφίνει τὸν ὁδοιπόρον ν' ἀποπλανηθῇ καὶ σ' ἐνθυμίζει ἐντὸς τῆς ἐρημίας αὐτῆς, ὅτι εὐρίσκεσαι ἐν μέσῳ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐκτὸς τῶν μεγάλων τούτων δρόμων, τῶν βασιλικῶν, ὑπάρχουσι πλείστοι ἄλλοι μικρότεροι καὶ στενωτέρω, ἐνοριακοὶ καλούμενοι, οἵτινες πανταχοῦ διευθυνόμενοι καὶ πολλαχῶς διασταυρούμενοι, οὐδὲ τὴν ἀπωτάτην τοῦ τόπου γωνίαν ἀφίνουσιν ἄνευ τακτικῆς συγκοινωνίας.

Πῶς δὲ ἐτελειοποιήθη τὸ λαμπρὸν τοῦτο σύστημα τῶν δημοσίων δρόμων ἐν Ἀγγλίᾳ; ἴσως δὲν σοὶ εἶναι τὸ ζήτημα ἀδιάφορον, καὶ περιμένεις νὰ σοὶ δώσω πληροφορίας τινὰς περὶ τούτου.

Τὸ εἰς πολλὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας ἐπικρατοῦν σύστημα, καθ' ὃ ἡ ὁδοποιεῖα εἶναι ἀγγραφεῖα, ἦτο ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, μέχρις οὗ ἡ πείρα, ἐνταῦθα τοῦλάχιστον, ἀπέδειξε τὸ ἄδικον καὶ καταπιεστικὸν τοῦ ἀθλίου τούτου συστήματος. Κατ' αὐτὸ, πᾶσα ἐνορία ἦτο ὑπόχρεως νὰ κατασκευάζῃ καὶ ἐπισκευάζῃ τοὺς ἐντὸς τῶν συνόρων τῆς διερχομένους δρόμους, οἱ δὲ χωρικοὶ ὑπεχρεοῦντο νὰ ἐργάζωνται ἐπ' αὐτῶν δωρεὰν ἀνὰ ἕξ ἡμέρας κατ' ἔτος· καὶ ἂν ἡ ἐργασία αὐτῶν δὲν ἐξήρκει, ἡ ἐνορία ἐμίσητο δι' ἐξόδων τῆς καὶ ἄλλους ἐργάτας· ὥστε δρόμος ἐνόμων δύο πόλεις, διετηρεῖτο διὰ τοῦ κόπου καὶ τῶν χρημάτων τῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν πτωχῶν χωρικῶν, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συνδρομῆς τῶν πολιτῶν οἵτινες εἶχον τὴν ἀνάγκην καὶ ἀπελάμβανον τὴν ὠφέλειαν τοῦ δρόμου· ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὅσοι ἀμείλικτοι καὶ ἂν ἐγένετο ἡ ἐφαρμογὴ του νὰ διατηρῶνται οἱ δρόμοι ἐν καλῇ καταστάσει· ὥστε οἱ ὀλίγοι ὑπάρχοντες ἦσαν ἄθλιοι καὶ ἐλεεινοί, ἐπικίνδυνοι καὶ συχνάκις ἀδιάβατοι.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 17 αἰῶνος ἡ Βουλὴ, πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ἐψήφισε νόμον δι' οὗ ὠρίζετο πληρωμὴ τις μικρὰ διοδίου ὑπὸ τῶν διαβάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Ἀλλ' ὁ νεωτερισμὸς ἐπήνεγκε παράπονα καὶ ταραχάς. Οἱ διαβάται δὲν ἤθελον νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν νέον φόρον καὶ ἀνίσταντο διὰ τῆς βίας εἰς τὴν ἀπότισιν του· ἐχῆθη δὲ αἶμα οὐκ ὀλίγον εἰς στάσεις τοιαύτας, μέχρις οὗ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ ἐρῆθῆς νοῦς καὶ ἡ ἀνάγκη ἐνίκησαν τὴν πρόληψιν καὶ τὴν ἀμάθειαν τοῦ κόσμου καὶ ἐπέστησαν πάντες ὅτι οφείλει ἕκαστος νὰ συνεισφέρει, διότι ἕκαστος ὠφελεῖ. Ἦδη ὑπάρχουσιν ἐν μόνῃ τῇ Ἀγγλίᾳ ὑπὲρ τὰς 23,000 μιλίων τοιούτων δρόμων. Κατὰ τὸ 1840 αἱ εἰσπράξεις τῶν διοδίων αὐτῶν ἦσαν L 4,574,518. Τὰ δ' ἐξοδα L 4,551,336, συμ-

περιλαμβανομένων L 302,182, τόκων πληρωθέντων ἐπὶ δανείων συμποσομένων εἰς πέντε ἢ ἕξ ἐκατομμύρια λιρῶν.

Ἐκαστος τοιοῦτος δρόμος τίθεται διὰ ψήφισματος τῆς Βουλῆς ὑπὸ τὴν διαχείρισιν ἐφόρων, οἵτινες διορίζουσι μηχανικούς καὶ ἐπιστάτας, ἔχουσι πᾶσαν τὴν φροντίδα καὶ τὴν εὐθύνην τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς διατηρήσεως, πᾶσαν τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν καὶ τὴν ἐξουσίαν νὰ δανείζονται χρήματα ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν διοδίων· ἡ δὲ σύνθεσις τῶν ἐφορευίων εἶναι τοιαύτη, ὥστε οὐδὲ ὑποψία καταχρηστικῆς δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Ταῦτα περὶ τῶν μεγάλων δρόμων. Ὑπάρχουσι δ' ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ 405 περίπου χιλιάδες μιλίων δρόμων ἐνοριακῶν, οἵτινες εἶναι ἐλευθέρω διοδίων. Οὗτοι, κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1835, διατηροῦνται διὰ φόρου πληρονομένου ὑπὸ τῶν ἐνοριῶν ἢ δήμων, κατ' ἀναλογίαν τοῦ διὰ τοὺς πτωχοὺς πληρονομένου φόρου. Τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων καὶ τὴν ἐπιστάσιν τῶν δρόμων, ἔχουσιν ἐπιστάται, ἐκλεγόμενοι ἐπὶ ἐν ἔτος ὑπὸ τοῦ δήμου, ἢ καὶ διάφοροι δήμοι γειτονεύοντες ἐκλέγουσιν ὁμοῦ ἓνα ἐπιστάτην.

Ἐκτὸς τούτων καὶ ἡ Κυβέρνησις κατασκεύασε καὶ κατασκευάζει δρόμους εἰς διάφορα μέρη, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἐγχώρια μέσα ἀρκούντα πρὸς τοῦτο. Ἐν γένει δὲ ὑπάρχει νομοθεσία ἀφορώσα τοὺς δρόμους πάντας τοῦ Κράτους, ὀρίζουσα τὸ ἐλάχιστον πλάτος αὐτῶν, θέτουσα ὅρους τινὰς ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς, κτλ.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τοὺς δρόμους καὶ ἂς ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸ *Ilfracombe*, ὅθεν σοὶ γράφω ἤδη. Καὶ ἐνταῦθα τὸ ὠραῖον εἶναι ἡ ποικιλία τῶν παραλίων, ἅτινα ἔμως δὲν παραβάλλονται μὲ τὰ τοῦ *Lynton* καὶ *Lynmouth*. Ἐνταῦθα δὲν βλέπεις τὴν καταπληκτικὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ἀποτόμων ἐκείνων κρημνῶν ἄνισον καὶ κτεσκεκαμμένον τὸ παράλιον σοὶ παριστᾷ σειρὰν βράχων καὶ χασμάτων. Ἐνθεν καὶ ἐνθεν ὑψηλὰ ὄρη ἀπολάγουν ἀποτόμως εἰς τὴν θάλασσαν εἰς εἶδος τείχους, καὶ σοὶ ἐνθυμίζουν τὰ τοῦ *Lynton*, στεροῦνται ὅμως τῆς συνεχείας ἐκείνων. Καὶ κοιλάδες ἀπὸ μέρους εἰς μέρος χλοερὰ, καὶ βύακες ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ ποίμνια ἐπὶ τῆς χλόης, καὶ ἡ θάλασσα πέριξ. Διέτρεξα τὰ περίχωρα ἐφιππος, ἀριστεροῦθεν καὶ δεξιόθεν τῆς πόλεως. Ἀριστεροῦθεν, πρὸς δυσμὰς δηλονότι, προὐχώρησα ἕως τῆς παραλίας τοῦ *Morthoe*, παραλίας ἀμμόδους ἐπὶ μίλια ἐκτεταμένης, καὶ εἶδον ἐκεῖθεν τὸν ἥλιον δύοντα καὶ ἐνθυμήθη τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς ἀμμόδεις αὐτῆς· αἰγιαλοὺς, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀγαπητοὺς μου.

Clovelly — Παρασκευά.

Ἦτοιμαζόμεν ν' ἀρχίσω τὴν ἐπιστολήν μου μὲ

τὴν φράσιν ὅτι « ὠραιότερον μέρος ποτὲ δὲν εἶδον ». Ἀλλ' ἐνθυμηθεὶς ὅσα περὶ συγκρίσεων σοὶ ἔγραφα ἀπὸ *Lynton*, ἐπρόφθασα μόλις νὰ περιορίσω τὸν ἐνθουσιασμόν μου ἐντὸς μεμετρημένων ἐκφράσεων. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι μ' ἔχει ἐνθουσιασμένον ἡ ὠραιότης τοῦ *Clovelly*. Ὅποια γοητευτικὴ φύσις! Ὅποια τοποθεσία ζωγραφικὴ. Ἀλλὰ τὸ ἐπίθετον τοῦτο ζωγραφικὴ, δὲν μοὶ ἀρέσκει ποσῶς, μολονότι καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν οὐδένα μεγαλύτερον ἔπαινον ἔχουσι διὰ τὸ ἀρέσκον εἰς αὐτάς, εἰμὴ τὴν ἐκφώνησιν: Τί ὠραῖον ὡσὲν ζωγραφία! ἢ ἐτι χειρότερον: ὡσὲν ψεύτικον. Ὄχι! καὶ τοι ἔνοχος ἦδη καὶ ἐγὼ τοῦ σολοικισμοῦ, διμακρτύρομαι κατ' αὐτοῦ, Πῶς ἡ ἀλήθεια νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ τὴν μίμησιν; Πῶς ἡ πραγματικότης νὰ παραλληλισθῇ μὲ τὴν σκιά; Ἀλλ' ὅμως ὁ ζωγράφος κατορθοῖ διὰ τῆς μιμήσεως νὰ παραστήσῃ τὴν φύσιν, καὶ ὁ θεατὴς διὰ τῆς φαντασίας τοῦ γονιμοποιῶν τὰς ὑπὸ τοῦ ζωγράφου διδομένας νύξεις, συμπληροῖ τὸ ἐλλείπον εἰς τὴν εἰκόνα καὶ σχηματίζει εὐκρινῆ τινα περὶ τοῦ ζωγραφιζομένου ἀντικειμένου ἰδέαν. Καὶ ἐπεθύμουν ἤδη νὰ ἦμην ζωγράφος, καθότι ἄλλως διὰ λόγων, ἀδυνατῶ νὰ σοὶ δώσω ἰδέαν τινα τοῦ λαμπροῦ πανοράματος ὅπου, ἐνῶ σοὶ γράφω, μοὶ μαγεῖ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὴν καρδίαν.

Ἄν δύναται νὰ ἔχῃ σημασίαν τινα τὸ ἐπίθετον ζωγραφικὴ, ἂς μᾶς χρησιμεύσῃ ἤδη διὰ νὰ σημάνῃ, ὅτι οὐδεὶς ἐραστὴς τοῦ καλοῦ, ζωγράφος ἢ ἄλλος, ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ ἢ νὰ φαντασθῇ ἐντελεστεράν συναρμολόγησιν γραμμῶν, σχημάτων, καὶ χρωμάτων ἀφ' ὅ,τι παριστᾷ ὁ κόλπος οὗτος, μὲ τὰ δασύφυτα ὄρη ἅτινα εἰς εἶδος ἡμισελήνου τὸν περικλείουσι, μὲ τὸν καταρράκτην διὰ μέσου τῶν δένδρων κρημιζόμενον ἐντὸς τῆς θάλασσης, μὲ τὸν μικρὸν ὄρμον εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πλοῖα, καὶ μὲ τὸ ταπεινὸν χωρίον, τοῦ ὁποίου αἱ οὐκίαι κρέμονται ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης ἀπὸ τοῦ παραλίου μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους.

Συναρμολόγησον ὅπως δυναθῆς τὰς διακεκομμένας ταύτας φράσεις καὶ σχηματίσων διὰ τῆς φαντασίας σου τὴν εἰκόνα τοῦ *Clovelly* λεπτομερεστεράς περιγραφῆς μὴ περιμένης ἀπ' ἐμοῦ. Νομίζει τις ὅτι τὸ μέρος τοῦτο ἐπλάσθη, καὶ τὸ χωρίον ἐκτίσθη ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς σκηνὴ εἰδυλλιακοῦ τινὸς δράματος. Ἐνταῦθα εὐρισκόμενος, καταλαμβάνεσαι ὑπὸ συγκεχυμένου αἰσθήματος μελαγχολικῆς ἠδονῆς, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ διατριψῇς τὰς ἡμέρας σου πάσας εἰς τὴν ἀπόκεντρον ταύτην ἄκραν τοῦ κόσμου· καὶ ὀργίζεσαι ἐνκντίον τῆς τύχης καὶ ἐναντίον σου αὐτοῦ, ὅταν ἐξείκης ὁ ἀμαξηλάτης διακόπτων τοὺς βηματισμούς σου, σοὶ λέγῃ ὅτι πρέπει ν' ἀναχωρήσῃς, καὶ σ' ἐνθυμίζει ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡ-

μερῶν θὰ ἔχῃς ν' ἀναπολῆς ὅσα σήμερον βλέπεις ἐντὸς τοῦ ὀμιχλώδους Λονδίνου, μὲ τὸν τράχηλον ἐσκυμμένον ἐπὶ τὸ γραφεῖον σου.

Εὐρίσκομαι πρὸ ἀρκετῶν ἤδη ὥρων ἐνταῦθα. Περιεπλανήθην ἐντὸς τῶν δασωδῶν ὁρέων, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς θελκτικῆς ταύτης παραλίας. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ χωρίου συνωμίλησα καὶ ἐπαιζα μὲ τὰ παιδία τῶν χωρικῶν ὥραϊαι αἱ φυσιογνωμίαι καὶ λαμπρῶς ἀνεπτυγμένα τὰ νεκρὰ σώματά των. Ἐγείνα μετ' αὐτῶν ἄκρος φίλος ἄλλ' ἀτυχῶς ἡ φιλία μας θὰ διαρκέσῃ *ce que vivent les roses,*

I' espace d'un matin.

Σοὶ γράφω ἀπὸ τοῦ μικροῦ ξενοδοχείου τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον μ' ἐνθυμίζει τὰ οἰκήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου. Εἰς τοὺς χαμηλοὺς τοίχους τοῦ μικροῦ δωματίου, ὅπου κάθημαι, κρέμονται παλαιὰ λιθογραφία χρωματισμένα, παριστώσαι σκηνὰς τῆς ἐλευθερωθείσης Ἱερουσαλήμ τοῦ Τάσσου. Αἱ ἐπιγραφαὶ των εἶναι εἰς Ἰσπανικὴν γλῶσσαν. Τολμηρὸς τις θαλασσοπόρος ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ Clovelly θὰ ἔφερεν αὐτὰς ὡς τρόπαιον τῶν ταξιδιῶν του, ἐπανερχόμενος μετὰ πολυκύμαντον βίον εἰς τὴν ἡσυχον φωλεάν του.

A. B.

(Ἐπιτετα Συνέχεια).

ΑΙ ΔΥΟ ΕΞΑΔΕΛΦΑΙ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

ὑπὸ

G. DE LA LANDELLE.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Α'.

Αἱ βραδουργίαι Ἑλλήνος τυχοδιώκτου, γενομένου πρωθυπουργοῦ τοῦ βασιλέως τοῦ Σιάμ, ὑπῆρξαν ἀφορμὴ τῆς κωμικῆς πρεσβείας τοῦ 1684 ἔτους, ἥτις ἐγένετο πρόξενος πολλοῦ λόγου ἐν τῇ αὐτῇ τῶν Βερσαλλιών. Λουδοβίκος δ' ΙΔ' ἐκολακεύθη δεχόμενος ἐκφράσεις σεβασμοῦ παρ' ἰσχυροῦ τῆς Ἀνατολῆς μονάρχου. Ἐν τῇ ἀπλοικῇ αὐτοῦ ὑπεροφίᾳ ἤλπισε προσεχῆ προσπλουτισμὸν τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Χερσονήσου. Αἱ εὐσεβεῖς ψυχὰι ἠδ' ἠφραίνοντο, οἱ ποιηταὶ ἐξυμνοῦν θαυμάσιον ἐν ἡρωϊκοῖς στίχοις τὰ μεγαλεῖα τοῦ βασιλέως, ὃ δ' ἰππότης Σωμὸν, πλοίαρχος δικρότου, ὁ ἀββᾶς Σουαζὺ καὶ πλείστοι ἄλλοι εὐγενεῖς γάλλοι ἀπεστάλησαν πρὸς τὴν αὐτοῦ σιαμικὴν Μεγαλειότητα. Γνωστὸν εἶναι πῶς ἡ μακρὰ αὕτη ἀπάτη μικροῦ δεῖν ἐλάμβανε τραγικὴν λύσιν καὶ ἐστρέφει τὴν Γαλλίαν τοῦ περιφήμου Φορβέν. Ὁ-

πὼς δὴποτε, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς διὰ τῆς πόλεως Βρῆστ διαβάσεως τῶν μανδραρίων καὶ τῆς ὀξείας πίλους φερύσης συνοδίας αὐτῶν, ὁδὸς τις μακροτάτη καὶ ἀρκοῦντως κομψὴ ὀνομάζεται ἐπὶ καὶ νῦν ὀδὸς Σιάμ. Ἐπ' αὐτῆς κείται ἡ κυρία πρόσοψις τοῦ μεγάρου τῆς ναυτικῆς ἀρχῆς, δύο δὲ σκοποὶ ἀγροπνοῦσι νυχθημερὸν πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ κράτους ἅμα δὲ καὶ ἐκτέλεσιν εἰρηνικῆς διατάξεως ἀπαγορευούσης τοῖς μεθύσοις νὰ ψάλλωσι μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου τοῦ 1838 ἔτους δύο τινές, ὧν ὁ εἷς ἐξήρχετο ἐσπευσμένως τοῦ μεγάρου, ὃ δ' ἕτερος εἰσήρχετο οὐχ ἦτον ἐσπευσμένως, συννητήθησαν πρὸ τῆς πόλης. Ὁ πρῶτος ἔφερε στολὴν ὑποπλοίαρχου καὶ σημεῖον πένθους περὶ τὸν βραχίονα ἔθετε δὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ κλειθροῦ ὅτε ὁ δεύτερος, ἰδὼν αὐτὸν, ἐχαιρέτησε καὶ εἶπε μετ' ἐκπλήξεως

« Ἄ! εἰσέρχεσθε, κύριε Μονταιγλὼν;

— Ὡς βλέπετε, φροντιστὰ, ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ ἀξιωματικὸς, ἀντιχαιρετήσας.

— Εἶναι πολὺ ἀργά, ἀπήντησεν ὁ φροντιστής.

— Γνωρίζω ὅτι εἶναι τρεῖς καὶ ὅτι ἡ τελευταία λέμβος μᾶς περιμένει εἰς τὰς τέσσαρας. . . Ἀλλὰ νομίζω ὅτι καὶ ὑμεῖς εἰσέρχεσθε.

— Ἔρχομαι νὰ ἀποχαιρετήσω τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Γραιγκοῦρ.

— ἔχω λοιπὸν τὸν καιρὸν νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσω καὶ ἐγώ, » ἀπήντησεν ὁ Μονταιγλὼν διὰ φωνῆς ξηρᾶς, ἥτις ἔθηκε τέλος εἰς τὸν διάλογον.

Οἱ δύο συνομιληταὶ εἶχον σκυθρωπάσει παραδόξως ἐν ᾧ δ' ἀνέβαινον τὴν κλίμακα ἕκαστος αὐτῶν ἀπεκάλει νοερῶς τὸν ἕτερον ἐνοχλητικόν. Εἰσελθόντες δὲ ταυτοχρόνως εἰς τὴν αἴθουσαν εὗρον τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Γραιγκοῦρ μετὰ τῆς μονογενοῦς αὐτῶν θυγατρὸς Ἀδριάνας.

Μετὰ τὰς εἰθισμένας προσρήσεις καὶ ἐν ᾧ ὁ Μονταιγλὼν προομιάζε διὰ κοινῶν τινων φράσεων περὶ τοῦ κληνιδίου ἀπόπλου τοῦ δρόμωνος Δάφνη, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρτε, ὁ φροντιστὴς ἠγέρθη καὶ, σύρων τὸν Κ. Γραιγκοῦρ βήματά τινα μακρὰν τῆς ἐστίας, εἶπεν αὐτῷ.

« Μὲ βλέπετε ἀπηλιτισμένον, πλοίαρχε. Ἀφ' ἧς σᾶς εἶδον τὴν τελευταίαν φορὰν, ὅλα μου τὰ σχέδια ἀνετράπησαν, ὁ βίος μου μετεβλήθη. ἔχω νὰ σᾶς ἐμπιστευθῶ μυστικόν τι, ἐξ οὗ κρέμαται ἡ εὐτυχία μου. Ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας ἥτις σᾶς συνέδεε μετὰ τοῦ πατρὸς μου, ἀκαίσατέ με μετ' ἐπιεικειάς.

— Προθύμως, ἀγαπητέ μου Ἐρνέστε ἔδωκα ἄνοιξις ὅτι αἰσθάνομαι διὰ σὲ ὅσην ἀγάπην καὶ διὰ τὸν πατέρα σου ὀμίλησον λοιπὸν ἀρόβως. »

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ὁ ἀρχαῖος πλοίαρχος καὶ ὁ φροντιστὴς ἀπεμακρύνθησαν τῶν ἄλλων ἐτι περισσότερον ὃ δ' Ἐρνέστος ὑπέλαβε ταπεινῆ τῇ φωνῇ.

« Ὁ φροντιστὴς τῆς Δάφνης ἔλαβε πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν διαταγὴν νὰ καταλίπῃ τὴν θέσιν του, ἐγὼ δὲ διετάχθην νὰ τὸν ἀναπληρώσω παρευθὺς, καὶ ἤθελον σᾶς ἀναγγεῖλαι τοῦτο ἤδη ἂν μοὶ ἔμενε στιγμή μὴ εὐκαιρίας ἄλλ' ὁ συνάδελφός μου, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς Παρίσιους, ἐχρεώσεται νὰ μοὶ κοινοποιήσῃ τοὺς λογαριασμούς του ἔδωκα ἐπαύσαμεν δ' ἐργαζόμενοι ἡμέραν καὶ νύκτα, διότι ὁ δρόμων μέλλει νὰ ἀποπλεύσῃ. Τέλος χθὲς τὸ ἔσπερας ἐτακτοποίησα ὅλα, σήμερον δ' ἐπέβην εἰς τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον θέλει ἀποπλεύσει ἐντὸς ὀλίγου.

— Ὁ πλοίαρχός σας, κύριος Βωμορὸν, μὲ εἶχεν ἀναγγεῖλαι ὅλα αὐτὰ, ἐλθὼν νὰ μὲ ζητήσῃ τὰς διὰ τὴν Μαρτινίκην παραγγελίας μου, καὶ σὲ ἐσύστησα εἰς τὸν ἐκεῖ γυναικάδελφόν μου δι' ἐπιστολῆς τὴν ὁποῖαν ἐνεχείρισα εἰς τὸν πλοίαρχον.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπήντησεν ὁ φροντιστὴς, δὲν ἀμελεῖτε ποτὲ νὰ μοὶ εἰσθε χρήσιμος. Ἡ σύστασίς σας πρὸς τὸν Κ. Δεγαλὲ εἶναι νέον εὐεργέτημα διὰ τὸ ὁποῖον σᾶς εὐγνωμονῶ.

— Εἶναι περιτταὶ αἱ εὐχαριστίαι, Ἐρνέστε ἄς φθάσωμεν εἰς τὸ προκείμενον ἵτι εἶναι τὸ μυστικόν τὸ ὁποῖον σὲ βαρύνει τόσον;

— Δὲν τὸ ἐμαντεύσατε; δὲν βλέπετε πόθεν προέρχεται ἡ λύπη μου; ἐπεθύμουν νὰ σᾶς κάμω ἐξομολόγησιν πρὸς τὴν ὁποῖαν νὰ εἰσθε ἤδη παρεσκευασμένος ἔβλεπω ὅμως ὅτι πρέπει νὰ λύσω ἐγὼ αὐτὸς τὴν σιωπὴν ἠλπίζον ὅτι ἤθελον διαμείνει ἐνταῦθα περισσότερο ὅπως καταστήσω γνωστὴν εἰς ὑμᾶς τὴν θερμότεραν μου ἐπιθυμίαν. . . »

Ὁ Ἐρνέστος, τεταπεινωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, ἐψέλλιζε καὶ ἠρυθρία ὃ δὲ Κ. Γραιγκοῦρ ἠκούεν αὐτὸν μειδιῶν καὶ ὡς χαίρων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ φροντιστὴς ἤθελεν ἴσως ἀναλάβει θάρρος καὶ ἐξηγήσει εὐκρινῶς τοὺς διαλογισμούς του, ἂν ὁ γέρον πλοίαρχος δὲν διέκοπτεν αὐτὸν λαμβάνων συμπαθῶς τὴν χεῖρά του

« Σὲ ἐμάντευσα, εἶπε, καὶ οὐδέποτε ἤκουσα πρότασιν πλέον εὐχάριστον ἀγαπᾶς τὴν κόρην μου, καλὰ μὲ τὴν ζητεῖς εἰς γάμον, ἀκόμη καλλίτερα ἀναχωρεῖς διὰ πολὺν καιρὸν τοῦτο δὲν βλάπτει. Ἡ Ἀδριάνα εἶναι νεωτάτη, ἡ ἀνατροφή της δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη ἔλπίζω δ' ὅτι ὅταν ἐπιστρέψῃς ὁ υἱὸς τοῦ στενωτέρου μου φίλου θέλει γίνεαι υἱός μου. »

Ὁ νέος φροντιστὴς ἐσφιγγε μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν χεῖρα τοῦ Κ. Γραιγκοῦρ καὶ, ἂν δὲν ἦτο παρὼν ὁ Μονταιγλὼν, ἤθελε καταντήσει ἴσως εἰς μεγαλειτέραν διάχυσιν. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἡ Ἀδριάνα ἠγέρθη

ὅπως ἐξέλθῃ διήλθε δὲ πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τοῦ Ἐρνέστου, ὅστις ἐχαιρέτησεν αὐτὴν λέγων.

« Ἀποπλέω ἐπὶ τῆς Δάφνης, κυρία ἐπιτρέψατέ μοι λοιπὸν νὰ σᾶς ἀφήσω ὑγείαν. »

Ἡ Ἀδριάνα ἔκυψεν ἐπιχαρίτως καὶ ἐπηυχῆθη κατευόδιον εἰς τὸν φροντιστὴν ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κ. Γραιγκοῦρ δὲν εἶπεν αὐτῇ νὰ μείνῃ, ἐξῆλθε βραδέως, στρέψασα πολλάκις τὴν κεφαλὴν ὅπως ἐτάσῃ τοὺς δύο ξένους, ὧν αἱ ἐμπιστευτικαὶ μετὰ τῶν γονέων αὐτῆς ὀμιλίαι εἶχον κινήσει τὴν περιέργειάν της.

« Σὲ στερω τῆς παρουσίας της, ἀγαπητέ μου Ἐρνέστε, ὑπέλαβεν ὁ πλοίαρχος ἀφ' οὗ ἀπῆλθεν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἄλλὰ μετ' ὅσα μοὶ εἶπες δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάσωμεν εἰς ἐρωτικούς διαλόγους. Ἄς ὀμιλήσωμεν λοιπὸν σπουδαίως.

— Γνωρίζετε, κύριε Γραιγκοῦρ, ὅτι ἡ περιουσία μου εἶναι σχεδὸν μηδαμινὴ, ἐπιθύρουν ὁ φροντιστὴς στενάζων.

— Μὴ μὲ ὀμιλῆς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, φίλε μου δὲν ἔχω ἀμμίαν ἀντίρρησην ὡς πρὸς τὰ ὕλικά συμφέροντα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν εἶσαι πλούσιος, ἔχεις ὅμως ὀλίγα χρήματα, ἐντίμον θέσιν καὶ στάδιον μὲ μέλλον. Ἡ κόρη μου εἶναι μονογενὴς ὥστε θὰ ἔχῃ πῶς νὰ ζήσῃ ἀνέτως. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευον ὅτι θὰ κάμῃς τὴν αἴτησίν σου τόσον ταχέως, δὲν προπαρεσκευάσα τὴν κυρίαν Γραιγκοῦρ πρὸς εἰς νὰ ὀμιλήσῃ καὶ τὴν κόρην μου.

— ἔχετε δίκαιον, πλοίαρχε, ἀπήντησεν ὁ φροντιστὴς, περιχαρὴς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πρώτου διαθήματος ἂν δὲν ἦτο ἐδῶ αὐτὸς ὁ κατηραμένος ἀξιωματικὸς ἤθελεν ἀπευθυνθῆ συγχρόνως καὶ πρὸς τὴν κυρίαν Γραιγκοῦρ καὶ πρὸς ὑμᾶς.

— Ἡ ἐπίσκεψίς του δὲν θὰ διαρκέσῃ πολὺ, περιμένε ν' ἀναχωρήσῃ. »

Ὁ φροντιστὴς ρίψας βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὀρολογίου εἶδεν ὅτι ἦτο τρίτη καὶ ἡμίσεια.

« Καὶ ὅμως θὰ ἦτο καιρὸς νὰ διευθυνθῶ πρὸς τὴν λέμβον » ἀνελογίσθη, ἀποφασίσας νὰ περιμείνῃ.

Καὶ ὁ Μονταιγλὼν δὲ προσεῖδε τὸ ὀρολόγιον μετὰ δυσαρρεσκείας, διότι ἡ μετὰ τῆς κυρίας Γραιγκοῦρ συνομιλία του δὲν ἦτο ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρουσα τῆς μετὰ τοῦ φροντιστοῦ καὶ τοῦ ἀρχαίου πλοίαρχου. Ἄμα ὡς ὁ Ἐρνέστος ἀπεμακρύνθη μετὰ τοῦ πλοίαρχου, ὁ νέος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, ὀμιλῶν μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Ἀδριάνας, ἤρχισε νὰ μεταβαίνῃ ταχέως ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλο ἀντικείμενον ἀπὸ τῆς ἀπροσδοκῆτου ἀναχωρήσεως τοῦ δρόμωνος εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαρτινίκην, καὶ, προκειμένου λόγου περὶ Μαρτινίκης, εἰς τὰς συγγενικὰς σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας Γραιγκοῦρ καὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Κ. Δεγαλὲ, ἀρχαίου διοικητοῦ τῆς ἀποικίας κατοικοῦντος εἰς Φὸρ-Ρουαγιαλ.

Ἡ Ἀδριάνη ἐνόμισε πρέπον νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς ἐξαδέλφου αὐτῆς Ἐμμάς καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Μονταιγιλὼν νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὴν ὅτι ἐπεθύμει πολὺ νὰ τὴν γνωρίσῃ. Ἡ κυρία Γραιγκούρ, περὶ τῆς ἁγίας οὗτος ὁ ἀξιοματικὸς ἐπενηθόρει, ἠρώτησεν αὐτὸν διατί εἰπούσα ἐνταυτῷ καὶ παραμυθητικούς τινες λόγους.

« Κυρία μου, ἀπεκρίθη οὗτος μετὰ μελαγχολικῆς φωνῆς, ἐπῆσαν τὸ μέγιστον τῶν δυστυχημάτων ἔμαθον πρὸ δέκα ἡμερῶν τὸν αἰφνίδιον θάνατον τῆς μητρὸς μου . . . »

Μετὰ δὲ στιγμὰς τινὰς πενθίμου σιωπῆς, ὁ Μονταιγιλὼν προσέθηκε διὰ φωνῆς ἐντονωτέρας· « Καὶ δὲν σὲ κρύπτω, κυρία, ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς μου ἔχει σκοπὸν ὅπως ἐμπιστευτικὸν καὶ συνδεόμενον μετὰ τοῦ λυπηροῦ τούτου συμβάντος. »

Τῆς κυρίας Γραιγκούρ νεοσάσης, ἡ Ἀδριάνη, ὡς εἶπομεν, ἐξῆλθεν· ὁ δὲ Μονταιγιλὼν ἐξηκολούθησε μετὰ συγκινήσεως.

« Συγγνώμην, κυρία, ὅτι σὲ ὁμιλῶ περὶ τῆς λύπης μου· ἴσως ἔπρεπε νὰ ἀποσιωπήσω αὐτὴν καὶ νὰ περιμένω εἰσέτι. Τὸ ἐπεθύμουν. Προσεπάθησα νὰ λάβω ἀδειαν ὅπως ἀφήσω τὸ πλοῖον, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ οἰκίαι μου ὑποθέσει ἀπῆλθον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον ἀκόμη ἀπάντησιν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἀποπλέομεν δ' ἐντὸς ὀλίγου. Ἴσως σὲ φανῇ παράδοξον, ὅτι ταλιῶ, ἐν ᾧ τὰ πράγματα ἔχουσιν οὕτω, νὰ σὲ ἐκθέσω σχέδιον τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν μηνῶν με ταράττει. Τὸν χειμῶνα τούτου ἐξετίμησα τὰ προτερήματα τῆς θυγατρὸς σὰς· ἐννοεῖτε λοιπὸν, κυρία, ὅτι τρέφω δι' αὐτὴν θερμούς πόθους. Εἶχον γράψῃ εἰς τὴν μητέρα μου νὰ ζητήσῃ ἐπ' ὀνόματί μου τὴν χεῖρά της . . . Ἄν δὲν ἀνεχώρουν, ἂν δὲν ἐπεθύμουν, πρὶν ἢ ἀποχωρισθῶ ὑμῶν ἐπὶ ἑτη ἴσως, νὰ σὲ δεῖξω τὴν κατάστασιν τῆς καρδίας μου, δὲν ἠθελον λύσει τόσον ταχέως σιωπὴν τὴν ὁποῖαν μοὶ ἐπέβαλλον ἡ λύπη. »

Ἡ κυρία Γραιγκούρ συγκινηθεῖσα ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐφάνη ἀκούσασα αὐτοῦ μετ' εὐμενείας, μάλιστα δὲ καὶ ἐνεθάρρυνε διὰ τινῶν προσηνῶν λέξεων τὸν ἀξιοματικόν, ὅστις προσέθηκε·

« Σήμερον ὑπὲρ ποτε, κυρία, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νέων δεσμῶν, νέας οἰκογενείας. Εὐρίσκομαι ἐν τῷ κόσμῳ μόνος, ἄνευ ἀδελφῶν, ἄνευ ἀσύλου, ἀπατρις· ἦλθον δὲ ὅπως ζητήσω παρ' ὑμῶν ἐκεῖνο τοῦ ὁποῖου ὁ οὐρανὸς με ἐστέρησε στερῶν με τῆς μητρὸς μου. »

— Θὰ ἀναγγείλω εἰς τὸν σύζυγόν μου τὴν τιμὴν τὴν ὁποῖαν μὰς κάμνετε, ἐλπίζω δ' ὅτι ἡ ἀπάντησίς του θέλει πρᾶξῃ κατὰ τὴν δικαίαν σας λύπην.

— Πόσον λυποῦμαι ὅτι δὲν ἠδυνήθην νὰ ἔλθω ἐνωρίτερα! τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας δὲν μοὶ ἐ-

πέτρεπον νὰ ἀφήσω τὸ πλοῖον, δὲν ἐτόλμων νὰ σὲ γράψω, καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου ἔλαβον τὴν ἀδειαν νὰ ποθῶ εἰς τὴν ξηρὰν, ἠργοπύρρα δὲ ἀκόμη διότι ἀπεστάλην ὅπως λάβω τὰς τελευταίας ὁδηγίας τοῦ ναυάρχου. Ἄλλως, κυρία, ἠθελον ἔλθαι πρὸ τοῦ κυρίου Πορταντικ καὶ δυνήθῃ νὰ ὁμιλήσω ἀπ' εὐθείας τὸν κύριον Γραιγκούρ· ἠθελον ἐκθέσει πρὸς αὐτὸν τὰς ἐλπίδας μου περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ τῆς τύχης μου. Λάβατε τὴν κλοσύνην νὰ τῷ εἴπητε, κυρία, ὅτι ἔχω ἠλικίαν μὲν εἰκοσι ὀκτῶ ἐτῶν βαθμὸν δ' ὑποπλοίαρχου καὶ εἰσὸδημα δέκα χιλιάδας φράγκων. Ἐνεκα τῆς διαγωγῆς μου εἰς Βουγῶ ἔλαβον τὸ παράσημον· οἱ πρόγονοί μου ὑπηρετήσαν ἐντίμως καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν δὲν εἶναι ἄγνωστον ἐν τῷ στρατῷ. Ἄν ἀγνοῦν, κυρία, ὅτι τὰ προσόντα μου ταῦτα δὲν ἀρκοῦσιν ὅπως κριθῶ ἄξιος νέας τοσοῦτον τελείας ὅποια ἡ κυρία Ἀδριάνη, καὶ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ γίνω μέλος τῆς οἰκογενείας ὑμῶν, δι' ἣ καὶ λυποῦμαι ὅτι δὲν ἔχω ἄλλα σημαντικώτερα.

— Περιμένετε ὀλίγον ἀκόμη, κύριε· ὁ φίλος μακρὸς Ἐρνέστος Πορταντικ δὲν θὰ βραδύνη νὰ μὰς ἀποχωρήσῃ καὶ τότε υποβάλλετε εἰς τὸν σύζυγόν μου τὴν πρότασιν ὑμῶν, ἥτις θέλει κολακεύσει αὐτὸν βεβαίως.

— Περιμένω, κυρία· ἀλλ' ἡ ὥρα παρέρχεται μετὰ ταχύτητος ἀπελπιστικῆς. Δύναμαι νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ μοὶ ἀναγγείλητε τὴν ἀπόφασίν του, ἂν ἀναγκασθῶ νὰ ἀνχωρήσω πρὶν τὸν ὁμιλήσω·

— Βεβαιώθητε ὅτι θέλω σὲ ἀναγγεῖλαι αὐτὴν. Ὁ Κ. Γραιγκούρ καὶ ὁ φροντιστὴς ἐπλησίασαν πρὸς τὴν ἐστίαν, ὅλων δ' οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν ἀλληλοδιδόχως πρὸς τὸ ἐπ' αὐτῆς ὀρολόγιον.

« Κύριοι, εἶπεν ὁ γέρον πλοίαρχος, ἡ λέμβος σὲ περιμένει νομίζω εἰς τὰς τέσσαρας. Τὸ καθήκον πρὸ πάντων! Ἄν σὲ ἐμποδίζω νὰ ἀνχωρήσητε. Ἐνθυμηθῆτε μόνον ὅτι ὁ ἀδελφὸς τῆς γυναικὸς μου κοιτᾷ τὴν Μαρτινίαν καὶ ὅτι θέλει σὲ ὑποδεχθῆ ὡς ἐγὼ αὐτός. »

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κ. Γραιγκούρ ἠπάσατο πατρικῶς τὸν Ἐρνέστον Πορταντικ καὶ εἶπεν αὐτῷ ταπεινῇ τῇ φωνῇ·

« Ἀνάβη πάλιν, ἂν δύνασαι, εἰ δὲ μὴ σὲ γράψω. » Προσέθηκε δὲ δυνατώτερα·

« Ἰγίαινε, Ἐρνέστε, καὶ καλὸν κατευόδιον. Θὰ μὰς γράψῃς, ἐλπίζω, ὅταν φθάσῃς ἐκεῖ. »

— Κυρία, ἔλεγεν ἐξ ἄλλου ὁ Μονταιγιλὼν, ἂν ἐπιτρέπετε θὰ ἀναβῶ πάλιν ἀμέσως. »

Οἱ δύο νέοι ἐξῆλθον ταυτοχρόνως καὶ χωρὶς νὰ ἀνταλλάξωσι λέξιν, ἐχωρίσθησαν δὲ εἰς τὴν διασταύρωσιν τῆς ὁδοῦ καὶ ὁ μὲν φροντιστὴς ἐστρεψε δεξιὰ καὶ κατέβη ταχέως κλίμακα φέρουσαν πρὸς τὴν κάτω πόλιν· ὁ δ' ἀξιοματικὸς προσεπορεύθη ὅτι

διευθύνεται πρὸς τὴν ἄνω συνοικίαν, περιέμεινε χρόνον τινὰ ἐνώπιον ναυτικοῦ καφερείου, εἶτα δὲ ἐστρεψεν εἰς τὰ ὀπίσω. Ἦνοιγεν ἐκ νέου τὴν πόλιν τοῦ μεγάρου ὅτε ἀπάντησε πάλιν κατὰ πρόσωπον τὸν Ἐρνέστον, ὅστις, περιεθῶν δραματικῶς τὰς περὶ ὁδοῦς, ἐπανήρξατο καὶ αὐτός. Εὐκόλως ἐννοεῖ τις τὴν διπλὴν ἐντύπωσιν τὴν προξενηθεῖσαν ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης συναντήσεως ἐτι πλέον τῆς πρώτης δυσχερέστου. Τὰ δύο θαυμαστικὰ διεδέξαντο δύο ἐρωτηματικά.

« Ἐπανήρξατε; μήπως ἐλησημονήσατε τίποτε; — Ὁχι, τίποτε! Δὲν ἐπανηρχόμην. »

— Αἱ! αἱ! κύριοι, ἀνέκραξε τρίτον πρόσωπον, αὐτὸς ὁ Κ. Ἐστουρζῶ, ἱατρὸς ἐπὶ τῆς Δάφνης, μήπως ἐχάσατε τὸν δρόμον; γυρίζετε τὴν ῥάχιν πρὸς τὴν λέμβον εἰς τὰς τέσσαρας παρὰ τέταρτον, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ Σιάμ! Ἐμπρός! Ἐμπρός! Ἴδου ὁ ἀνακλητήριος πυροβολισμός! »

Καὶ τῷ ὄντι ἠκούσθη κρότος τοῦ ἀνακαλοῦντος· τοὺς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εὐρισκομένους πυροβόλου.

« Δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπίς! » ἀνελογίσθη ἕκαστος τῶν ἀντιζήλων, τοὺς ὁποῖους ὁ νεοστὶ ἐλθὼν ἔπεισε τέλος νὰ κατευθυνθῶσιν ἐσπευσμένως πρὸς τὸν λιμένα.

« Τῆ ἀληθείᾳ, φίλοι μου, χωρὶς ἐμὲ τὴν ἐπαθαίνετε ὥραϊα. Ὁμολογήσατε ὅτι εἶμαι ἄλλη πρόνοια . . . τὸ ὁποῖον ἄλλως τε εἶναι πασίγνωστον καὶ γραμμένον εἰς τὰς ἐφημερίδας. Ἄν δὲν ἐφθανα ἐδῶ ἐπίτηδες, ὁ γέρον-Βωμορὸν θὰ σὲ εἰδέχτο ὥραϊα. Σὰς ἕκαμα νὰ γλυτώσατε ἐν καλὸν λούσιμον! Ἐμπρός! Ἐμπρός! μὲ ἀνάπτετε δύο λαμπάδας καὶ τελειῶνε· ἡ ὑπόθεσις. Πανιὰ διὰ τὸν τόπον τῶν σκιπῶν τοῦ βακίου καὶ τῆς βανάνας! Ἄ! νὰ σὲ διηγῆθῶ μίαν νόστιμον ἱστορίαν . . . »

(Ἐπταὶ συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Χρονικὸν ἀνέκδοτον Γαλαξειδίου, ἡ ἱστορία Ἀμφίσης, Ναυπάκτου, Γαλαξειδίου, Λοιδωρικίου καὶ τῶν περιχώρων, μετὰ προλεγομένων καὶ ἄλλων ἱστορικῶν σημειώσεων. Νῦν πρῶτον ἐκδότος· Κωνσταντίνου Ν. Σάθα φοιτητοῦ τῆς Ἱατρικῆς κτλ. — Ἀθήνησιν. 1865.

Τὸ ἱστορικὸν αὐτὸ πόνημα τοῦ Κ. Σάθα διελθόντες ἐπισταμένως, νύχταριστήθημεν τὰ μέγιστα ἀπαντήσαντες πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ περιεργὰ τινὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἡμετέραν Ἠπειρον. Τοιαῦτα ἱστορικὰ πραγματεῖαι, διαφωτίζουσαι κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους μέσῃ καὶ νε-

ωτέρῃ ἱστορίαν, συντελοῦσιν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν σύνταξιν αὐτῆς καὶ εὐχῆς ἔργον ἂν οἱ ἐπὶ παιδείᾳ σεμνυνόμενοι ἀνήλισκον καὶ μέρος τοῦ χρόνου αὐτῶν εἰς ἐρευναν τῆς νεωτέρας ἱστορίας τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος των. Καὶ ὁμολογητέον μὲν ὅτι δυσχερέστατον τὸ ἔργον, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις τοῦ πατριωτικοῦ καθήκοντος οὐκ ἔστιν ἄμοιρος δυσχερειῶν καὶ πόνων, ἀνάλογος ὅμως παράγεται ἡ ἠθικὴ ἀμοιβή, καὶ τοιαύτης ἀξιοῦται ὁ ὑπὲρ πατρίδος ἐργαζόμενος.

Τὸ ἀνά χειρας χρονικὸν, τὸ ὡς ἐκ θαύματος διασωθῆν, δημοσιεύσας ὁ Κ. Σάθας προτάττει ἐκτενεῖς μονογραφίας, τὴν τῆς Ναυπάκτου (σελ. 1—44) — τῆς Ἀμφίσης ἢ Σαλωνίων (45—101) — τῆς Οἰάνθης ἢ Γαλαξειδίου (107—190) καὶ ἄλλας τινὰς συντόμους. Εἰς τὰς μονογραφίας δὲ ταύτας κατέβαλε κόπους οὐχὶ ὀλίγους· καταδεικνύεται δὲ εὐμοιρῶν εὐφυΐας, ἀνδρικῆς κρίσεως καὶ γεροντικῆς μετριοφροσύνης.

Εἰς τὴν τρίτην μονογραφίαν του προσήρτησε καὶ τὴν τῶν Ἀγγελωνύμων δεσποτῶν τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας βιογραφικὴν ἐκθεσιν, δι' ἣς χορηγεῖ τοῖς ἀναγνώσταις ἀποχρῶσαν βοήθειαν εἰς τὴν κατάληψιν τῶν παρὰ τοῦ χρονολογικοῦ ὑπαινιγτομένων ἐν δὲ τούτοις συνάπτων κατὰ χρονικὴν σειρὰν τοὺς ἐν τῇ Παρνασίδι Αἰτωλίᾳ τε καὶ Ἀκαρνανίᾳ (σελ. 154—190) κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα διαπρέψαντας Ἀρματωλοὺς καὶ Κλέπτας ἐπισυνάπτει καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐπιστημοτέρων ἀξιόλογον βιογραφίαν, ἣν οὐδεὶς μέχρι τοῦδε διεξηκρίβωσε, διὰ μόνων δὲ τῶν δημοτῶν ἀσμάτων ἀμυδρὰν τινὰ νύξιν περὶ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν οἱ πλείστοι εἶχομεν.

Τὴν ἐκδοσιν τοῦ χρονικοῦ ἐπιτυχῶς ἐπιδιωρθωμένου (191—250) συνοδεύει ὁ ἐκδότης καὶ διὰ τινῶν καταλλήλων καὶ εὐφυῶν ὑποσημειώσεων, καὶ ἐπισφραγίζει τὸ πόνημά του δι' ἐμβριθεῶς νομισματολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ἑλληνος Νομισματολόγου Κ. Παύλου Λάμπρου, συμπληρῶν αὐτὸ διὰ σπουδαιοτάτων πληροφοριῶν, ἃς διεβίβασεν αὐτῷ περὶ τῶν Φράγκων δυναστῶν τῆς Παρνασίδος ὁ Πρῶστος ἀρχαιολόγος Κάρολος Χόπριος.

Διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πλεονεκτήματα τοῦ πονήματος θεωροῦντες τὸν φιλόπονον νέον ἐπαίνων πολλῶν ἀντάξιον, καὶ προμαντεύοντες περὶ αὐτοῦ ὅτι, τοιοῦτον ζῆλον δεικνύων, κέλῃται ἵνα ἀνακαλύψῃ καὶ ἕτερα μνημεῖα, καὶ συμπληρῶσθαι δι' αὐτῶν καὶ τῶν ἐμβριθεῶν μελετῶν του πολλὰ κενὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος, συγχαίρομεν αὐτῷ ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐκ τῆς εὐκρινείας ταύτης ἐλαυνόμενοι διαβιβάζομεν αὐτῷ τὰς ἐπομένους ἐπιδιορθωτικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ἱστορικῶν παροραμάτων, συγγνω-

στῶν μὲν, διότι οὐδεὶς ἀλάνθαστος, ἀλλὰ καὶ ἀπαιτούντων ἐπιδιόρθωσιν, διότι πρόκειται περὶ ἱστορικῆς ἀκριβείας.

Ἐν σελ. 15, ἀναφέρων ὁ Κ. Σάθας τὴν ἐν ἔτει 1306 παραχώρησιν τῆς Ναυπάκτου πρὸς τὸν Πρίγκηπα τῆς Ταράντου Φίλιππον, λόγῳ προικῆς τῆς δεσποσύνης Θάμαρ θυγατρὸς τοῦ Νικηφόρου, δεσπότη τῆς Ἠπείρου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, παρυσάγει τὴν Θάμαρ ὡς θυγατέρα ἐνῶ ἦτο ἀδελφὴ τοῦ τότε ἀνήλικος δεσπότη Θωμᾶ τοῦ Α΄.

Ἐν σελ. 16, ἀφηγούμενος τὴν ἐν ἔτει 1339 ἐκρηγείσαν εἰς Ἠπειρον ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ τέως κατακτηθέντος τὴν χώραν ταύτην Αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου, προσάγει τὸν Κατακουζηνὸν μαρτυροῦντα, ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐπανάστατων Βασιλείτης καὶ Καθάσινας, λόγῳ ἐπιουρίας παρεχώρησαν τὴν Ναύπακτον εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Ταραντίνων, ὅπερ διορθώτεον· διότι ὁ ῥηθεὶς παρίστησι ῥητῶς τὴν πόλιν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1306 κατεχομένην διαρκῶς παρὰ τῶν Ταραντίνων.

Αὐτόθι συνεπάγει ὁ Κ. Σάθας, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει (1339) οἱ Βενετοὶ κατέλαβον τὴν Ναύπακτον, τὴν ὑπὸ τοῦ Παύλου Σπάθα κατεχομένην, ἐν ᾧ ἡ πόλις αὕτη κατεσχέθη, ὑπερμεσοῦσης τῆς ΙΑ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἐκδιώξαντος τὴν ἐκεῖσε ἐξητλημένην φρουρὰν τῶν Ταραντίνων τοῦ κατακτητοῦ τῆς Ἀκαρνανίας Ἰω. Σπάθα· τὸ δὲ 1388 οἱ Βενετοὶ ἀπὸ Κερκύρας ὀρμηθέντες κατέλαβον τὴν πόλιν, φρουρομένην καὶ διεπομένην ὑπὸ τοῦ Παύλου Ἰω. Σπάθα.

Ἐν σελ. 132 εὐρίσκομεν τὸν Κ. Σάθας παραδεχόμενον ἀδιστακτικῶς ὀθνεῖν τινὰ μαρτυρίαν, ὅτι ὁ πρῶτος τῶν Ἀγγελωνύμων Δεσποτῶν, ὁ Μιχαὴλ ἐκείνος, μετέβη ἐκ τῆς Ἠπείρου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ἀναγνωρίσῃ καὶ ὑποβληθῇ ὑπὸ τὴν ἐκεῖσε κατὰ τὸ 1204 ἰδρυθεῖσαν Φραγκικὴν Αὐτοκρατορίαν, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν συνώδευσε τὸν Μαρκέσιον Βονιφάτιον ὡς σύμμαχος καὶ προαγωγὸς τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν, ὅσαι κατὰ κληρὰν ὠρίσθησαν ὡς κυριαρχία ἐκεῖνου. Τοιαύτην μαρτυρίαν, ἀποκύημα καὶ πλάσμα θεοβλαβοῦς καὶ μισέλληνος χρονογράφου, θεωροῦμεν ἀποσκορακιστέαν, ἀντλοῦντες αὐτὸ ἀπὸ πηγῶν καθαρῶν· διότι πρὶν ἢ ὁ Βονιφάτιος ἐγκαταλίπῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὁ Μιχαὴλ ὡς ἐκ μητρὸς συγγενεῶν τῷ ἐκπτώτῳ Ἑλλήνι Αὐτοκράτορι Ἀλεξίῳ τῷ Κομνηνῷ, ἐπισπεύσας καθίδρυσεν ἐπὶ στερεᾶς βάσεως καὶ μεγελεπηδύλου σκοποῦ τὴν ἐν τῇ Ἠπείρῳ κυριαρχίαν του, καὶ φόβον καὶ ποικίλας ἀνησυχίας διέχευεν εἰς τὸν Βονιφάτιον ἢ πέραν τῶν Πυνδίων ὄρεων ἐμφῶλευσις τοιοῦτου διαπύρου καὶ ἀπροσμάχητου Ἑλλήνος.

Ἐν σελ. 80, ἱστορῶν τὰ περὶ τοῦ Γωλιτέρου, ἐπιτίμου Δουκὸς τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ κατὰ τὸ 1331 ἐκ-

πλεύσαντος ἐκ τῆς Ἀπουλίας μετὰ στρατοῦ ἐπιλέκτου, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐκδιώξῃ τοὺς κατακτητὰς τῆς πατρικῆς του δουκείας, τοὺς Καταλάνους, ἀποβιάζει ὁ Κ. Σάθας τὸν στρατὸν ἐκεῖνον εἰς Ἠπειρον, (κατὰ τινὰ Λατίνον χρονογράφον), καὶ παρυσάγει αὐτὸν καταλαβόντα τὰς περὶ τὴν Ἄρταν χώρας τῶν Καταλάνων· τοῦτο ὅμως ὅλως ἀσυμβίβαστον ἐστὶ, καὶ ψεῦδος ἐκ τῶν πολλῶν καὶ συνήθων εἰς τοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Λατίνους χρονογράφους· διότι ἐν τῇ μνημονευομένῃ ἐποχῇ ἐπὶ πάσης τῆς Ἠπείρου, τῆς τε Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἐδεσποζεν ὁ ἐκ τῶν κομητῶν τῆς Κεφαλληνίας ὀρμώμενος Ἰωάννης ὁ Β΄, ἀνὴρ φιλόδοξος καὶ ἐχθρὸς τῶν Φράγκων καὶ παπυλατρῶν κατακτητῶν λίαν ἐπίφοδος· τὰς δὲ Θεσσαλικὰς γειτνιαζούσας τῇ Ἀμφιλοχίᾳ χώρας κατείχεν ἤδη ἀμέσως ἢ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, ἐν ᾧ οἱ Καταλάνοι παρακμάσκοντες περιωρίζοντο ἐντὸς τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.

Ἐν σελ. 131, ἀποφίνεται ὁ Κ. Σάθας ὅτι ὁ χρονογράφος του ἐν τῇ ἀπομνημονεύσει τῶν ἀφορώντων τὰ κατὰ τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον Μιχαὴλ ἀναφορικῶς εἰς τὰ τῆς Λοκρίδος καὶ Φωκίδος συμβάντα, συγγέει αὐτοὺς ἀποδιδούς πράξεις τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἕτερον, ἀγνοοῦμεν δὲ εἰς τί ἐθεμελίωσε τὴν ἀπόφασίν του, διότι ὁ χρονογράφος εἰς μόνους δύο περιστάσεις ποιεῖται μνεῖαν τῶν δύο ῥηθέντων δεσποτῶν, τὴν πρῶτην ἐν σελ. 201, ἐξ οὗ μανθάνομεν, ὅτι ὁ Α΄ Μιχαὴλ προσκτησάμενος καὶ τὴν Λοκρίδα κατεπολέμησε καὶ ἐφόρευσε περὶ τὰ 1212 τὸν κόμητα τῶν Σαλώνων, Θωμᾶν τὸν Α΄, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίστασιν, ἐν σελ. 209, ἀπομνημονεύεται ἀκριβῶς ὁ Β΄ Μιχαὴλ, ὁ τῆς Ἁγίας Θεοδώρας σύζυγος, εἰς ἃν ὑπεβλήθη καὶ ἡ Λοκρίς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ θεοῦ του Μανουὴλ (1) δεσπότη πάσης τῆς Θεσσαλίας, καὶ εἰς τὸν Μιχαὴλ αὐτὸν ἀναφέρει τὴν ἔγερσιν τῆς μονῆς τοῦ Σωτῆρος, τελεσθεῖσαν περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΓ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἣν προεισαγωγικῶς ἀφηγεῖται ἐν σελ. 197, συναξαριστοῦ ὕφους μεταχειρισθεὶς ὁ φιλόθρησκος ἡμῶν χρονογράφος.

Ἐν σελ. 144, ἀναφέρων ὁ ἐκδότης τὸν κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Καταλάνων ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ δεσποτεύοντα Ἰωάννην τὸν Β΄, ἀποδέχεται αὐτὸν ὡς δευτερότοκον υἱὸν τοῦ Σεβαστοκράτορος Ἰωάννου· ἀλλ' ὁ Ἰωάννης οὗτος ἀπεβίωσε τὸ 1283, ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Β΄ ἐδεσπότευε περὶ τὸ 1310 νεανίσκος ἤδη καὶ κηχεκτι-

(1) Ἀμαρτάνει ὁ χρονογράφος καλῶν τὸν Μανουὴλ ἢ Ἐμμανουὴλ ἀδελφὸν καὶ οὐχὶ θεῖον τοῦ Β΄ Μιχαὴλ, καὶ παριστῶν αὐτὸν ὡς κατατροπώσαντα καὶ φονεύσαντα τὸν Φράγκον Αὐτοκράτορα κατὰ τὴν Ἀδριανούπολιν· ὅτι ὅμως ὑπῆρξεν ὁ Μανουὴλ κατελιγμένος ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς φιλοδοξίας καὶ κατακτῆσεως (202) εἰς τοῦτο δὲν ἀμαρτάνει καθότι τοιοῦτός τις ὑπῆρξε καὶ κατεδείχθη ἰσοβίως.

κὸς ὢν, ἐξ οὗ τρανῶς δεικνύεται ὅτι ὑπῆρξεν ἔγγονος καὶ οὐχὶ υἱὸς τοῦ Σεβαστοκράτορος Ἰωάννου.

Ταῦτα φιλοφρόνως καὶ διὰ μόνον τὸν προεκτεθέντα σκοπὸν παρατηροῦντες τῷ Κ. Σάθα, παραινόμεν τὴν ταπεινὴν ταύτην βιβλιογραφικὴν ἀνάλυσιν ἀποφαινόμενοι καὶ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ χρονικοῦ, ὅτι θεωροῦμεν αὐτὸ ὡς σπουδαῖον κειμήλιον ἱστορικόν. διότι μεταξὺ διαφόρων λεκτικῶν καὶ ἱστορικῶν ἐλλαττωμάτων καὶ ὑπερβολῶν, δι' ὧν τὸ ἀπῆμβλυνεν ἀτυχῶς ὁ συντάκτης του ὡς ἀμαθὴς καὶ ἀγράμμα-

Δαγερρότυπία ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρετοῦ μετὰ ταῦτα ὅμως ἔλαβε τὸ σημερινὸν ὄνομα, διότι οὐ μόνον ἐτελειοποιήθη ἀλλὰ καὶ ἠλλοιώθη σχεδὸν ἡ μέθοδος τῆς ἐκτυπώσεως. Ὁ Δαγέρρος ἐξετύπου τὰς εἰκόνας ἐπὶ ἀργυροῦ ἐλάσματος χωρὶς νὰ δύναται νὰ πολλαπλασιάσῃ αὐτάς· ἐνῶ σήμερον ἐκτυποῦνται ἐπὶ ὑέλου, μεταδίδονται εἰς χάρτην καὶ πολλαπλασιάζονται εἰς πλείστα ὅσα ἀντίτυπα. Πλὴν τούτου, ἡ ἐπὶ ἀργύρου εἰκὼν ταχέως ἐξηφανίζετο, ἐνῶ ἡ ἐπὶ τοῦ χάρτου εἶναι πολὺ διαρκεστέρα.

Δαγέρρος.

τος ἐραμιστής, εὐρίσκομεν καὶ ἀξιόλογα ἱστορικὰ γεγονότα παρ' αὐτοῦ μόνου μνημονεύμενα, καὶ δι' αὐτοῦ ὑποστηρίζονται καὶ συμπληροῦνται ἕτερα τινὰ ἀμφίβολα καὶ συγχευμένα πρὸ τῆς Ὄθωμανικῆς κατακτῆσεως γενόμενα.

Ἐγγραψα ἐν Ἰωννίνοις, τὴν 26 Φεβρ. 1865.

ΠΑΝΑΓ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ.

Τῆς καθ' ἡμᾶς φωτογραφίας ἐφευρετῆς ὑπῆρξεν ὁ Γάλλος Daguerre. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὀνομάσθη

Ἄγγλος τις, ὁ Fox Tabbitt, τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς εἶδομεν πρὸ τοῦ 1850 ἔτους ἐν Ἀθήναις φωτογραφούντα μετὰ διαπύρου ζήλου τὰ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀρχαῖα, ἐπεχείρησε νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἐλλείψεις τῆς δαγερρείου μεθόδου, καὶ πρῶτος κατῴρθωσε νὰ ὑποκαταστήσῃ εἰς τὸν ἀργυρον, τὸν χάρτην καὶ εἰς τὴν μονάδα τὸν πολλαπλασιασμόν. Τὰ πρῶτα δοκίμια αὐτοῦ ἦσαν ἀτελέστατα κατὰ τὴν ἀναλογίαν πρὸ πάντων τοῦ σκιάφωτος. Μετὰ ταῦτα ὅμως τοσοῦτον ἐτελειοποιήθη ἡ νέα ἐφεύρεσις, ὥστε κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδημόνων ἔφθασε σήμερον εἰς τὰ τελευταῖα αὐτῆς ὄρια, εἰς τὰς ἡρακλείους στήλας τῆς τέχνης.

Διὰ τὴν πρόοδον ταύτην καὶ διὰ τὸ νέον ὄνομα,

φωτογραφία, ελθισμονήθη ὁ ἔνδοξος ἐφευρετής. Sic transit gloria mundi! οὕτως ἀμείβει ὁ ἄνθρωπος τὴν δόξαν! Ἐπιτραπήτω τοῦλάχιστον τῆ Παρθώρα νὰ τηρήσῃ τὸ ὁμοίωμα ἐκείνου ὅστις, διὰ τῆς ἐφευρέσεως αὐτοῦ ἐδαψίλευσεν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν μεγίστην εὐεργεσίαν, τὴν εὐκολίαν λέγομεν τοῦ νὰ ἔχωμεν ὁσάκις θέλομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς προσφιλεῖς εἰκόνας τῶν συγγενῶν καὶ φίλων.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ φωτογραφία, ὑποσκελίσασα τὴν ζωγραφικὴν, οὐ μόνον ἀνέστειλε τὴν πρόοδον τῆς ὥραίας καὶ εὐγενεῖς ταύτης τέχνης, ἐλαττώσασα ἐνταυτῷ καὶ τοὺς πόρους τῶν καλλιεργούντων αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ νοῦς ἀντικατέστησε διὰ τῆς ὕλης. Ἡ ὑποκατάστασις αὕτη τῶν ἔργων τῆς ὕλης εἰς τὰ ἔργα τῆς διανοίας ἀναπτύσσεται καὶ ἐξαπλοῦται καθ' ἑκάστην, ὁ δὲ νοῦς ὁ γεννῶν, διαπλάσσει καὶ τελειοποιῶν τὴν ὕλην, ἡττάται ὑπ' αὐτῆς καὶ βιάζεται νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ἐὰν ὁ ἀκαταμάχητος νόμος τῆς προόδου, ἀδιακόπως ὠθῶν τὴν ἀνθρωπότητα πρὸς νέας τύχας, τέλειον σκοπὸν ἔχη τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ πνεύματος διὰ τῆς ὕλης, δὲν κρύπτομεν ὅτι αἰσθανόμεθα λύπην διὰ τοῦτο. Μόνον δὲ ἔχομεν παραμυθίαν τὴν ἰδέαν ὅτι ἀνωτέρω καὶ πάνσοφος χεὶρ, ἀγαπᾷ νὰ ἐξάγῃ πολλαίς ἐκ τοῦ κακοῦ ἀγαθὸν μέγιστον. Ἄς ἀφήσωμεν λοιπὸν εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀνακαλύψῃ ὅ,τι εἶναι ἀκατάληπτον εἰς τὸν ἀσθενῆ νοῦν τοῦ ἀνθρώπου.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ.

(Συνέχ. ἴδε φυλλάδιον 360.)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τίνα τὰ αἷτια τὰ ἐμποδίζοντα τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ Χειρώνακτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἄσωτεία, — κακὴ διαγωγή.

Κίνδυνος τῆς ἀσωτείας καὶ τῆς ἀκρασίας. — Τρόποι προφυλάξεως. — Γελοῖται καὶ ἀποτρόπαιοι παρεκτροπαί. — Ἡ κακὴ διαγωγή φθείρει τὴν καρδίαν καὶ ἀποκηνοῖ τὸν νοῦν.

Κίνδυνοι τῆς ἀσωτείας καὶ τῆς κακῆς διαγωγῆς.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἐν πρώτοις πῶς τόσοι χειρώνακτες κτκαστρέφονται. Ἀναβάνοντες εἰς τὴν πηγὴν τῶν παρεκτροπῶν καὶ τῆς δυστυχίας αὐτῶν εὐρίσκουμεν ὅτι ὁ πλέον ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς τῆς εὐτυ-

χίας αὐτῶν εἶναι ἡ πρὸς τὴν ὀνηριάν κλίσις χάριν διασκαδάσεων ἢ κλίσις αὕτη, γινομένη ἕξις, παρεκτρέπεται εἰς κακὴν διαγωγήν, μηδενίζει τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου πολλαίς δὲ καὶ γενναῖς νοσήματα ἀθεράπευτα.

Τότε μόνον ὁ ἄνθρωπος λέγεται λογικὸς ὅταν ὑποτάσσῃ τὰ πάθη, τὰς ἐπιθυμίας, τὰς φαντασίας αὐτοῦ εἰς τὸν νοῦν καὶ τότε μόνον λέγεται εὐτυχὴς ὅταν πράττῃ τοῦτο ἄνευ κόπου, διὰ τῆς συνηθείας.

Ἔστω δὲ γενικὸν ἀξιωματικὸν ὅτι ὁ μὲν νοῦς πρέπει πάντοτε νὰ προστάσῃ, τὰ δὲ πάθη νὰ ὑποτάσσονται· διότι ἔὰν προστάσῃ τὰ πάθη καὶ ὑποτάσσεται ὁ νοῦς, οὔτε ἀρετὴ οὔτε εὐδαιμονία μένει πλέον εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ χειρώνναξ πρέπει πρὸ πάντων ν' ἀποφεύγῃ τὴν ἀκρασίαν, ἐν καιρῷ μάλιστα νεότητος· διότι τότε κερδαίνων πλείοτε ἢ ὅσα χρειάζονται αὐτῷ, δαπανᾷ τὸ περιπλέον εἰς ἀσωτείας. Καὶ, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ οἰκονομῇ ὡς καλὸς μύρμηξ τὰ περισσεύματα, καταναλίσκει αὐτὰ καταναλισκῶν συγχρόνως καὶ τὴν ὑγίαν του. Ἐπειδὴ δὲ ἀποκτᾷ ἐλαττώματα, πολλαίς ἀδυνατεῖ νὰ ἐκκριζώσῃ αὐτὰ καὶ μετὰ τὸν γάμον.

Ἵπάρχουσι τινες δοξάζοντες ὅτι μικρὰ παρεκτροπὴ ἐνίοτε δὲν θεωρεῖται κακὴ διαγωγή· δὲν λέγω τὸ ἐναντίον· ἀλλ' ἄς μὴ λησμονώμεν ὅτι μία παρεκτροπὴ εὐκόλως γεννᾷ ἄλλην καὶ ὅτι αἱ παρεκτροπαὶ εἶναι ὀλισθηραὶ ὡς κατήφορος. Τίς ποτε προβλέπει ποῦ θὰ φέρῃ ἡ πρώτη; ἀπὸ τῆς ἀσωτείας εἰς τὴν παραλυσίαν καὶ ἀπὸ τῆς παραλυσίας εἰς τὴν κακὴν διαγωγήν, τὸ διάστημα εἶναι μικρόν· ἡ δὲ ἀσωτεία εὐκόλως σφίγγεται προφάσεις καὶ δικαιολογίας. Οὐαὶ εἰς ἐκείνον ὅστις δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀντικρούσῃ τοὺς πρώτους πειρασμούς! Αἱ κακαὶ συναναστροφὰί μεθύουσι τὸν νέον· καὶ, ἐπειδὴ ἡ μέθη αὕτη εἶναι γλυκεῖα, δυσκολωτάτη ἴσως δὲ καὶ ἀδύνατος καθίσταται ἡ διόρθωσις.

Τρόποι προφυλάξεως.

Ἀλλὰ, πῶς νὰ προφυλαχθῇ ὁ χειρώνναξ ἀπὸ τῆς ὀνηρίας καὶ τῆς ἀσωτείας; Εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἀμερικὴν ἐπενόησαν χάριν τούτου τὴν σύστασιν ἐταιριῶν ἐγκρατείας. Ὁ γινόμενος μέλος μιᾶς αὐτῶν ὑπόσχεται μεθ' ὅρκου νὰ μὴ ἐγγίσῃ ἐπὶ ζωῆς τὴν ἄκραν τῶν χειλέων αὐτοῦ εἰς ποτήριον οἴνου, βρακίου, ζύθου ἢ ἄλλου τοιοῦτου ποτοῦ. Τὸν θεσμὸν τοῦτον ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν ἐγκρίνομεν, καὶ ἰδοὺ διὰ τί οὐ μόνον τὰ ποτὰ ταῦτα ἀλλὰ καὶ πᾶν βρῶμα καὶ πᾶν ἴσως ἔργον, οὐτινος ὑπὲρ τὸ δέον καὶ κατὰ κόρον γίνεται χρῆσις, καθίσταται ἐπιβλαβές. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὀρκισθῶμεν ν' ἀπέχωμεν τῶν φασίλων ἢ τῶν ἐρεθισθῶν ἵνα μὴ πάθωμεν δυσπεψίαν καὶ γα-

στρικήν; ἢ πρέπει νὰ ὑποσχεθῶμεν ἐπισημῶς ὅτι δὲν θέλομεν ἀναγνώσκῃ ἱν' ἀποφύγωμεν τὸν πονόφθαλμον ἐνεκὸν ὑπερβολικῆς ἀναγνώσεως; Ἐὰν τιμῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς δὲν ἔχομεν ἀνάγκη ὅρκου ἵνα μὴ παρεκτραπῶμεν· ἔὰν δὲ ἐξ ἐναντίας δὲν τιμῶμεν ἑαυτοὺς μήπως ὁ ὅρκος ἔχη τὴν δύναμιν νὰ προλάβῃ τὴν κατάχρησιν; Τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων ἔχομεν ζῶντα παραδείγματα πρὸ ὀφθαλμῶν· οἱ ὑπηρετοῦντες τὸ δημόσιον ὀρκίζονται νὰ φυλάξωσι πίστιν εἰς τὰ καθεστῶτα, νὰ ὦσι τίμιμοι, νὰ μὴ κλέπτουν καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ ὅμως πόσοι ἐξ αὐτῶν καὶ τὰ καθεστῶτα ἀνατρέπουσι, καὶ ἀπὸ τῶν δημοσίων ταμείων μεταφέρουσιν εἰς τὰ ἴδια βαλάντια τοὺς ἰδρώτας τοῦ λαοῦ; Εἰς αὐτὰ τὰ μέρη ὅπου συνεστήθησαν καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν αἱ ἀνωτέρω ἐταιρίαι, καθ' ἑκάστην ἄπειροι ἐκ τῶν ὁμοσάντων ἐγκράτειαν, κυλίνονται μέθυσοι εἰς τοὺς δρόμους· πρόδηλον ἔρα ἔτι οὐχὶ ἐνώπιον ἐταιριῶν καὶ προέδρων ἀλλ' ἐνώπιον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν πρέπει νὰ ὀρκιζώμεθα ὅτι θέλομεν ἀποφεύγει οὐχὶ τὴν ἐρῆνὴν χρῆσιν ἀλλὰ τὴν κατάχρησιν. Ἀπαξ δὲ ὁμώσαντες ἐνώπιον ἡμῶν αὐτῶν δὲν πρέπει πώποτε νὰ ἀθετῶμεν τὸν ὅρκον.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι ἀσθενής, ἐνδέχεται παρασυρεῖς ἐνίοτε νὰ παρεκτραπῇ ὁ νέος χειρώνναξ· ἀλλὰ τότε ἄς προσέξῃς μὴ μιμηθῆς τοὺς λέγοντας τὸ ἐξῆς. « Δὲν πειράζει· ἄς ξεφαντώσω ἄλλην μίαν φορὰν, καὶ δὲν θὰ ὑποπέσω πλέον εἰς τὸν αὐτὸν πειρασμόν. » Ἰδοὺ ὁ κρημνός· μὴ συγχωρήσῃς ποτὲ εἰς σεαυτὸν τὸ ἐξανακλίσιμα, διότι τὰ ἐξανακλίσιμα φέρουσιν εἰς τὸν θάνατον. Ὁμολόγησον τὴν πρώτην παρεκτροπὴν καὶ ἀποφάσισε σταθερῶς νὰ μὴ παρεκτραπῆς καὶ δευτέρον.

Αὐτὸς εἶναι ὁ δραστηριώτερος τρόπος τῆς προφυλάξεως ἀπὸ τῆς ὀνηρίας καὶ τῆς ἀσωτείας

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

ΣΙΒΥΛΛΗΣ.

(Συν. ἴδε τόμ. ΙΑ', καὶ ΙΕ' Φυλλ. 338, — 360.)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΣΤ'.

Ο ΕΡΩΣ ΤΗΣ ΚΛΟΤΙΔΗΣ.

Τὴν αὐτὴν ὥραν καθ' ἣν ὑπὸ τὴν στοάν τῶν δειροστοιχιῶν τῶν Φερίων ἡ Σιβύλλα εἶδε τῷ Ῥαοῦλ

τὴν τε χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, σκηνὴ ἐρωτικῆ ὄλως διάφορος παρίστατο κατὰ τινὰ κομψὴν οἰκίαν κειμένην οὐ μακρὰν τῶν Παρισίων. Ὁ οἰκοδεσπότης βραβόνος Βαλ-Σεναι εἶχε καλέσει τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸ γεῦμα ἄνθρωπὸν τινὰ, μεθ' οὗ εἶχε συνδέσει ἀπὸ τινος φίλιαν, ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς πῶς καὶ διὰ τι συνέδεσεν αὐτὴν· ἦτο δὲ ὁ φίλος οὗτος ὁ Λουδοβίκος Γάνδραξ, ὅστις ὅπως κατασταθῆ οἰκεῖος τοῦ βαρῶνος δὲν ἠναγκάσθη νὰ ἀναπτύξῃ τὴν στρατηγικὴν ἐμπειρίαν εἰς τὴν καταφεύγει τις εἰς παρομοίας περιστάσεις, καὶ τὴν ὁποῖαν ἄλλως τε ἀπεστρέφετο ἢ ὑπερήφανος αὐτοῦ φύσις· ἡ ἀγχινοῖα τῆς Κλοτίδης εἶχε προετοιμάσει τὰ πάντα· ὡς πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ ἀβρηνωπὸν ἔχουσαι τὸν νοῦν καὶ θέλουσαι νὰ συμβιβῶσιν τὰ θέληγτρα τῆς ἀνεξαρτησίας πρὸς τὰ ὠφελήματα ἀνυπόπτου θέσεως, ἔκρινε καλὸν νὰ δέσῃ πρῶτον στερεῶς περὶ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἰδίου συζύγου κάλυμμα ἀκλονήτου ἐμπιστοσύνης· φαντασίαν δὲ ἔχουσα πυριφλεγῆ καὶ πάντα ἄμοιρος οὕσα γενναίων ἀρχῶν, εὐκόλως ἐπεισεν αὐτὸν ὅτι ἦτο ἀγία ἕμψα δὲ καὶ ἄτρωτος ὡς μάρμαρον. Τοιαύτην ἀποκτήσας πεποιθήσιν ὁ Κ. Βαλ-Σεναι ἔτρεψε πρὸς τὸ ὄραϊον τοῦτο ἄγαλμα βαθεῖαν ἀγάπην καὶ σέβας ἐπίσης βαθύ. Καὶ μὲν ἐνίοτε ἐπεδίωκεν εἰς τε τὰ θέατρα καὶ τὰ ἵπποδρόμια ἡδονὰς τινὰς ἡττον ἀθώας καὶ μᾶλλον ἀρμοζούσας εἰς τὸν κοινὸν χοῦν ἐξ οὗ ἐφαινετο ὅτι ἐπλάσθη· ἀλλ' ἡσθάνετο ἔπειτα τύψιν τινὰ συνειδήσεως καὶ ἀνησυχίαν, αἵτινες οὐ μόνον δὲν διέφευγον τὴν δξυδερκίαν τῆς Κλοτίδης, ἀλλὰ καὶ ἐπεστήριζον ἐτι μᾶλλον τὸ κράτος αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νέος βαρῶνος, ἀγαπῶν εἰς ἄκραν τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἦτο διὰ τοῦτο καὶ ζηλότυπος, εὐχαρίστως εἶδεν αὐτὴν ἀσπασθεῖσαν μετὰ πολλῆς θερμότητος τὰς ὕψηλὰς θεωρίας τῆς ἐπιστήμης, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν διεύθυνσιν τοῦ Λουδοβίκου Γάνδρακος, καθόσον μάλιστα ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ κοινὴ δόξα ἦτο ἀρίστη· πάντες ἐπίστευον ὅτι εἶχε τὴν αὐστηρότητα τῶν ἡθῶν ἴσπην πρὸς τὴν σοφίαν. Διὰ τοῦτο ὁ μικρόνους Βαλ-Σεναι, ἐνόμισεν ὅτι ἐπραττε σπανίως διπλωματικῆς κατόρθωμα ἐπιτρέπων τῇ συζύγῳ αὐτοῦ τὰ ἀθώας ταύτας ἡδονὰς, καὶ τάσων μετὰ τῶν οἰκειοτάτων αὐτοῦ ἄνδρα προστάτην μᾶλλον ἢ ἐπικίνδυνον.

Τὸ πρῶτον θέληγτρον τοῦ Γάνδρακος, τὸ ἐπενεργῆσαν ἐπὶ τῆς Κλοτίδης ἦτο ἡ μετὰ τοῦ Ῥαοῦλ φίλια αὐτοῦ· μετὰ ταῦτα ὅμως ἡ προσωπικὴ ἰσχὺς, τὸ σεμνὸν κάλλος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νέου σοφοῦ ἐμάγευσαν μικρὸν κατὰ μικρὸν αὐτὴν, οὕτως ὥστε ἐνόμισεν ὅτι ἡ μαγεία αὕτη ἦτο ἔρωσ. Τόσῳ δὲ μᾶλλον εὐκολώτερον παρεδόθη εἰς τὴν ἀμφίβολον ταύτην ὁρμὴν, τὴν ὁποῖαν ἐφαινετο δικαιολογῶν ὁ αἰφνίδιος πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωσ, καθόσον εἶχε πε-

ριέλθει εις ἀπελπισίαν ἕνεκα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ραοῦλ, ἀγνοοῦσα καὶ τοῦ διεύθυνε τὰ βήματα αὐτοῦ. Ἀλλὰ ὁμολογητέον εὐχαρίστως ὅτι περιπαθῶς τε ἅμα καὶ εὐκρινῶς ἡ νέα αὐτῆ γυνὴ ἠθέλησε νὰ μυηθῆ τὰς σπουδαίας μελέτας τοῦ Γάνδρακος, καὶ νὰ περιβάλῃ τὴν μετ' αὐτοῦ φιλίαν διὰ χαρακτηρὸς ὑψηλοῦ ἀντισταθμιζόντος τὴν παρεκτροπὴν. Καὶ μὲν εἶχε γεννηθῆ ἰσχυρὰ ἔχουσα πάθη, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὴν ψυχὴν εὐτελεῖ καὶ αὐτὰ αὐτῆς τὰ σφάλματα παρεῖχον τακτῆρια φυσικῆς εὐγενείας ἀποπικγεῖσθαι ὑπὸ ἀποτροπαίου ἀγωγῆς.

Τοῦ Λουδοβίκου Γάνδρακος ἡ νεότης ὑπῆρξεν ἀσκητικὴ. Τρωθεῖς, ἐνῶ δὲν ἦτο πλέον νέος, ὑπὸ ἔρωτος διακκοῦς, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ καταβάλῃ, ἐζήτησε νὰ δυσωπήσῃ τὴν ἰδίαν ὑπερηφάνειαν, ἥτις ἦτο ἡ κυρία αὐτοῦ ἀρετὴ, ἐπιβάλλων αὐτὴν καὶ εἰς τὴν Κλοτίλδην· ἐνόμισε δὲ ὅτι οὕτω πως ἀνήγειρε νέον τρόποσιον ἰσχύος καὶ ὑπεροχῆς, ἐνῶ πράγματι ὑπέλυπτεν εἰς ἀσθένειαν. Ὁ θρίαμβος οὗτος ἐμέθυσε αὐτόν. Κυριευθεὶς ὅλος ὑπὸ τοῦ κάλλους τῆς Κλοτίλδης, καὶ διαθρυπτόμενος ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἰδέας ὅτι ἡ ὠραία αὐτῆ κατὰκτησις προσέθετε νέον στέφανον εἰς τὸ αὐστηρὸν αὐτοῦ μέτωπον, ἀφέθη εἰς τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ματαιότητά ἐρωτος συμπληροῦντος οὕτως εἰπεῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατορθωμάτων τῆς ὑπερηφάνου αὐτοῦ προσωπικότητος· ἀλλὰ καὶ τῶν μεταγενεστέρων τὸν θαυμασμὸν ἐφαντάσθη ὅτι ἐμελλε νὰ ἐλκύσῃ διὰ ὑλικοῦ ἅμα δὲ καὶ διανοητικοῦ δεσμοῦ, ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους καὶ αὐτὴ ἡ ἱστορία καθιστοῦ. Ἐκτοτε ὁ νέος ὕλιστής ἐπάτει ἡγεμονικῶς βήματι τὴν γῆν, ἥτις ἐφαίνετο ὅτι ἀνῆκεν αὐτῷ, καὶ ἐπανελάμβανε νειπέροπον ἐντονώτερον τὸ προσφελὲς τοῦτο ἀξίωμα· « Εἰς θεὸς ὑπάρχει! . . . Ὁ ἄνθρωπος ἂ γινώσκων καὶ θέλων! »

Καὶ ὁμοῦ δὲν ἐγίνωσκε πάντα, καθὼς αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν ἐμελλε νὰ πεισθῆ. Ἐπὶ τῆ συνήθει προφάσει μελέτας καὶ ἐπιστημονικῶν πειραμάτων, διήνυσε τὴν ἡμέραν παρὰ τῆ Κλοτίλδην, ἥτις εἶχε συστήσει μικρὸν χημικὸν ἐργαστήριον ἐν τῇ ἑδίᾳ ἐξοχῇ. Ἡ Κλοτίλδη διεκοίνωσεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τῆς θείας αὐτῆς, ἐν ᾗ ἔλεγεν ἡ Κ. Βωμενίλ ὅτι ὁ Ραοῦλ διετίθειν εἰς Φερίας, καὶ προσέθετε δικητικὰς τινὰς εἰδήσεις περὶ αὐτοῦ, περὶ τοῦ εἶδους τοῦ βίου καὶ περὶ τῶν μετὰ τῆς Σιβύλλης σχέσεων αὐτοῦ· ἡ Κ. Βαλ-Σεναι ἐγέλασε φαντασθεῖσα τὸν κόμητα μεταμορφωθέντα εἰς ἐρημίτην καὶ κανονάρχην· ὁ δὲ Γάνδραξ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἀπέφυγε τὴν ὁμιλίαν· ἡ Κλοτίλδη ἐφάνη ἀλλοφρονοῦσα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἐν καιρῷ δὲ τοῦ γεύματος καὶ ἐξηκόντιτε κατὰ τοῦ Γάνδρακος φαρμακρά τινὰ βέλῃ, ἅτινα δὲν ἐτάραζαν μὲν τὸν σοφὸν προσέβαλον ὁμοῦ ὁπωσοῦν τὴν φιλαυτίαν αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ἄλ-

λοτε ἡ θεαλλώδης φύσις τῆς Κλοτίλδης ἐγέννα παρῳμιά τινὰ νέφη, ὁ Γάνδραξ συνείθιζε ν' ἀντιτάσσει θριαμβεύων εἰς τὰς παροδικὰς ταύτας ἰδιοτροπίας τὴν σαρκαστικὴν καὶ ἀλαζόνα ψυχρότητα, ἥτις ἐξαρκητήριζε τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ καὶ τὴν φυσιογνωμίαν· καὶ πάντοτε μετὰ τὰς τρικυμίας ταύτας ἀπέκτα νέαν πεποίθησιν περὶ τῆς μαγνητικῆς καὶ ἀκαταγωνίστου ὑπεροχῆς αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ ἐσπέρας ἐκείνο κατὰ νοῦν εἶχε τοιαύτην τινὰ εἰρωνικὴν ὁμιλίαν, ἀνέμενε ἀνυπομόνωσ μετὰ τὸ γεῦμα τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Κ. Βαλ-Σεναι ὅστις συνείθιζε νὰ μεταβαίνει εἰς τὸ ἄλσος ἢ εἰς τὰ ἵπποστάσια ἵνα καπνίσῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Κλοτίλδη, ἐξηπλωμένη ἐντὸς μεγάλου σκίμποδος, προητοιμάζεν αὐτῷ ἀπροσδόκητόν τι. Ἰδοῦσα τὸν σύζυγον αὐτῆς ἐτοιμαζόμενον νὰ ἐξέλθῃ, εἶπεν αὐτῷ γλυκεῖα τῇ φωνῇ.

— Ρολάνδε, κάπνισε ἐδῶ σὲ παρακαλῶ, φίλε μου! . . . Ἐξέμεθα μόνον . . . καὶ τόσον ὀλίγον σὲ εἶδον σήμερον.

Ὁ δὲ Κ. Βαλ-Σεναι, γοητευθεὶς ὑπὸ τῆς ἀσυνήθους αὐτῆς φιλοφροσύνης, ἐστάθη ὅλως ἀπορῶν· ἐψιθύρυσεν εὐγνώμονάς τινὰς λέξεις, ἤναψε σιγάρον, καὶ ἐκάθησεν εἰς παράμερον μέρος, ἐνῶ ὁ Γάνδραξ καθήσας ὁπωσοῦν ἀποτόμως πλησίον τῆς νέας, ἐξέριψεν ἐπ' αὐτῆς αὐστηρὸν βλέμμα· ἡ Κλοτίλδη δὲ ἐφάνη προσέχουσα, ἀλλὰ παρετήρει διὰ τῆς ἡμικλειστοῦ θύρας τὰς ἀκτίνας τῆς σελήνης κυμαινομένης μεταξὺ τοῦ σκότους τοῦ ἄλσους καὶ τῆς φθινοπωρινῆς ὁμίχλης· μετὰ μικρὸν δὲ ἀποταθεῖσα ἐκ νέου περιπαθῶς πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς.

— Ἡοῦ εἶσαι λοιπὸν, ἠρώτησε, Ρολάνδε μου, διὰ τί ἐκάθησες τόσῳ μακρὰν; . . . Μὲ ἀρέσκει ἡ εὐωδία τοῦ σιγάρου σου . . . Ἐλα σιμὰ μου! . . .

Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ θρανίον, τὸ ὁποῖον ἔσυρε μόνῃ πρὸς ἑαυτήν. Ὁ δὲ Ρολάνδος σπεύσας ὑπήκουσε. Περιέφερε τὴν λευκὴν αὐτῆς χεῖρα εἰς τὴν κόμην τοῦ νέου, καὶ μετὰ ταῦτα βιάσασα αὐτὸν νὰ ἀναπαύσῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ σκίμποδος, ἐκυψεν ἐπιχαρίτως καὶ ἠτένισε τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Πόσον εἶσαι εὐμορφος! εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Καὶ ἀνέλαθε τὴν πρώτην θέσιν ἐξακολουθοῦσα νὰ χαϊδεύῃ τὴν ζανθὴν κεφαλὴν τοῦ νέου. Μετὰ τινὰ δὲ σωπὴν στραπεῖσα πρὸς τὸν Γάνδρακα.

— Τί ὠραία ἐσπέρα! ἀνεφώνησεν.

— Ὡραιότητα! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Πόσον μὲ ἀρέσουν αἱ πρῶται ἐσπέραι τοῦ φθινοπώρου! . . . τὰ μαλλία σου εἶναι ὡς μετάξη, Ρολάνδε . . . Παρετήρησε, Γάνδραξ, τὰ μαλλία τοῦ ἀνδρός μου; Εἶναι μαλλία παιδίου . . . καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου!

— Ὅλως διάλου, ἐψιθύρυσεν ὁ Γάνδραξ.

Καὶ γενομένης ἐκ νέου σωπῆς, ἡ Κλοτίλδη ἐγέλασε καὶ εἶπε·

— Τὸ βλέπω, Ρολάνδε, εἶμαι ἀδιάκριτος . . . Πήγαινε ὀλίγον νὰ ἰδῆς τὰ ἄλογά σου· σὲ δίδω τὴν ἄδειαν, καθόσον μάλιστα ὁ πολὺς καπνὸς τοῦ σιγάρου σου . . . δὲν λέγω ὅτι μὲ βλάπτει . . . ἀλλὰ μὲ μεθᾶ . . . Πήγαινε, φίλε μου, σὲ παραχωρῶ εἰκοσιλεπτά τῆς ὥρας . . . ἀλλὰ μῆτε ἐν περισσώτερον . . . ἤκουσες;

Καὶ ὁ νέος βαρόνος, γοητευθεὶς ὑπὸ τῆς τόσης εὐτυχίας, ἠσπάσθη τὴν δεξιὰν τῆς Κλοτίλδης καὶ ἐξῆλθεν ἐν θριάμβῳ.

Μόλις δὲ ἐμακρύνθη καὶ ἠγέρθη ὁ Γάνδραξ. Εἰ δὲ καὶ ἠγωνίζετο νὰ προσποιηθῆ ἀταραξίαν, ἡ φωνὴ ὁμοῦ αὐτοῦ ἔτρεμεν ὑπὸ θυμοῦ.

— Τί θὰ εἰποῦν αὐτὰ, Κλοτίλδη; παρακαλῶ νὰ μ' ἐξηγήσῃς τὴν ἀποφασιστὴν σου διαγωγὴν.

— Ποῖαν διαγωγὴν; ἠρώτησεν ἡ Κλοτίλδη μετὰ φωνῆς γλυκεῖας καὶ βραδείας.

— Αὐτὴν τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου ἐδειξες . . . Καὶ πῶς! πρέπει νὰ σὲ τὴν ἐξηγήσω; . . . τῶνόντι δὲν τὴν ἐνόησες;

Εἶπε καὶ ἐμειδίασεν . . .

— Ὡ! μὴ συστέλλεις τὰς ὀλυμπίους ὀφρῦς σου . . . εἰς μάτην ὀργίζεσαι. Τὴν διαγωγὴν αὐτὴν θὰ σὲ τὴν ἐξηγήσω μὲ μίαν μόνην λέξιν . . . μὲ μίαν λέξιν ἡ ὁποία πρὸ πολλοῦ καταφλέγει τὰ χεῖλη μου . . . ὁπωςδήποτε κάλλιον ἀργὰ παρὰ ποτέ.

Καὶ ἀνασηκωθεῖσα ἠτένισεν αὐτὸν καὶ εἶπεν ἐντόνωσ·

— Σὲ βαρύνομαι . . . τὸ ἐνοεῖς;

Ὁ Γάνδραξ ἔμεινε ἀκίνητος κατὰ πρῶτον, εἶτα δὲ ἐκλονήθη ὡς ἂν ἐκρούσθη ὑπὸ βολῆς τὴν κεφαλὴν. Καὶ ὁμοῦ προσπαθήσας ἀνένιψε καὶ ἀποχωρήσας βήματά τινὰ ἐπανῆλθε πρὸς τὴν Κλοτίλδην, ἥτις ἐξηπλωμένη μὲν ἀλλ' ἔχουσα ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν παρετήρει ἀνηλεῶς αὐτόν.

— Δὲν εἶναι ἐξήγησις, εἶπεν ἐκεῖνος, ἀλλ' ὕβρις. Τί συνέβη; διὰ τί δὲν μ' ἀγαπᾶς πλέον;

— Διὰ τί; ἀπεκρίθη ἐκείνη τὴν φωνὴν ἔχουσα τραχεῖαν καὶ σφοδράν· διότι ποτὲ δὲν σὲ ἠγάπησα· διότι ποτὲ γυνὴ δὲν θὰ σὲ ἀγαπήσῃ . . . ἐκτὸς μόνον ἂν τὴν ζητήσῃς μεταξὺ τῶν σκυθάλων τοῦ χαρμίου· διότι ἔχεις μὲν ἐπιστήμην δὲν ἔχεις ὁμοῦ καρδίαν, οὔτε ψυχὴν, οὔτε νοῦν . . . οὔτε κἀνὲν ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀνυψώσωσι γυναῖκα πεσοῦσαν, νὰ κρύψωσι τὸ σφάλμα τῆς, νὰ ἐξευγενίσωσι τὴν ἀδυναμίαν τῆς, νὰ καλύψωσι τὴν ἐντροπὴν τῆς . . . κἀνὲν ἱκανὸν νὰ δεῖξῃ ἐνίοτε τὸν ἔρωτά τῆς εἰς γενναῖον ἄνδρα ὡς ἐνθουσιασμὸν, ὡς ποίησιν, ὡς θρησκείαν! . . . Ναί, χάριτι θεῶν, ποτὲ δὲν σὲ ἠγάπησα! ἠγάπησα, βλέπουσά σε, τὴν σκιάν

τοῦ φίλου σου . . . τοῦ φίλου σου τὸν ὁποῖον ἐλάτρευα καὶ πάντοτε λατρεύω! . . . Καὶ αὐτὸ τὸ ὁποῖον σὲ λέγω, τὸ ἔχω, μάθε το, εἰς τὴν καρδίαν μου ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν. Καὶ ὁμοῦ ὑπέμενα· ἐπροσπάθουν ν' ἀπατήσω τὸν ἑαυτόν μου, νὰ τὸν καταπέισω ὅτι σὲ ἀγαπῶ· διότι ὅταν μία γυνὴ σφάλῃ κατὰ πρῶτον, προσκολλᾶται μὲ ἀπελπισίαν εἰς τὸ σφάλμα τῆς, ὅσον ἀνάξιον καὶ ἂν εὖρη τὸν συνένοχόν τῆς! . . . Καὶ σὺ ἐπίστευσες ὅτι μὲ κατέβαλες, μὲ ἐμάγευσες, ὅτι ἐγενεῖς δεσπότης καὶ κύριός μου! . . . Ταλαίπωρε! . . . βλέπεις ὅτι δὲν σὲ φοβούμαι! . . . φθάνει πλέον . . . ὑποθέτω ὅτι μ' ἐνόησες τέλος πάντων· ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν μ' ἐνόησες, ἀδιαφορῶ! ὅ,τι ἐπιθυμῶ εἶναι νὰ τελειώσωμεν . . . ἂς τελειώσωμεν λοιπὸν . . . ὥρα σου καλὴ! . . . Φρόντισε νὰ μὴ φανῆς πλέον εἰς τὰ μ' ἀτιά μου, διότι μὲ προξενεῖς φρίκην.

Εἶπε καὶ ἐξηπλώθη ἐκ νέου· ὁ δὲ Γάνδραξ ἐξῆλθεν. Ἐνῶ δὲ διευθύνετο πρὸς τὸν πλησιέστερον τοῦ σιδηροδρόμου σταθμὸν, ἀνεχαίτιζεν ἐνίοτε τὸ βήμα καὶ ἔφερε τὴν δεξιὰν εἰς τὸ μέτωπον, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἔτρεμε τὸ ἔδαφος. Ἦτο δὲ ἐνδεκάτῃ τῆς νυκτὸς ὅτε ἐφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Εἰσελθὼν εἰς τὸ χημεῖον ἐπεσεν ἐπὶ θρανίου· μετὰ μικρὸν δὲ, ὡς εἰ ἐτάραττεν αὐτὸν ἡ ἀκίνησις, ἀνηγέρθη, καὶ ἤρχισε νὰ περιφέρηται εἰς τὴν εὐρύχωρον αἴθουσαν. Οἱ ἀλλεπάλληλοι τῶν κροτάφων του παλμοὶ ἐκτύπουν ὡς κώδων, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ αὐτοῦ συνεκρούοντο βόμβοι καὶ θόρυβος. Πесὼν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἀλαζονείας αὐτοῦ καὶ πεσὼν ἀνεπιστρεπτεῖ, ἐζήτηε, ἀλλὰ δὲν εὗρισκε, στήριγμα· ἡ ἐπιστήμη, τὰ βιβλία, ἡ δόξα, αὐτὴ αὐτοῦ ἡ εὐγενὴς πτωχεία, ἀπογυμνωθέντα διὰ παντὸς τοῦ θελητήρου δι' οὗ ἐκαλλύνοντο ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τῆς Κλοτίλδης, ἐφαίνοντο αὐτῷ ἀποτροπαῖα· οὐδεμίαν εὗρισκε δύναμιν, οὐδεμίαν παραμυθίαν, οὐδεμίαν ἐλπίδα. Ἐπεθύμει νὰ κλαύσῃ· ἀλλ' εἰς τὴν ἀποξηρανθεῖσαν αὐτοῦ καρδίαν οὐδὲ μία πηγὴ ἔμενε ἀφ' ἧς νὰ βεῦσῃ ἐν κἂν δάκρυ. Ἐξηκολούθησε δὲ περιφερόμενος ὡς φάντασμα μέχρι τῆς αὐγῆς· καὶ ὅτε τὸ λυκαυγὲς ἐδειξεν αὐτῷ ἔτι πλέον ὄλον τὸν ὄγκον τοῦ δυστυχήματός του, ὅτε εἶδεν ὅτι πρέπει νὰ ἐπανεῖθῃ εἰς τὴν ζωὴν φέρων ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου στίγμα καταφρονήσεως, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τραῦμα, ἀπλησίθη· ἡ ἰδέα τῆς παραφροσύνης διέσχισε τὴν κεφαλὴν του· καὶ ἐλθὼν μεθ' ὀρμῆς πρὸς τινὰ θυρίδα, ἔλαβε φιάλην πλήρη μέλανος ὕγρου καὶ κατέπιεν αὐτὸ διὰ μιᾶς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανελάθε θλιβερότερον τὸν περίπατον· τὸ βήμα ὁμοῦ αὐτοῦ καθίστατο καὶ βραδύτερον καὶ βαρύτερον. Αἰφνης ἐστάθη, ἐτάραξε σπασμωδικῶς τὰς χεῖρας καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς. Ἀκούσαντές τινες τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸν κτύπον ἔτρεξαν καὶ ἀνασηκώσαντες αὐ-

τὸν ἐμήνυσαν εὐθὺς ἰατρὸν. Μετὰ δύο δὲ ὥρων λήθαργον καὶ παραφροσύνην, ἀνένηψε καὶ ὑπηγόρευσε τὴν πρὸς τὸν Ῥαοὺλ ἐπιστολήν.

Ὁ Ῥαοὺλ ἐφθασε τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἡμέρας, καὶ ἀναβὰς τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας τοῦ ἀσθενοῦς οὐδένα ἀπήντησε. Τὸ δωμάτιον τοῦ σοφοῦ ἦτο ἄλλο κελευθὸν μοναχοῦ, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε τὴν ὥραν ἐκείνην ἀμυδρὸς λύχνος. Γραῖά τις καθημένη παρὰ τινὰ γωνίαν ἀνεγίνωσκε. Παρὰ τὸν τοῖχον δὲ ἔκειτο σιδηρᾶ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνεπαύετο ὁ Γάνδραξ· ἡ μέλαινα κόμη του ἐκρέματο ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς καὶ ἐφαίνετο κάτωχρον τὸ πλατὺ μέτωπόν του. Καὶ ὅτε εἶδε τὸν Ῥαοὺλ μειδιάμα διέστειλε τὰς κοίλας παρειὰς καὶ τὴν στίλβουσαν κόρην τῶν ὀφθαλμῶν του.

— Ἄ! εἶπε μόλις τείνας τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ῥαοὺλ, χαίρω ὅτι ἦλθες.

— Τί ἐπαθες; Θεέ μου! ἀπὸ πότε ἐπεσες ἄρρωστος;

Καὶ νεύσαντος τοῦ Γάνδρακος ἐξῆλθεν ἡ νοσοκόμος. Τότε ἔδειξε πρὸς τὸν Ῥαοὺλ τὴν κενὴ φιάλην. Ὁ δὲ Ῥαοὺλ κρητέρησεν αὐτὴν μετὰ σπουδῆς· συνέστειλεν ἐπωδύνως τὰς ὀφρῦς, καὶ ἀτενίσας τὸν Γάνδρακα·

— Διὰ τὴν Κλοτίλδην; ἠρώτησε.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Γάνδραξ.

Μετὰ μικρὰν δὲ παύσιν προσέθετο·

— Ἰδοὺ ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία ἀδυναμία μου!

— Ἐἴθις! . . . ἀφοῦ ὡς τότε ἠμπόρουν ν' ἀνθῆξω, ἄς ἐλπίσωμεν . . . Τὸ ὄπιον δὲν εἶναι τόσῳ δριμύ. Ποῦ εἶναι ὁ ἰατρός; τί λέγει;

— Ἰατρός, εἶμ' ἐγώ . . . Ὁ ἰατρός λοιπὸν αὐτὸς λέγει ὅτι τὸ νευρικὸν σύστημα παρέλυσεν, καὶ ὅτι εἶμαι χαμένος . . . Εἶμαι ἀπλή ὕλη ἀλλοιομένη.

— Ἰσως λανθάνουσαι, ἀνέκραξεν ὁ Ῥαοὺλ· ἄφες νὰ καλέσωμεν κἀνένα ἄλλον· ποῖον θέλεις;

— Κἀνένα . . . Δὲν ὠφελεῖ πλέον . . . μὴν ἀνησυχῆς . . . κάθησε.

Καὶ καθήσας ὁ Ῥαοὺλ παρὰ τὴν κλίνην, ἠρώτησε·

— Πάσχεις πολὺ, φίλε μου;

— Πολύ . . . Ἐκμα ἐν σφάλμα· ἡ δόσις ἦτο μεγάλη· πλὴν δὲν εἶχα τὰς φρένας μου.

Μετὰ μικρὸν δὲ, εἰρωνικὸν μειδιάμα ἔσχισε τὰ χεῖλη τοῦ Γάνδρακος.

— Καὶ σὺ, εἶπε, ψάλλεις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡς λέγουν.

— Σὲ πρᾶκαλῶ, φίλε μου.

Μετὰ ταῦτα ἐπῆλθε μακρὰ σιωπὴ, καθ' ἣν μόνον ἡ ὄξειξ πνοὴ τοῦ ἀσθενοῦς καὶ οἱ ἀσθενεῖς κτύποι ὠρολογίου ἠκούοντο. Οἱ ὀρθαλμοὶ τοῦ Γάνδρακος, προσηλωμένοι εἰς τὸν Ῥαοὺλ, ἐφαίνοντο ἐξηγουντες ἀνησυχίαν.

— Ἐπιθυμεῖς τι, Λουδοβίκε; ἠρώτησεν ὁ Ῥαοὺλ.

— Διὰ τί δὲν κλαίεις;

— Εἶμαι ὡς κεραυνόπληκτος!

— Δὲν κλαίει! Ὑπετονθόρυσεν ὁ Γάνδραξ.

Καὶ μετὰ μικρὰν παύσιν ἠρώτησε μεγαλοφωνότερον·

— Τί ὥρα εἶναι;

— Σχεδὸν μεσάνυκτα.

— Καὶ τί ἡμέρα;

— Πέμπτη.

— Δός με τὸ χεῖρ σου . . . γρήγορα.

Ὁ Ῥαοὺλ ἐσηκώθη καὶ ἔδωκε τὴν χεῖρά του εἰπών·

— Δὲν ἔχεις τίποτε νὰ μὲ παραγγείλης, Λουδοβίκε; Ἐχεις τὰς φρένας σου σωστὰς τὴν φρικτὴν ταύτην ὥραν; . . . Εἶσαι βέβαιος; . . . ἤξεύρεις τί εἶσαι . . . καὶ ποῦ ὑπάγεις;

— Ποῦ ὑπάγω;

Καὶ τρομερὸν μειδιάμα διέστειλε τὰ χεῖλη τοῦ Γάνδρακος· ἀνεσηκώθη ὀλίγον, ἀπέσυρε τὴν δεξιὰν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ῥαοὺλ, καὶ δακτυλοδεικτικῶς τὴν γῆν ἐντόνως·

— Ἐκεῖ, εἶπεν.

Ἡ χεῖρ ἔμεινε κρεμαμένη· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐστράφησαν, καὶ κατέπεσε νεκρὰ ἡ κεφαλή. Ὁ δὲ Ῥαοὺλ ἔφερε τὰς χεῖρας εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκλαυσεν· ἀλλ' ὁ Γάνδραξ δὲν ἔβλεπε πλέον.

Τὴν ἐπιούσαν ἐτελέσθη ἡ κηδεῖα ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σουλπικίου μετὰ πομπῆς ἅμα καὶ αὐστηρότητος, ἀνακαλούσης τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν ἐντιμὸν αὐτοῦ πενίαν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ Ῥαοὺλ εἶδεν εἰς τινὰ γωνίαν γυναῖκα μελανεῖμονα, ἰδιαζόντως κομψὴν καὶ νέαν· καὶ ἠσθάνθη ἔργος· ἦτο δὲ ἡ Κλοτίλδη, ἧτις ἀγαπῶσα, ὡς πᾶσαι αἱ ἁμοιάζουσαι αὐτὴν γυναῖκες, τὰς ἰσχυρὰς καὶ δραματικὰς συγκινήσεις, ἡ καὶ ὀρμητικὴν ὑπὸ κρυφίου αἰσθήματος εὐσεβείας ἡ τύψως συνειδήσεως, ἦλθε νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ θέαμα τοῦτο· ἠκούσθη δὲ πολλάκις κλαίονσα. Καὶ εἰλικρινῆ μὲν ἦσαν τὰ δάκρυα αὐτῆς· ἀλλ' ἐκλαίει μᾶλλον δι' ἑαυτὴν ἢ διὰ τὸ θῦμα τοῦ σκληροῦ αὐτοῦ ἔρωτος. Τὸ μέλλον αὐτῆς παρίστατο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της πένθιμον ὡς αἱ νεκρικὰ ἐκείνη λαμπάδες· ἀνεπὸ λει δὲ συγχρόνως τὰς εὐτυχεῖς ὥρας τῆς νεανικῆς ἡλικίας, τὰ δάση καὶ τὰς πεδιάδας τῶν Φερίων καὶ τὴν γαλήνην αὐτῶν. Ἀλλὰ μετὰ τῶν ἀναμνήσεων τούτων μία πρὸ πάντων ἐπεκράτησε πλέον τῶν ἄλλων καὶ ἐθασάνιζεν αὐτὴν, ἡ τοῦ παράφρονος Φερραῖ, ἐξηπλωμένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς αὐλῆς τῶν Φερίων, καὶ αἰφνης σεῖοντος τὰ καθημαγμένα βράχια δι' ὧν τὸν εἶχε καλύψει, ὅπως ἀποτεῖνη αὐτῆ, ὡς ἄλλη προφητικὴ τοῦ Μωσέως, ἀόριστον ἀπειλὴν βασιλείας καὶ δυστυχίας.

Περὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ὁ Ῥαοὺλ, ἐκπληρώσας

τὸ ὄδυνηρὸν αὐτοῦ καθῆκον, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἀπεχώρησε δὲ εἰς μεγίστην πρόσγειον αἰθουσαν πρὸ πολλοῦ κεκλεισμένην, εἰς ἣν μόλις εἰσῆρχετο ὀλίγον φῶς. Αἰφνης ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ γέρον ὑπηρέτης εἰσελθὼν μετὰ συστολῆς ἠρώτησε·

— Περιμένετε μίαν κυρίαν;

Ἐκεῖνος δὲ, σηκωθείς ἀνυπόμονος·

— Δὲν περιμένω, ἀπεκρίθη, κἀνένα.

Ἀλλὰ δὲν εἶχε τελειώσει τὴν ἀπάντησιν, καὶ εἰσῆλθεν ἡ Κ. Βαλ-Σεναί. Ὁ δὲ ὑπηρέτης ἀνεχώρησεν.

Ἡ Κλοτίλδη ἐστάθη ἀκίνητος πρὸ τοῦ Ῥαοὺλ, ὄλη κάτωχρος καὶ φλογερὸν ἔχουσα τὸ βλέμμα· τὸ πένθιμον ἔνδυμα καὶ τὰ μέλαινα κοσμήματα ἀνεδείκνυον ἔτι μᾶλλον τὸ κάλλος τοῦ ἀναστήματος, τὴν χάριν τοῦ σώματος, τὴν ἡγεμονικὴν ὠραιότητα αὐτῆς. Ὁ δὲ Ῥαοὺλ παρετήρει αὐτὴν τὸ ἦθος ἔχων ἀμφίβολον καὶ ὀργίλον· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ προσήλωσε τὸ βλέμμα ἱκετευτικὸν ἐπ' αὐτοῦ.

— Τί ἀγαπᾶτε; ἠρώτησε μετὰ τραχύτητος ὁ κόμης.

— Τὴν εὐσπλαγχίαν σας.

— Δὲν τὴν δίδω.

Καὶ ἐστράφη· ἀλλ' ἐπανελθὼν,

— Ἤξεύρεις, εἶπεν, ὅτι ἐφονεύθη; Ἐὰν δὲν τὸ ἤξεύρης, σὲ τὸ λέγω. Ἐὰν τὸ ἤξεύρης, ἔκαμες . . . κακὰ νὰ παρουσιασθῆς ἐδῶ.

— Τὸ ἤξευρα, ἐψιθύρουν ἐκείνη.

Καὶ πεσοῦσα εἰς ἀνάκλιτρον ἔθετο τὴν κεφαλὴν μετὰ τὴν προσκεφαλαίων καὶ ἐκλαυσεν. Ὁ δὲ Ῥαοὺλ, περιπατήσας ταχέως μετὰ τὸ σκότους τῆς μεγάλης αἰθούσης, ἐστάθη ἐπὶ τέλους ἐνώπιον τῆς Κλοτίλδης, καὶ εἶπε·

— Σὲ παρακαλῶ, Κυρία, νὰ τελειώσωμεν, ὅλ' αὐτὰ εἶναι περιττὰ καὶ . . . ἀποτρόπαια.

Καὶ ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν.

— Ἤξεύρεις, εἶπεν ἐκείνη, τί συνέβη; καὶ νομίζεις ὅτι δὲν ἐνέχεσαι εἰς τὴν δυστυχίαν αὐτὴν . . . εἰς αὐτὸ τὸ ἐγκλημα . . . τὸ ὁποῖον ἦλθα νὰ κλαύσω μὲ σέ; Δὲν μ' ἐσπρωξες σὺ εἰς τὴν παραφορὰν . . . τῆς ὁποίας βλέπεις τ' ἀποτελέσματα; . . . Δὲν μ' ἐζήτησες σὺ τὸν ἔρωτά μου; . . . τὸν ἐφαντάσθην ἐγώ; εἶπέ . . . Καὶ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν σ' ἐδόθη, δὲν μ' ἐθασάνισες, δὲν μ' ἐταπεινώσες, δὲν μὲ ἀπήλπισες . . . προτιμήσας ἄλλην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου αὐτῶν; Καὶ σήμερον ἀποποιεῖσαι νὰ μὲ εἰπῆς μίαν κἀν λέξιν εὐσπλαγχίας . . . συγχωρήσεως; . . . Καὶ τί ἔχεις νὰ μὲ συγχωρήσης . . . εἰμὴ ὅτι σὲ ἠγάπησα πιστότατα μετὰ τὸ ἐρωτικὸν ἐκσίνου φαντάσματος τὸ ὁποῖον ἐνηγαλίσθην ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν μου, καὶ τοῦτο διότι μ' ἀνεθυμίεζες σέ . . . διότι ὠμίλει διὰ σέ, διότι σὲ ἠγάπα! . . . Αὐτὸ τὸν ἐφόνευσεν· διότι ὅταν ἀπέβγαλα μὲ φρίκην τὸ μισή-

τὸν ὄνειρον . . . δὲν μὲ ἦτο δυνατόν νὰ τὸν ἀπατῶ πλέον . . . ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν καρδίαν μου καὶ τὸν ἐκεραυνοβόλησε! . . . Καὶ σὺ μὲν λυποῦ αὐτόν· ἐγὼ ὁμοῦς τὸν ζηλεύω, διότι δὲν πάσχει πλέον!

Καὶ βαλοῦσα τὸ ὄχρον αὐτῆς πρόσωπον μετὰ τῶν χειρῶν τῆς ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἐκ νέου.

— Κυρία, εἶπεν ὁ Ῥαοὺλ μετὰ σοβαρότητος, δὲν σὰς ἐπιπλήττω, ἐπιπλήττω ἐξ ἐναντίας σφοδρῶς τὸν ἑαυτόν μου, διὰ τὴν ἀσύνητον διαγωγὴν ἐνεκα τῆς ὁποίας ὑπεπέσατε εἰς τοιαῦτα σφάλματα καὶ εἰς τοιαύτας θλίψεις . . . Σὰς ζητῶ μάλιστα συγχωρήσιν, ἐὰν θέλετε· πρέπει ὁμοῦς νὰ ἐνοήσετε ὅτι βαθύτατον χάσμα μᾶς χωρίζει, καὶ ὅτι ἡ ἐξήγησις αὐτῆ θέλει καταστήσει ἀποτρόπαιος ἐὰν ποτε ἀνανεωθῇ ἡ παραταθῆ μετὰ τῶν μας . . . Ἀναχωρήσατε σὰς παρακαλῶ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔπεσεν ἐπὶ σκίμπος ὅπως τεταραγμένος· ἡ δὲ Κλοτίλδη ἐγερθεῖσα·

— Ἀναχωρῶ, ἐψιθύρουν μετὰ τόνου γλυκύτητος· δὲν θὰ μὲ δώσης τὸ χεῖρ σου, Ῥαοὺλ;

Ὁ Ῥαοὺλ ὁμοῦς ἀνένευσεν, καὶ στραφεὶς ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του.

— Ἄ! ἀνεφώνησεν ἐκείνη ἱκετευτικῶς, πόσον εἶσαι σκληρός! Τόσον ὀλίγον σὲ ζητῶ . . . ἐγὼ ἡ ὁποία σ' ἔδωκα τόσον πολὺ! Καὶ ὁ ἔρωσ λοιπὸν αὐτός . . . ὁ μόνος τὸν ὁποῖον ἠσθάνθην ἐπὶ ζωῆς μου! . . . δὲν εἶναι ἄξιος τὴν τελευταίαν αὐτῆν ὥραν . . . ἐνὸς κλοῦ λόγου; . . . Ἔσο βέβαιος ὅτι σέβωμαι ὅ,τι πρέπει νὰ σέβωμαι· πρέπει ὁμοῦς καὶ νὰ σὲ εἰπῶ τι πρὶν χωρισθῶμεν . . . διὰ παντὸς βέβαια.

Καὶ γονυπετήσασα ἐσύρετο ἐπὶ τοῦ τάπητος.

— Ῥαοὺλ, ἤξευρα ὅτι δὲν ἀξίζω τίποτε . . . Μὲ κατέστρεψαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν, ἀφῆσαντές με νὰ νομίζω ὅτι μόνος νόμος ἦσαν τὰ πάθη μου· διὰ τοῦτο δὲν ἔχω κἀμμίαν ἀξίαν, κἀμμίαν ἀρετὴν, κἀμμίαν πίστιν . . . Μόνον ν' ἀγαπῶ ἤξευρα . . . καὶ σὲ ἠγάπησα . . . Σὺ εἶσαι ἡ θρησκεία μου . . . καὶ σὲ ἀγαπῶ . . . ὡς ἐπεθύμουν ν' ἀγαπῶ τὸν Θεόν! . . . Ἐὰν μ' ἐγνώριζες καλῆτερα, δὲν θὰ κατεφρόνεις ἴσως τὴν ἀγάπην μου . . . διότι σὲ ὀρκίζομαι ὅτι ὁμοία ἄλλη δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον! . . . Ἀλλὰ τώρα ὅλα ἐτελείωσαν . . . τὸ αἰσθάνομαι . . . καὶ τρέλα εἶναι νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ μαλαχθῇ ἡ καρδία σου. Μάθε ὁμοῦς, καὶ τοῦτο εἶναι ὅ,τι ἐπεθύμουν νὰ σὲ εἰπῶ, ὅτι ὅταν θελήσης, μία μόνη λέξις . . . ἐν μόνον νεῦμά σου ἀρκεῖ νὰ μὲ κάμῃ νὰ σὲ ἀκολουθήσω καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς . . . ὡς ὑπηρέτης, ὡς δούλη σου! . . . Ἰγίαινε!

Καὶ δράξασα μίαν τῶν χειρῶν τοῦ Ῥαοὺλ περιεπτύχθη αὐτὴν· οὗτος δὲ, ἀποσυρθεὶς μεθ' ὀργῆς, ἀ-

νεσήκωσε τὴν Κλοτίλδην, καὶ σηκωθείς συγχρόνως·

— Σὺς παρακαλῶ! εἶπεν ἐπιτακτικῶς.

Καὶ ἐκείνη τρέμουσα·

— Εἰπέ μοι, ἐψιθύρισεν, ὅτι μὲ λυπεῖσαι καὶ ἀναχωρῶ.

— Ναι, σὲ καταλυποῦμαι, Κλοτίλδη! ὕπαγε.

— Καὶ προσηλώσασα ἐκ νέου ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς της, στίλβοντας μεταξὺ δακρύων, ἀνεστέναξε βαθέως καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἀνεχώρησε δὲ καὶ ὁ Ράουλ τὴν ἐπιούσαν εἰς Φερίας.
(*Ἐπεται τὸ τέλος.*)

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.

Τὴν 14 Μαρτίου, ἡμέραν Κυριακὴν, συνεκροτήθη ἐν τῷ Ἀρσακείῳ Παρθεναγωγείῳ ἡ ἐτήσιος συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας, προεδρευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, προέδρου τῆς ἑταιρίας ταύτης. Ἐν τῇ συνελύσει ταύτῃ ἀνεγνωσθησαν διάφοροι ἐκθέσεις παρὰ τῶν Εἰσηγητῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρίας καὶ ἡ ἐκθεσις τῆς ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τέλους δ' ἐγένοντο αἱ ἀρχαιρεσίαι, αἵτινες ἀνέδειξαν καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὸ αὐτὸ Συμβούλιον.

Εὐχαρίστως δὲ καταχωρίζομεν ἐνταῦθα ὅσα ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῶν σχολείων ἐπιτροπῆς Κ. Λέων Μελάς, προομιμάζων τὴν ἐκθεσίαν του, εἶπε περὶ τοῦ μακαρίτου Ἰω. Κοκκῶνης.

« Τὴν σημερινὴν ἡμῶν εὐαρέσκεια, Κύριοι, δὲν θέλει δυστυχῶς συμμερισθῆ ἀρχαῖος ἡμῶν συνάδελφος, ὅστις τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἐταιρίαν νήπιον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ ἐδέχθη (1), καὶ ἐγκαρδίως ἠγάπησε, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἀόκνως καὶ φιλοστόργως ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἐμόχθησεν.

« Ὁ Ἰωάννης Κοκκῶνης μετέστη εἰς τὴν ἀληθινὴν ζωὴν! ἀλλ' ἡ μνήμη αὐτοῦ, ἀίδιος παρ' ἡμῶν διαμένουσα, ἀκαίῳ θέλει διατηρεῖ πάντοτε τὸν ζῆλον ἀπάντων ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ ἐθνωφελοῦς τούτου καθιδρύματος.

« Ἐγνώριζεν ὁ σοφὸς καὶ ἐνάρετος ἐκεῖνος ἀνὴρ ὅτι, ἀνευ τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς διπλάσεως τῶν λαῶν, οὔτε ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια ἐν αὐτοῖς ἐμπεδοῦται, οὔτε ἡ ἐλευθερία ἐπομένως ἐν αὐτοῖς θάλλει, οὔτε οἱ καρποὶ τοῦ πολιτισμοῦ δύνανται ποτὲ νὰ ὀριμώσασιν ἐν αὐτοῖς. Ὅθεν δικαίως τὴν στοιχειώδη

(1) Ὁ αἰδιμὸς Κοκκῶνης δὲν ἐδέχθη νήπιον, ἀλλ' ἐγέννησε τὴν φιλεκπαιδευτικὴν ἑταιρίαν, ὅπως ἐγράψαμεν τὸ 1859 ἔτος ἐν τῇ 1' τόμῳ τῆς Πανδ. σελ. 182. Σ. ΠΑΝΔ.

ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν χριστιανικὴν κατάρτισιν τῆς πρώτης τρυφερᾶς ἡλικίας ὡς τὸν θεμέλιον λίθον τῆς ἠθικῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀναγεννήσεως ἐθεώρει.

« Ἐγνώριζεν ἐπίσης ὁ αἰδιμὸς ἡμῶν συνάδελφος ὅτι διὰ τῶν μητέρων ἰδίως ἀνατρέφονται, ἐξημεροῦνται καὶ πολιτίζονται τὰ ἔθνη, διότι εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς τὰ πρῶτα περὶ Θεοῦ καὶ τῶν καθόντων ἡμῶν μαθήματα ἀκροάζόμεθα, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρὸς τὰς ἐξεις ἡμῶν ἀποκτώντες καὶ τὸν χαρακτῆρα ἡμῶν διαπλάττοντες, ἐνάρετοι καὶ μετριοπαθεῖς ἢ κακοήθεις καὶ οἰηματῖαι ἐκ τῆς οἰκογενείας ἐξερχόμεθα καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν τοιοῦτοι ἐμφανίζόμεθα.

« Μεγίστη τῷ ὄντι ἡ ἐπιρροή καὶ σπουδαιοτάτη ἡ ἀποστολή τῆς γυναικὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ! καὶ διὰ τοῦτο τῆς γυναικὸς ἡ καρδιά ἐπλάσθη ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπιδεκτικωτέρα τῶν τριῶν μεγάλων ἀρετῶν, τῆς Πίστεως, τῆς Ἐλπίδος καὶ τῆς Ἀγάπης, ἐξ ὧν τὰ ζωογόνα νάματα τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀπορρέουσιν.

« Ἴδου διατί τὴν σύστασιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας ζωηρῶς ἐπόθησεν ὁ Ἰωάννης Κοκκῶνης. Ἴδου διατί ὑπὲρ αὐτῆς ἀόκνως καὶ μετὰ ζήλου ἠγωνίσθη. Ἐλπίζοντες δὲ ὅτι αἱ πρόοδοι τοῦ καθιδρύματος τούτου καὶ εἰς τὰς σκηνὰς τῶν δικαίων θέλουσιν εὐφράνει τὴν μακαρίαν ψυχὴν του, ἀσμένως τὴν λογοδοσίαν ἡμῶν ἐπιχειροῦμεν. »

Πρὸς εὐχαρίστησιν δὲ τῶν φιλομούσων ἀναγνωστῶν προσθέτομεν ἐνταῦθα καὶ τὰς ἐξῆς εὐαρέστους πληροφορίας, ἅςτινας ἐκ τῶν ἀναγνωσθεῖσων ἐκθέσεων ἐπορίσθημεν.

Ὁ ὑπὲρ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας ζῆλος τῶν ὁμογενῶν εὐτυχῶς δὲν ἐξέλιπε, διότι καὶ ἡ φιλογενεστάτη Κ. Ἰφιγένεια Σίνα ἐξακολουθεῖ τὴν γενναίαν αὐτῆς ἐτησίαν προσφορὰν, καὶ ἡ ἀξιότιμος αὐτῆς θυγάτηρ Κ. Εἰρήνη Γ. Μαυροκορδάτου, οὐχὶ μόνον τὴν ἐν τῷ Ἀρσακείῳ ἐκπαίδευσιν δύο χρηστῶν νεανίδων ἰδίαις δαπάναις ἀνεδέχθη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσὸν πρὸς διατήρησιν ἐν αὐτῷ διδασκαλίᾳ εἰδικῆς τῆς ραπτικῆς καὶ τῶν ἐργοχειρῶν καὶ τὴν Γαλλικὴν ὁμιλοῦσας φιλαγάθως προσήνεκε· καὶ δι' ἐτέρας γενναίας προσφορᾶς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλοκάλου μεγαλεμπόρου Κ. Γεωργίου Ζαρίφη συλλογὴν τῶν ὀργάνων τῆς πειραματικῆς φυσικῆς ἀπέκτησεν ἤδη τὸ Ἀρσακείον· καὶ ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ Κ. Εὐτέρπη, χήρα τοῦ μακαρίτου Ἀλεξάνδρου Κασσαβέτη, δρ. 5640 εἰς τὸ θεραπευτήριον τοῦ Ἀρσακείου προσέφερε· καὶ ὁ ἐν Ναυπλίῳ ἀποβιώσας Κ. Γαλανόπουλος δρ. 3000 εἰς τὴν Ἐταιρίαν ἐκληροδότησε· καὶ ἡ φιλογενεστάτη Κ. Ἐλένη Τοσίτζα σχολὴν εὐρύχωρον ἀνεγειρεῖ ἤδη

ἰδίαις ἀναλώμασιν, ὅπως δι' αὐτῆς προικίσῃ τὴν Ἐταιρίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐξωτερικῶν μαθητῶν.

Ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρία, ἐκπληροῦσα τὴν ἐντολὴν αὐτῆς, ἐξαπέστειλε καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος οὐ μόνον εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν τῆς Ἑλλάδος διαφόρους ἐκ τῶν διδασκαλιστῶν αὐτῆς, προτιμῶσα πάντοτε τὰς ἐν τῷ Ἀρσακείῳ ἐσωτερικῶς ἐκπαιδευθείσας καὶ προσηκόντως παιδαγωγηθείσας. Τοιαύτας δὲ ἀπέστειλε καὶ εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Ἀθήνου, καὶ εἰς τὴν τῆς Τραπεζοῦντος, καὶ εἰς ἐτέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰς Μαγνηστρίαν τῆς Ἀγγλίας.

Νέαι δὲ ἐσωτερικαὶ μαθήτριά ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐν τῷ Ἀρσακείῳ 45, ἐξ ὧν τινες προσήλθον καὶ ἐκ τῶν Παρραδουναβείων ἡγεμονιῶν, καὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης, καὶ ἐκ Θεσσαλίας, καὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἑπτανήσου, καὶ ἐκ τῶν φιλομούσων Κοινοτήτων τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς Ἄρτης. Ἀπασαὶ δὲ αἱ μαθήτριά τοῦ Ἀρσακείου εἰσὶν ἐφέτος 527, ἐξ ὧν 401 ἐσωτερικαί, 46 ἡμισύσαι, καὶ 380 ἐξωτερικαί.

Εὐχαρίστως δὲ ἐπληροφόρηθημεν προσέτι ὅτι διάφορα κατάλληλα μέτρα ἐλήφθησαν ἐν τῷ Ἀρσακείῳ πρὸς πλειοτέραν ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ καταστήματος διετηρήθη ἀρίστη, ὅτι ἡ διοικητικὴ καὶ ἠθικὴ πρόοδος αὐτοῦ εἶναι λίαν εὐάρεστος, χάρις εἰς τὸν ζῆλον τῶν διδασκάλων καὶ εἰς τὰς φιλοστόργους φροντίδας τῶν δευθυνουσῶν τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο, καὶ ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρία καταγίνεται ἤδη ὅπως διευκολύνῃ καὶ τὴν παρ' ἡμῶν σύστασιν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀσύλων (Salles d' asile).

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Εἰς τὸν θάνατον Κορασίου.

— 0 —
Τὶ ξάφρον ἐξόπνησες,
Γλυκεῖα καρδίᾳ μου,
Πόρους αἰσθάνεσαι,
Δὲρ μοῦ ἴμιεις;

— Μάρρα, ἕνας Ἄγγελος
Ἦλθε σιμά μου,
Πετάει τριγύρω μας,
Δὲρ τὸν θωρεῖς;

Εἰς τὰ χεράκια του,
Βαστάει στεφάνι,
Πλεμμένο ὀλόγυρα
Μ' ἄσπρες μωσλίς.
Μουάξ' ἡ εὐωδία του
Μὲ τὸ λιβάρι.

— Τὶ λές, παιδοῦλά μου,
Θεέ μου, τί λές;

— Μ' ἔρα χαμόγελο
Σὰν τὸ δικό σου
Τὰ πτερά ὀλόγυρα
Ἀνοιγοκλεῖ,
Μοῦ λεί, τί στέκεσαι;
Ξύπνα, σηκώσου!
Θέλεις τὰ χαιρέσαι;
Πᾶμε μαζί.

— Φῶς μου, ὄνειρεύεσαι;
ἽΩ δυστυχία μου!
Ψυχὴ μου, πάσχισε
Ν' ἀραπαυθῆς,
Ἐλα, ἔλα πλάγιασε
ἽΣ τὴν ἀγκαλιά μου
Δὲρ εἶναι, ἀγάπη μου,
Ἐδῶ κἀρεῖς!

— Μάρρα μου, κότταξε,
Τ' ἄσπρο στεφάνι
Εἰς τὸ κεφάλι μου
Βάρε γλυκά.
Μάρρα μου, ἠσύχασε,
Καλὸ μοῦ κἀρεῖ,
Οἱ πόροι ἐπαύσατε
Εἶμαι καλά.

— Καὶ μένει ἀκίνητη,
Ψηλὰ κοττάζει,
Γελοῦν τὰ χεῖλη της
Καὶ θά' πῃ
Ἐλπίζει ἡ μάρρα της,
Τὴν ἀγκαλιάζει,
Ἄλλ' ἡ παιδοῦλά της...
Κεῖται νεκρή.

A. A.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ.

Εἰς τὸ βουνό τοῦ Ψυχικοῦ ἔς τὸν κῆπον τῶν Ἀγγέλων
Πετραῆδον ἐκάθητο καὶ γλυκοκελαδοῦσε.

«Πολίτα όπου κάθεται εις τὴν δυσώδη πόλιν,
 Ἐλα ἐδῶ ἔς τὸ Ψυχικὸ, ἔς αὐτὸν τὸν ἄγιο τόπο,
 Νὰ πιῆς νερὸ ἀγγελικὸ, νερὸ τοῦ παραδείσου,
 Νερὸ ποῦ πίνει ὁ ποιμὴν, καὶ εὐλογεῖ τὸν Πλάστην,
 Ἐλα, πολίτα, ἔς τὸ βουνὸ εἰς μυρωδάτ' ἀέρα,
 Κι' ἄφες τὴν πόλιν τὴν πυκνὴν, πυκνοκατοικημένην,
 Ὅπ' ἔχει τὰ πολλὰ καλὰ, κι' ὀλίγο σοῦ ἀφίζου,
 Ἐδῶ εἶν' ἀληθινὴ ζωὴ, ζωὴ τῶν ἀθανάτων·
 Ἐδῶ γεννήθησαν καλοὶ, καὶ ξακουροὶ τὸν ἔς τὸν κόσμον·
 Ἐδῶ Σωκράτης ἔλαμψε μετὰ τοῦ Ἀρισταίδου,
 Οἱ δύο μεγάλοι δίκαιοι,
 Σοφοὶ ὡς τὰ οὐράνια.

Ἐλα, πολίτα, στὸ βουνὸ, ἔλα νὰ ἀνασάνης,
 Νὰ φύγης ἀπ' τὴν πονηριὰ, τὴν μοχθηριὰ τοῦ κόσμου».

Ἄλλαξε τὸ πούλι φωνὴ, καὶ ἀλάησ' ἄλλα λόγια·
 «Πολίτα ἔς τὸ σπητάκι σου νὰ μένης ἴγιας ἴμεραις,
 Γιατ' ὁ ληστής εἰς τὰ βουνὰ γυρίζει θαρρῆμένος.
 Τοῦτο τὸ θέλει ἡ ἀρχοντιά
 Γιατὰ τὰ πολιτικά της.
 Λησταὶ δὲν εἶν' ἀληθινὰ,
 Ἄλλ' οἱ πολλοὶ βαλμένοι.

Ὁ δὲ πολίτης ἴμλησε ἔς τὸ ὄρεινὸ τ' ἀήδονι.
 «Πουλί, γλυκόφωνο πουλί, μὲ τὰ λαλήματά σου,
 Ἄς μιμηθῶν οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀθωότητά σου!
 Δὲν εἶναι δύσκολον, πουλί, φθάνει νὰ ἐννοήσουν
 Τί ἔχασαν οἱ δύστηνοι καὶ θε νὰ τὸ ζητήσουν.
 Μὴν τοὺς ἐλλείπει ὁ χρυσὸς, ἀκόμη κι' ὁ ἀδάμας;
 Ἄλλο πολυτιμότερον στερεῖτ' ἡ γενεὰ μας.

Στερεῖται πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔχει τοῦ διαβόλου
 Στερεῖται τὸ ὑμνούμενον παρὰ τοῦ κόσμου ἔλουν
 Τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο σοῦ λαλοῦ, τὸ πνεῦμα τοῦ Σωκράτους,
 Ναι, τοῦτον δὲν ἐνόησε, καὶ τόσους ἀθανάτους,
 Ποῦ γέννησεν αὐτὴ ἡ γῆ, καὶ πάντοτε ἐξέχουν
 Παμμέγιστοι ἐστάθησαν, κι' ἀρίθμησιν δὲν ἔχουν.
 Δὲν μένει στερεὰ αὐτὴ ἡ γῆ, θὰ βγάνη παρομοίους
 Ὁ Πλάστης ἔχει ἐποχὰς διὰ τοὺς ἀδελφούς.

Ἐλθῆτε χρόνοι καὶ καιροί, χρόνοι ἁγιασμένοι,
 Καὶ μακρυνθῆτε οἱ μικροὶ καὶ τρισκατηραμένοι,
 Ἐλθῆτε χρόνοι τοῦ Θεοῦ, χρόνοι τῆς εὐλογίας,
 Ἐλθῆτε χρόνοι ἐνδοξοὶ, χρόνοι ἀθανασίας.
 Δὲν ἄλλαξε τὸ ἔδαφος, μήτε ἡ ἀτμοσφαῖρα,
 Ἄλλὰ αἱ περιπέτεια ἴμολυαν τὸν ἀέρα·
 Ὅθεν δὲν μένουσιν εἰς ἡμᾶς, εἰμὴ αἱ παρακλήσεις.
 Ἀπὸ καρδίας καὶ ψυχῆς μ' ἔλας τὰς συγκινήσεις,
 Νὰ ἀναπέμψωμεν εὐχὰς εἰς Παντοκράτορα Θεόν,
 Νὰ καθαρῶσιν αὐτὴν τὴν γῆν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Τῆ 23 Φεβρουαρίου ἐν Ψυχικῷ.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 4, 1865.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀλλοιωθὲν καὶ πάλιν, διὰ τῆς ἐξό-
 δου τῶν ΚΚ. Λόντου καὶ Σωτηροπούλου καὶ τοῦ

διορισμοῦ τῶν ΚΚ. Βράϊλα, Κρεστενίτου καὶ Λαμ-
 βάρδου, καθηρτίσθη οὕτω. Πρόεδρος τοῦ ὑπουργι-
 κοῦ συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
 ὁ Κ. Κουμουνοῦρος· ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ Κ. Α.
 Χ. Ἀνάργυρος· ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ Κ. Βράϊλας·
 ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ὁ Κ. Α. Κρεστενίτης· ἐπὶ τῶν
 Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ὁ
 Κ. Λομβάρδος· ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ Κ. Καρνά-
 λης· ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, ὁ Κ. Μπουντούρης.

Ὁ Κ. Λόντος, πρώην ὑπουργὸς, καὶ ὁ Κ. Σαχτού-
 ρης, πρώην κυβερνήτης τοῦ ἀτμοδρόμου Ἑλλάδος,
 ὠνομάσθησαν Σύμβουλοι τῆς Ἐπικρατείας.

Ὁ Βασιλεὺς προτίθεται ν' ἀπέλθῃ ἐντεῦθεν τὴν
 ἑβδόμην ἀρχομένου διὰ ξηρᾶς, ὅπως ἐπισκεφθῆ τὴν
 Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα καὶ ἰδίως τὴν Χαλκίδα, Ἀτα-
 λάντην, Λαμίαν, Στυλίδαν, Ἰπάτην, Ἄμφισσαν, Λε-
 βαδείαν, Θήβας. Ἡ ἀπουσία τῆς Α. Μ. θέλει διαρκέ-
 σει δέκα ἑννέα ἡμέρας· ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν ἐνταῦθα
 ἐπάνοδον αὐτοῦ, ὁ Βασιλεὺς θέλει μεταβῆ εἰς Κέρ-
 κυραν ὅπως διέλθῃ ἐκεῖ τὸ θέρος.

Ἡ κέ. Μαρτίου ἐωρτάσθη μετὰ πομπῆς ἡ ἡμέρα
 αὕτη εἶχεν ὀρισθῆ πρὸς κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λί-
 θου τοῦ Μουσείου ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ « ἀγίου Ἀθα-
 νασίου » παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Θεσῶος· ἐπειδὴ ὁ-
 μως εἰσηκούσθησαν αἱ φωναὶ τῶν ἐξεγερθέντων ἐ-
 ναντίον τῆς ἐκλογῆς τῆς θέσεως ταύτης, ἀνεβλήθη
 τὸ ἔργον μέχρις οὗ εὐρεθῆ ἄλλη καταλληλοτέρα.

Εὐχαρίστως μνημονεύομεν τὴν ἀπονομὴν τοῦ
 χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος τοῖς ΚΚ. Ἐμμ. Μητα-
 ράκη, Δημόξ, Βασιλειάδην καὶ Σεφερλή, ἰδρυταῖς
 βιομηχανικῶν καταστημάτων ἐν Πειραιεῖ.

Ὁ σοφὸς Καθηγητὴς τοῦ Παινικοῦ Δικαίου Κ. Ν.
 Σαρίπολος ἔδωκε τὴν ἀπὸ τῆς ἑδρας ταύτης παραι-
 τήσιν αὐτοῦ, μὴ ἀνεχόμενος νὰ βλέπῃ καθ' ἑκάστην
 ἀγραμμάτους τυγχάνοντας διδασκαρικῶν πτυχίων.
 Εὐτυχῶς ὅμως, ἡμὲν παραιτήσιν δὲν ἐγένετο δεκτὴ,
 ὁ δ' ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς συνέστησε ταῖς Σχο-
 λαῖς τοῦ Πανεπιστημίου πλειοτέραν ἀυστηρότητα
 περὶ τὰς ἐξετάσεις.

Ὁ Κ. Δαμασκηνὸς, διδάκτωρ τῆς Νομικῆς Σχο-
 λῆς τῶν Παρισίων, διορίσθη καθηγητὴς τοῦ γαλλι-
 κοῦ δικαίου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ.

Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ Ἀύγῃ·

« Λαχεῖον ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων.

» Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ὀθωνος ἐξεδόθη διάταγμα, δι' οὗ
 συνέστη ἐπιτροπὴ, ἥτις διὰ λαχείου νὰ προσκλήση-
 ται συνδρομὰς ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν λαχνῶν, ὧν
 τὸ ἀντίτιμον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς συστηματικὰ ἀνα-
 σκαφὰς καὶ ἀρχαιολογικὰς ἄλλας ἐργασίας. Ὡς ἐκ
 τῶν ἐπελθουσῶν ἐφεξῆς γεγονότων ἀνεστάλη πᾶσα
 ἐνέργεια. Ἦδη ἡ προσδιορισμένη ἐπιτροπὴ, συγχει-
 μένη ὑπὸ τῶν Κ. Κ. Γ. Σταύρου (προέδρου), Π. Καλ-
 λιγᾶ, Γ. Α. Βασιλείου, Μ. Ρενιέρη, Α. Ρ. Ραγκαβῆ
 καὶ Ε. Κεχαγιᾶ, ἐξέδωκε τὴν ἀπὸ 4 Μαρτίου εἰδο-
 ποίησίν της, σκοποῦσα τὴν συντέλεσιν τῆς ἀποστο-
 λῆς, ἥτις τῇ ἀνετέθη.

» Κατὰ τὴν προκήρυξιν τῆς ἐπιτροπῆς τὸ εἰρημέ-
 νον λαχεῖον ἀπαρτίζεται ὑπὸ κεφαλαίου ἐξ ἑνὸς ἐ-
 κκατομμυρίου καὶ διακοσίων χιλιάδων φράγκων, πο-
 σοῦ προερχομένου ἐκ 400,000 γραμματίων, ἀπὸ ἀ-
 ριθ. 1 μέχρι 400,000. Ἐκαστον γραμμάτιον τιμᾶ-
 ται ἀντὶ φράγ. τριῶν ἢ δρ. 3 καὶ 30 λεπ.

» Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου φρ. 250,000 θέλουσιν δια-
 τεθῆ εἰς 400 κλήρους, ὡς ἐκτίθεται κατωτέρω· τὸ
 δὲ ὑπόλοιπον, ἐκπιπτομένων τῶν ἐξόδων, δαπανη-
 θήσεται εἰς ἀνασκαφὰς, ὧν τὴν διεύθυνσιν θέλουσιν
 ἐπιφορτισθῆ οἱ μάλλον εἰδήμονες, καὶ εἰς πλουτι-
 σμὸν καὶ συντήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων.

4 κλήροι	ἐκ φράγκων	100,000
4	»	20,000
3 κλήροι	ἀνὰ φράγγα	10,000 30,000
5	»	5,000 25,000
40	»	1000 40,000
30	»	500 45,000
100	»	250 25,000
250	»	100 25,000

ὁμοῦ φράγγα 250,000

» Ἡ ἐκκύβευσις γενήσεται εἰς τὸ Ἀθήνησι κατὰ-
 στήμα τῆς Τραπεζῆς τὴν 13 Νοεμβρίου 1865.

» Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους ἡ ἐπιτροπὴ θέλει
 δώσει λόγον δημοσίως τῶν ἔργων καὶ τῆς διαχει-
 ρισεώς της.

» Εἰς τὸ προκείμενον λαχεῖον, σκοποῦν ἔργον ὄντως
 Ἑλληνικὸν καὶ ἄξιον Ἑλλήνων, ἀγαπώντων τὸ μεγα-
 λειον καὶ τὴν δόξαν τῆς πατρίδος των, δίκαιον εἶ-
 ναι νὰ συνδράμωσιν οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς. Πικρὸν
 δὲ λογίζεται εἰς μὲν τὰ ξένα λαχεῖα νὰ συντρέχω-
 σιν ἀσώτως σχεδὸν πολλοὶ, νὰ μὴ δεῖξωσι δὲ μικρὰν

προθυμίαν καὶ εἰς ἐν λαχεῖον τῆς πατρίδος των, ἐ-
 παγγελλόμενον μεγάλα ὀφέλη καὶ ὑπὸ τὴν ἠθικὴν
 ἔποψιν, καὶ ὑπὸ τὴν ἀτομικὴν ἐκάστου.»

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ. Ὅτε συνεστήθη
 ἐν Σουηδίᾳ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, ὁ ἀββᾶς Μαβλὺς
 ἔγραψε βιβλίον ὅπου ἔλεγε μετὰ πολλῆς τῆς θετι-
 κότητος, ὅτι τὸ σῶμα τοῦτο θὰ εἶναι αἰώνιον. Καὶ
 ὅμως τὸ βιβλίον δὲν εἶχεν εἰσέτι κλοτυπωθῆ, ὅτε
 τὸ Συμβούλιον ἐγένετο ἀνάρπαστον εἰς οὐρανούς.
 Ἄλλ' ὁ Μαβλὺς, χωρὶς διόλου νὰ ταραχθῆ, ἀπεκρίθη
 πρὸς τὸν εἰπόντα αὐτῷ τὴν τύχην τοῦ Συμβουλίου·
 « Ἀδιάφορον ὁ μὲν βασιλεὺς ἡμπορεῖ ν' ἀλλάξῃ καὶ
 ὄλον του τὸ βασίλειον, τὸ βιβλίον μου ὅμως δὲν ἀλ-
 λάσσεται ἀπὸ κἀνέναν.»

Η ΑΡΕΤΗ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ. Φρεδερίκος ὁ Β', βασι-
 λεὺς τῆς Πρωσσίας, καλέσας πολλὰκις διὰ κώδωνος
 τὸν ὑπρέτην του καὶ μὴ λαθῶν ἀπάντησιν ἐξῆλθε καὶ
 εὔρεν αὐτὸν κοιμώμενον. Παρητήρησε δὲ παρ' αὐτῷ
 χαρτίον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἦν τι γεγραμμένον. Περιερ-
 γεῖς κινούμενος ἔλαθεν αὐτὸ εἰς χεῖρας καὶ εἶδεν
 ὅτι ἦν ἐπιστολὴ τῆς μητρὸς τοῦ ὑπρέτου, δι' ἧς
 ἐπεδαψιλεύετο τῷ υἱῷ ἀπείρους εὐχαριστήσεις διὰ τὸ
 ἀργύριον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐξοικονομήσει καὶ πέμψει
 εἰς αὐτήν, πάντη ἄπορον οὔσαν· προσετίθει δὲ ὅτι
 ὁ Θεὸς θὰ τὸν ἀνταμείψῃ· καὶ ὅτι ἐὰν ἐξηκολούθει
 τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ὑπηρετῶν πιστῶς τὸν τε Θεὸν καὶ
 τὸν βασιλέα, ἤθελε βεβαίως εὐδοκιμήσει καὶ ἀπο-
 λαύσει ἀγαθὰ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ. Ἀναγνοὺς ταῦτα
 ὁ βασιλεὺς ἐπανῆλθεν ἡμέρα εἰς τὸ δωμάτιόν του,
 καὶ λαθῶν ποσότητὰ τινὰ δουκάτων τὰ ἔθεσε μετὰ
 τῆς ἐπιστολῆς ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ὑπρέτου. Εἶτα
 ἐπιστρέψας ἔκρουσε σφοδρὰ τὸ κωδώνιον, ἕως οὗ ὁ
 ὑπρέτης ἐγερθεὶς εἰσῆλθεν. « Ἐκοιμᾶσο ἴσως », εἶπεν
 ὁ βασιλεὺς. Ὁ ὑπρέτης δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἀρνηθῆ.
 Θεὸς δὲ τὴν χεῖρα ἐν τῷ θυλακίῳ αὐτοῦ ἠσθάνθη τὰ
 δουκάτα, ἅτινα ἐκβαλὼν ἐστράφη κάτωχρος καὶ μὲ
 πλήρεις θακρῶν ὀφθαλμούς. « Τί ἔπαθες; ἠρώτη-
 σεν ὁ βασιλεὺς. — Ὡ! ἀνεφώνησεν ὁ ὑπρέτης· κά-
 ποιοι ἐξύφανε τὸν ὀλεθρὸν μου· οὐδεμίαν γινώσκω ἔχω
 τούτων τῶν χρημάτων. — Ὅ,τι δίδει ὁ Θεὸς, ἀπε-
 κρίθη ὁ βασιλεὺς, τὸ δίδει καθ' ὑπνοῦς. Πέμψον τὰ
 χρήματα πρὸς τὴν μητέρα σου, μετὰδος αὐτῇ τὰς
 προσήσεις μου καὶ βεβαίωσέ την ὅτι θέλω φροντίσει
 καὶ διὰ σὲ καὶ δι' αὐτήν. »

M. ΓΚΙΟΛΜΑΣ.

ΑΤΟΠΟΣ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ. Πρό τινων μηνῶν συνέβησαν ἐν Λονδίῳ ταῦτα. Ἐπτὰ ναῦται, κατηγορηθέντες ὅτι ἐλήστευσαν τὸν ἴδιον πλοίαρχον κατεδικάστησαν εἰς θάνατον.

Ἡ καταδικη αὕτη προὔξενεν εἰς τὸ κοινὸν κακίστην ἐντύπωσιν. Πλεῖσται ὅσαι ἀναφοραὶ ὑπογεγραμμέναι ὑπὸ ὑπηκόων Ἀγγλων, ἐζητοῦντο παρὰ τῆς βασιλείσης τὴν χάριν τῶν καταδικασθέντων' δύσκολος ὁμῶς ἦτο ἡ παραδοχὴ τῆς αἰτήσεως ὑπὲρ ἑπτὰ συγχρόνως κακούργων. Ἡ βασίλισσα μετέβαλε τὴν ποιὴν δῶα ἐξ αὐτῶν εἰς διὰ βίου δεσμὰ' οἱ δὲ λοιποὶ πέντε ἀπηγχονίσθησαν, ὁμολογήσαντες τὸ ἔγκλημα τῶν καὶ χύσαντες πικρὰ μετανοίας δάκρυα.

Ὅταν ἀποκόπτηται τὸ νῆμα τῆς ζωῆς ἀνθρώπων, ἔστω καὶ δικαίως, τὸ θέαμα δὲν εἶναι βεβαίως διασκεδαστικόν. Καὶ ὁμῶς, τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὐκ ὀλίγοι τῶν οἰκοδεσποτῶν τῆς πλατείας Νεουγκάλ, (ὅπου ἐκτελοῦνται αἱ θανατικαὶ καὶ ποιναί,) ἔλαβον τὴν ἀναίδειαν νὰ καταχωρίσωσιν εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀγγελίας, ὅτι ἐνοικιάζονται τὰ παράθυρα τῶν! Τίς δὲ θὰ πιστεύσῃ ὅτι δι' ἕκαστον αὐτῶν ἐπληρώθησαν 500 φράγκα, καὶ φράγκα 25 διὰ νὰ καθήσῃ μόνον ἐπὶ τῆς στέγης δι' ἑλπιψιν παραθύρων;

Καθ' ἔλην τὴν ἔκτασιν τῆς Old Baley, ἀπέναντι τῶν φυλακῶν τῆς Νεουγκάλ, κατεσκευάσθησαν θεωρεῖα καὶ ἐδῶλια' τὴν Κυριακὴν δὲ μετὰ μεσημβρίας, συνήρχοντο ἀπειράριθμα πλήθη, ἅτινα καθ' ὅσον ἡ νύξ ἐπλησιάζεν ἐπολλαπλασιαζόντο.

Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἤρξαντο αἱ προπαρασκευαὶ καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ ἱκρίωματος' τότε ἤνοιξαν ἅπαντα τὰ ἀπέναντι τῶν φυλακῶν ἐνοικιασθέντα παράθυρα. Ἡ ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία δὲν ἔλειψε νὰ διακριθῇ καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην.

Περὶ τὴν 7 τῆς πρωῆς τὸ ἱκρίωμα ἐστήθη' ὀλίγον δὲ πρότερον ἔφθασεν ὁ Καλκράφτ (οὗτω καλεῖται ἐν Λονδίῳ ὁ δήμιος), ὅστις ἤρχετο νὰ ἐξετάσῃ τὰς προπαρασκευάς. Εὐχάριστος καὶ γενικὸς ψιθυρισμὸς ἐχαίρετις τὴν ἔλευσιν τοῦ σπουδαίου τούτου προσώπου. Ὁ Καλκράφτ ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ὑπεμείδισεν. Ἡρεύνησε λεπτομερῶς τὰ περὶ τῆς στερεότητος τοῦ ἱκρίωματος, ἐπεσκέφθη τοὺς διαφόρους μηχανισμοὺς καὶ ἀπεχώρησε γαλήνιος.

Ὀλίγα λεπτά πρό τῆς 8 ὥρας ἔφθασεν ὁ διευθυντὴς τῆς Νεουγκάλ καὶ τινες τῶν κλητῶν, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ κελλία τῶν καταδικασμένων, ὅστινες παρεδόθησαν τῷ δημίῳ. Ἄπαντες δὲ κατὰ τὸ φαινόμενον ἦσαν γαλήνιοι, κατὰ τὰς τελευταίας ὁμῶς στιγμὰς τὸ θάρβος αὐτῶν ἐξέλιπεν.

A. Σ. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Λύσεις τοῦ ἐν τῷ 360 φυλλαδίῳ Αἰνίγματος καὶ τοῦ Γρίφου.

Σούλτ—Ἄννα. = Σουλτάνα.

Τὸ ὑπουργεῖον κατεστήθη μόνιμον ἤδη.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐξοχον ἄνδρα παριστῶ, καὶ στρατηγὸν ἀνδρεῖον

Ἄνδραγαθήσαντά ποτὲ εἰς ἔνδοξον πεδίον.

Ἐὰν εἰς δύο χωρισθῶ, μὰ τὸν Ἄιδουέα,

Ὁ ἄδης καὶ ὁ τάρταρος μ' ἔλα τὰ φρικαλέα

Τῆς καταχθονιότητος παρίστανται ἐμπρός σας·

Στρέψατ' ὀπίσω, εἰ δὲ μὴ μέγας ὁ κίνδυνός σας.

Στραφέντες δὲ 'ς τὸ χῶρισμα δεκάδα ἀπαντᾶτε,

Πρῶτον ἐκβάλλετε αὐτήν, ἔπειτα προσκολλᾶτε

Μὲ τρόπον ἐπιτίθειον ὀκτώ ἑκατοντάδας,

Ἄν ἔτι δὲ προσθέσητε πέντε σωστάς δεκάδας,

Τότε πλέον δὲν βλέπετε φάσματα ταρταρώδη

Ἄλλ' ἓνα μέγαν ποιητὴν μὲ κάλαμον φλογώδη,

Ἄγγέλους περιγράφοντα καὶ παραδείσους θείους,

Θῦδαίς δὲ ἄλλος δύναιται νὰ γράψῃ παρομοίους.

K. Π. Γ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Φυλλ. 358 τῆς 15 Φεβρουαρίου.

Σελ.	στήλ.	στίχ.	ἀντὶ	ἀνάγνωθε
562	ἀ.	3	ἀλλὰ τίνα	ἀλλὰ τὴν
"	β'.	11	μὴ θέλων	ὡς μὴ θέλων
563	β'.	4	ἔδειξε	ἔδειξε

Φυλλ. 360 τῆς 15 Μαρτίου.

600	ἀ.	7	Καταλάμβανες	Καταλάμβανεν
"	"	16	μέχρι ἐκείνου	μέχρις ἐκείνου
602	"	21	θέλω εἶμαι	θέλω νὰ εἶμαι.
"	β'.	4	Σιβύλλας	Σιβύλλης
"	"	49	δι' ἧς	δι' ἧν

ΓΡΙΦΟΣ.

